

NASLOV

 Leto XXXIV
Št. 5

 Murska Sobota,
11. februarja
1982
CENA 10 DIN

VESTNIK

MITJA RIBIČIČ NA OBISKU V TURNIŠČU

Ne pozabiti na kmetijstvo

Predsednik republiške konference SZDL Mitja Ribičič, ki se je v četrtek mudil v krajevni skupnosti Turnišče, je bil očitno zelo zadovoljen z doseženim, saj se je pohvalno izrazil nad uspehi, ki so jih dosegli v Turnišču, Renkovich, Gomilicah in Nedelici. Te tri vasi namreč sestavljajo krajevno skupnost. Gre za življenjsko in delovno območje, koder živi delavsko-kmečki živeli. Od 830 gospodinjstev je 430 kmečkih gospodarstev. Mitja Ribičič je dejal, da v Turnišču ne bi smeli pozabiti na kmetijstvo, saj pridelovanju hrane dajemo v naši republiki v zadnjem času vse večjo pozornost. Predstavnik krajevne skupnosti je povedal, da bodo tudi kmetijstvo še naprej razvijali. Res, da se najbrž število kmečkih gospodarstev ne bo povečevalo, s tem pa ni rečeno, da bo v upadanju proizvodnja. Da bo Turnišče s svojim zaledjem še naprej proizvajalo pomembne tržne viške, dokazujejo številne tržne usmerjene kmetije. Računice kaže, da se število kmečkega prebivalstva sicer zmanjšuje, proizvodnja pa seveda ne stagnira. To je rezultat sodobne tehnologije.

nega dela z letno proizvodnjo 1 milijon 200 tisoč parov obutve. Seveda je proizvodnja mehanizirana, kajti le tako lahko 650 delavcev dnevno izdelava okrog 5 tisoč parov čevljev. 80 odstotkov proizvodnje izvozijo, od tega 50 odstotkov na konvertibilno območje. Direktor tozda Jože Kolarič je gosta seznanil tudi z odnosi z matičnim podjetjem Planiko Kranj in pri tem poudaril, da so razvili dobro sodelovanje, ki sloni na okrepljenih dohodkovnih odnosih. Tudi z dobavitelji surovin so se »ujeli«; Planika, ki z izvozom ustvarja znatna devizna sredstva, na temelju samoupravnih sporazumov o združevanju sredstev odstopa domačim proizvajal-

cem surovin določen odstotek devizne udeležbe.

»Kot lahko izberem iz tega, kar ste mi povedali,« je dejal predsednik republiške konference SZDL Mitja Ribičič, »je vaša tovarna gonilna sila. Lepo se mi zdi, da ste našli skupen interes, ne le z matičnim podjetjem, ampak tudi z domačo krajevno skupnostjo, s katero Planika, kot pravite, dobro sodeluje. V redu je tudi to, da se krajevni samoupravni delavci niso odtujili, ampak v njej vsestransko sodelujejo. Tako kot je pri vas, pa ni povsod.«

Ko bi ne bilo tako, krajevna skupnost Turnišče ne bi dosegla vsega tega, kar je. Naštetje le nekaj pridobitev: asfalti-

rane ceste, vodovodna omrežja, telefonija, družbeno usmerjena stanovanjska izgradnja, nova šola, gradnja otroškega vrtca in zdravstvene ambulante... Zlasti pri načrtovanju zadnjih dveh objektov je delež delavcev Planike izdaten; poleg sredstev v obliki samopripevka, so se odpovedali tudi delu dohodka in so ga (okrog 2 milijona novih dinarjev) namenili za svoje in skupne potrebe.

In družbenopolitično življenje v Planiki in krajevni skupnosti Turnišče? Družbenopolitične organizacije dobro delajo in usmerjajo razvoj na pravo pot. Tudi društva so dokaj aktivna, čeprav bi bila lahko še bolj. Objektivne razloge, ki onemogočajo kulturno dejavnost (neprimerna dvorana), bodo prav tako v doglednem času odpravili, zato je moč upravičeno upati, da bodo Turniščani in okoličani ob okrepljenih gmotnih dobrinah tudi več dali za duhovno »hrano«.

Predsednik republiške konference Mitja Ribičič si je po pogovoru s predstavniki družbenopolitičnih organizacij in organov upravljanja ter z zastopniki krajevne skupnosti ogledal proizvodne prostore Planike, nato pa še turniški čevljarški muzej, od tam pa je odpotoval na krajši obisk v krajevno skupnost Čentiba pri Lendavi.

Š. SOBOČAN

Zaključni računi — najširša družbena akcija

Med najaktualnejše naloge sedanjega družbenopolitičnega in gospodarskega trenutka v Pomurju sodi prav gotovo tudi obravnava rezultatov gospodarjenja v minulemu letu. Vsa dejavnost v zvezi z zaključnimi računi namreč že lep čas ni več le politična, ampak najširša samoupravna in družbena akcija. Zato je povsem umešna zahteva, da se morajo v akcijo zaključnih računov vključiti poleg sindikatov, zveze komunistov in drugih družbenopolitičnih organizacij ter samoupravnih teles tudi zbori občinskih skupščin in ostala delegatska telesa. K temu jih navsezadnje obvezuje tudi zakon o združenem delu, ki med drugim opredeljuje pravico in obveznost delavcev za spremljanje rezultatov gospodarjenja, ki predstavljajo osnovo za smotno in racionalno odločanje o dohodku temeljne in druge organizacije združenega dela.

Lahko rečemo, da je akcija zaključnih računov v Pomurju nekakšno logično nadaljevanje spremljanja rezultatov gospodarjenja že med letom; torej gre v bistvu za celoletno aktivnost, saj ponekod ugotavljajo poslovne uspehe mesečno. Pri tej pomembni akciji so angažirani različni nosilci posameznih nalog in natančno opredeljeni roki. Tako je dogovorjeno, da morajo najkasneje do 15. februarja poslovodni organi v organizacijah združenega dela pripraviti temeljito analizo o gospodarjenju v letu 1981, in sicer v skladu z navodili in rokovnikom, ki je plod skupnega sodelovanja pomurskih sindikatov, Službe družbenega knjigovodstva in medobčinske gospodarske zbornice. Hkrati so vsi občinski sveti zveze sindikatov opravili posvete s predsedniki osnovnih sindikalnih organizacij, kjer so se podrobneje pogovorili o vseh nalogah, izvršni sveti so imeli pogovore s poslovodnimi delavci v organizacijah združenega dela, mnogokje pa so opredelili tudi najpomembnejše naloge komunistov pri obravnavi rezultatov gospodarjenja.

In katere so poglavitne usmeritve pri obravnavi zaključnih računov, ki zahtevajo nenehno aktivnost ne le v organizacijah združenega dela? To so predvsem uresničevanje gospodarskih načrtov v preteklem letu in ugotavljanje vzrokov za morebitne slabše rezultate gospodarjenja, saj je treba nemudoma sprejeti določene ukrepe za odpravljanje pomanjkljivosti. Nadalje gre za pospeševanje ekonomskih odnosov s tujino oziroma, koliko so v vsaki delovni organizaciji izvozili in s tem prispevali svoj delež k izboljšanju zunanjetrgovinske bilance za analizo spoštovanja dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v lanskem letu, primerjavo rezultatov gospodarjenja med sorodnimi delovnimi organizacijami itd. Kot rdeča nit vseh teh prizadevanj pa je brez dvoma uresničevanje politike gospodarske stabilizacije v celoti. To pa pomeni, da je treba v široko zasnovani akciji zaključnih računov dobiti zlasti odgovore na vsa bistvena vprašanja pogojev gospodarjenja, ustvarjanja in razporejanja dohodka, uspešnosti gospodarjenja organizacij združenega dela in ekonomskega položaja delavcev.

Potemtakem ne pravimo zaman, da morajo biti razprave o zaključnih računih temeljito pripravljene, jednate in naravnane k vsem problemom gospodarjenja. To je nujno zlasti zato, da delavci lahko predhodno obravnavajo, kako so uresničevali plan v fizičnih kazalcih in ugotovijo vse vzroke za slabše gospodarjenje. V zvezi s prejšnjim morajo od 15. februarja dalje izvršni odbori osnovnih organizacij zveze sindikatov v Pomurju, kakor tudi ostale družbenopolitične organizacije, oceniti gradivo in ga dati v javno razpravo delavcem v sindikalnih skupinah in drugje. Skratka — gre za to, da opredelijo posamezne faze, roke in nosilce, da bi se izognili primerom, ko so marsikje čakali na podatke o zaključnem računu in ga na hitro sprejeli na zboru delavcev. Na ta način pa delavci niso imeli sploh možnosti, da bi kaj več spregovorili o tem, kako so dejansko gospodarili v minulemu letu.

Ob tem se zdi povsem upravičena pobuda, da razprav o zaključnih računih ne bi sklenili že konec februarja, ampak bi z vsebinskimi razpravami nadaljevali tudi v spomladanskih mesecih. Tako podaljšana aktivnost v zvezi z zaključnimi računi pa ne velja zgolj za organizacije združenega dela, saj je še kako pomembna navzočnost ostalih družbenih dejavnikov. Načrtovana aktivnost je namreč potrebna predvsem takrat, ko delavci na zboru delavcev predložijo in na delavskem svetu sprejmejo dokončno delitev čistega dohodka, da bi lahko pozneje spremljali, kako se v praksi resnično uresničujejo ti sklepi. Zato je naloga zveze sindikatov in drugih družbenopolitičnih organizacij ter samoupravnih delavskih kontrol, da od finančno-računovodske službe zahtevajo temeljito pripravo vseh podatkov, pri čemer mora sleherni delavec dobiti obračun svojega osebnega dohodka, ki je plod gospodarskih rezultatov v prejšnjem letu.

Milan JERŠE

S TREJTE SINDIKALNE KONFERENCE

Več kot „skrbništvo“ in „zaščita“

»S tem delovnim srečanjem ne nameravamo spreminjati okvirov naše razvojne politike, pri oblikovanju katere smo aktivno sodelovali. Čutimo pa potrebo po akcijskem poenotenju za delovanje v vseh okoljih in po tem, da povemo, kaj je treba v vsebini in uporabi mehanizmov socialne politike še izpopolniti. Temu skušajo slediti tudi stališča in usmeritve. V javni razpravi so jih največkrat tudi tako razumeli, povsod pa ne. Ponekod so v njih videli predvsem možnost za uresničitev nekaterih želja po širjenju socialnih pravic.«

Tako je med drugim v uvodni besedi na tretji sindikalni konferenci — bila je 5. in 6. februarja v Ljubljani — poudaril podpredsednik republiškega sveta ZSS Martin Mlinar. Kot že zapisano je šlo za izrazito delo-

vno srečanje sindikalnih aktivistov in delegatov iz vse Slovenije, o čemer priča podatek, da se je za govorniškim odrom vrstilo kar 88 razpravljalcev, da seveda ne omenjamo številnih pismenih predlogov, pripomb in spodbud, ki so jih že pred konferenco poslali iz doma- la vseh občinskih sindikalnih svetov. Poleg tega velja podčrtati, da sama konferenca ni končno dejanje, marveč se zdaj glavno delo šele začneja.

Tovariš Kardelj je dejal: »Sindikati v socialističnem samoupravljanju niso zaščitniki interesov delavskega razreda samo v delovnih odnosih in v boju za vsakodnevne ekonomske, socialne in politične zahteve delavcev, ampak v celotnem sistemu družbene reprodukcije. Tako se »zaščitništvo« v

naših družbenih odnosih objektivno spremeni v zahtevno družbenopolitično nalogo: reševati in odpravljati protislovja, konflikte in mnoga druga odprta vprašanja, ki se pojavljajo med posameznimi interesi med delavci, kot tudi delavcev in kolektivov na eni ter skupnimi interesi delavskega razreda in delovnih ljudi na drugi strani.

Vse to ne pomeni nič drugega kot zahtevo, da se bo potrebno v prihodnje veliko pogumneje in odločneje spoprijemati s slabostmi, vrzeli in pomanjkljivostmi na vseh področjih: naj gre za zaposlovanje, otroško varstvo, stanovanjsko politiko, izobraževanje in socialno politiko v najširšem smislu te besede.

Opazen delež so k tretji sindikalni konferenci pri-

spevali tudi delegati iz Pomurja. Tako je Alojz Tibaut iz občinskega sindikalnega sveta Ljutomer naglasil, da bo treba veliko več pozornosti odmeriti socialni varnosti kmetov, posebej na manj razvitih območjih, prav tako pa tudi siceršnjemu hitrejšemu razvoju v industriji. Ivanka Klopčič iz občinskega sindikalnega sveta Murska Sobota pa je poudarila, da sta zaposlovanje, ki je v Pomurju še posebej pereče, in izobraževanje takorekoč neločljivo povezana.

Naj dodamo še sila nazorov in slikovito misel enega od delegatov, da se namreč v sindikatih nehamo zgolj verbalno zavzemati, saj nam to samo jemlje ugled med delavci.

Branko Žunec

Kupinarji so bili med nami

Zahodnonemški kancler Schmidt je pred dnevi že drugič (prvič leta 1972) zahteval glasovanje o zaupnici v Bundestagu. Zaupnico je dobil, šlo pa je pri tem manevru za celo vrsto gospodarskih vprašanj o katerih ima opozicija drugačno mnenje kot Schmidt in njegova vlada. Na sliki: kanclerjev nasmev na tiskovni konferenci po glasovanju v parlamentu. (prvi od desne).

PRITISK NA IZRAEL

Na 9. najnujnejšem posebnem zasedanju generalne skupščine so uradno predložili osnutek resolucije 39 držav, med njimi tudi Jugoslavije; v tej resoluciji pozivajo vse države, naj ne zalagajo Izraela z orožjem in prenehajo pošiljati tej državi kakršnokoli vojaško pomoč.

Vse države še pozivajo, da ustavijo gospodarsko, finančno in tehnološko pomoč Izraelu, da prekinjejo diplomatske, trgovinske in kulturne stike s to državo in da se odrečejo kakršnimkoli odnosom z njo ter jo „popolnoma izolirajo na vseh področjih“. V osnutku resolucije o izraelski priključitvi Golanske visoke planote je rečeno, da je to nasilje in grožnja za svetovni mir in varnost.

Izražajo tudi obžalovanje zaradi ameriške podpore Izraelu, o katerem je še rečeno, da ne izpolnjuje svoje odgovornosti do ustanovne listine ne obveznosti do resolucije, po kateri je bila država sprejeta med članice OZN. V imenu predlagateljev je osnutek resolucije predložil skupščini predstavnik Kube.

Kot je menil tunizjski predstavnik, je predlagana resolucija odgo-

vor, ustrezen tehtnosti položaja, turški predstavnik pa je dvomil, da bi sprejetje take resolucije pomembneje prispevalo k izboljšanju položaja, če varnostni svet medtem ne bo poskušal vnovič uvesti mandatne akcije proti Izraelu.

V razpravi je bilo še rečeno, da ni nikakršnega opravičila za priključitev zasedenega tujega ozemlja in da se je treba na to odzvati v skladu z ustanovno listino OZN (takšnega mnenja je bila Kenija). „Ravnanje Izraela spominja na ravnanje rasističnega južnoafriškega režima in temu je treba narediti konec“ (Uganda). „Tehtnost problema terja nemudoma nove pobude za ureditev bližnjevzhodne krize“ (Senegal). „Izrael uničuje vse poti, ki vodijo do miru, in zasluži sankcije, vendar se možnosti za vzpostavitev miru naglo zmanjšujejo“ (Saudska Arabija).

Tajski predstavnik je podprl stališče Indonezije, da bi z odločno akcijo razveljavili odločitve o izraelski priključitvi Golanske visoke planote, in je predlagal, naj bi si mednarodna skupnost posebej prizadevala izogniti se novi

vojni na tem nevarnem kriznem žarišču ter poiskati mirno rešitev. Po mnenju Bolgarije so „ZDA zavzele protiarabsko stališče, da bi omogočile svojo nadvlado na Bližnjem vzhodu in v Perzijskem zalivu“, medtem ko je bila Albanija za odločno akcijo proti Izraelu in je menila, da politika Tel Aviva v veliki meri rabi ciljem obeh veselil.

„Izraelsko nasilje in nemoč OZN, da bi se temu odločno postavila po robu, spodbuja vse tiste, ki žele s silo zavzeti tuje ozemlje“, je rekel nigriški delegat, ki je še terjal sankcije proti vsem državam, ki kršijo osnovna določila ustanovne listine in mednarodnega prava na kateremkoli koncu sveta.

Za resolucijo je glasovalo 86 držav, 21 ji je nasprotovalo, 34 pa se jih je vzdržalo. V OZN se bojuje, da bodo arabske države zahtevale celo izključitev Izraela iz OZN, kakor se je to zgodilo z Južnoafriško unijo. Nekateri napovedujejo, da bi v takšnem primeru ZDA prenehale dajati denar za vzdrževanje svetovne organizacije.

Zvišane obresti

Na sedežu evropske gospodarske skupnosti so povedali, da so dosegli soglasje o podražitvi zahodnih kreditov Sovjetski zvezi. Izvršna komisija bo sedaj uradno sprožila postopek pri OECD, ki je pristojen za odločitve te vrste.

Predlagajo, da bi Sovjetsko zvezo premestili iz druge skupine v prvo, med industrijsko najrazvitejše države. To bi pomenilo, da se bodo obrestne mere povečale z 10,5 na 11 odstotkov za kredite z

odplačilnim rokom od dveh do 5 let, in z 11 na 11,25 odstotkov za kredite z odplačilom od 5 do 10 let.

Kot je znano, so vse članice EGS na sestanku ministrskega sveta podprle ta predlog, proti je bila samo Grčija. Francija pa je izrazila »tehnične rezerve«. Istočasno so na sedežu skupnosti odločili, da bodo Poljski poslali novo pomoč v hrani in zdravilih v vrednosti približno osmih milijonov dolarjev.

globus

MOSKVA — Brežnjev je predlagal ZDA sporazum o postopnem zmanjšanju jedrskega orožja srednjega dometa v Evropi. Po tem predlogu bi lahko bilo v Evropi do konca sedanjega desetletja trikrat manj tega orožja kot danes.

BAGDAD — Iraški predsednik Husein je pred dnevi izjavil, da je iraška vojska nedavno napredovala in zavzela novo iransko ozemlje v srednjem delu fronte.

WASHINGTON — Strokovnjaki ameriške vlade so te dni razpravljali o možnostih za umik licenc, ki so jih dali zahodnoevropskim družbam za proizvodnjo turbin in kompresorjev, da bi tako onemogočili uresničitev že podpisanega sporazuma o gradnji plinovoda v Sovjetski zvezi.

TRIPOLI — Konec lanskega leta je v Libiji delalo skoraj pol milijona delavcev iz 23 držav, med njimi največ Egipčanov — 168 tisoč, Jugoslovancev pa 11.684.

DŽIBUTI — 31 padalcev — legionarjev in pet članov posadke francoskega vojaškega letala se je ubilo, ker je letalo trčilo v vrh gore.

BUENOS AIRES — V Argentini je inflacija lani znašala 131,3 odstotka, argentinski dolgovi v tujini pa so dosegli 32 milijard dolarjev.

RIM — V Italiji so pocenili bencin, dvakratno pocenitev bencina v enem samem mesecu pa so doživeli pred tem Avstrijci.

VATIKAN — Papež bo sredi oktobra letos obiskal Španijo, maja naj bi obiskal Veliko Britanijo, nartujejo pa tudi obisk na Poljskem.

MADRID — Na mednarodnem sejmu turizma v Madridu so objavili podatke, da so znašali prihodki iz turizma po vsem svetu lani rekordnih 950 milijard dolarjev.

AMERIČANI V SALDVAĐOR?

V Washingtonu so napovedali možnost, da bodo ZDA, če bo potrebno, poslale v Salvador vojaške enote, ki naj bi preprečile strmoglavljenje vladajoče vojaške hunte.

Po najnovjših poročilih iz Salvadorja približno 2 tisoč huntinskih vojakov izvaja očiščevalne akcije v jugozahodnih predelih dežele, v katerih potekajo srditi spopadi z uporniki. Najbolj srditi boji potekajo v mestu Usulután, komaj 80 km od glavnega mesta San Salvadorja.

ZDA so v Salvador pred dnevi poslale nove vojaške helikoptere in letala. Celotno vojaško pomoč Salvadorju bodo ZDA letos povečale, prav tako Hondurasu.

Avstrijci imajo radi škandale

Potem, ko so se nekoliko polegli viharji okrog finančnih in korupcijskih mahinacij v zvezi z gradnjo velikanske bolnišnice na Dunaju, že se je pojavil nov škandal, povezan s takoimenovano firmo »stanovanjska gradnja vzhod« (WBO), ki naj bi zgradila 2000 novih stanovanj. Direktor podjetja je bil dr. Ernest Rauchwarter, 41-letni deželni poslanec opozicijske Ljudske stranke. Vsa zadeva je bila širokopotezno zasnovana: stanovanja naj bi gradili v širšem prostoru gradiščanskega glavnega mesta Zelezno. Interesenti so plačevali svoje deleže. Rauchwarter in njegovi sodelavci so na veliko kupovali najdražja gradbena zemljišča po vsej Avstriji, se lahkomišelnost zadolževali, odplačevali zapadle kredite z novimi krediti, zviševali deleže stanovanjskih varčevalcev, kupili 14 luksuznih limuzin za »poslovne potrebe« in Rauchwarter je govoril, da bi rad imel »beli rollsoice z zamorskim šoferjem«. Za 700 tisoč šilingov si je možakar v Gambiji kupil naslov častnega konzula. Z denarjem, ki ga je dobil od bodočih stanovalec je začel v Gambiji graditi televizijsko postajo in sploh ...

Leto dni je trajalo, da so ga odkrili in prav toliko časa, da so ugotovili za milijardo šilingov dolgov. Vladajoči socialisti so si oddahnili, kajti sedaj ima svojo »veliko afero« tudi opozicija.

Stanovanjski varčevalci so zagnali hrup, in banke, ki so se vključile v posel so jim zajamčile, da ne bodo ostali brez denarja. Brez avta in zamorca pa je seveda ostal Rauchwarter, ki so ga zaprli.

TA NESREČNI PLINOVOD

Očitki, ki so jih zahodnoevropske članice severnoatlantskega pakta naslovile na Washington že ob koncu leta, češ da bodo Reaganove gospodarske sankcije proti Sovjetski zvezi spravile v nevarnost realizacijo načrta o transsibirskem plinovodu, so se zadnje dni okrepili in sprožili ostro razpravo na bruseljskem sedežu natovskega zaveznitva, kjer so se srečali veleposlaniki petnajstih članic, da bi vnovič pregledali politične in gospodarske ukrepe proti Poljski in Sovjetski zvezi. Iz krogov pakta je slišati neuradne vesti, da so zahodnoevropske države — predvsem ZR Nemčija, Francija in Italija — dale jasno na znanje, da želijo aresničitev podpisanih pogodb o plinovodu.

Ostra zakulisna reakcija zahodnoevropskih držav je odgovor na najnovejšo izjavo iz krogov Reaganove administracije, češ da je bil namen decembrskih ameriških sankcij proti Sovjetski zvezi (gre za prepoved prodaje licenčne tehnologije, kar je neposredno prizadelo načrte o gradnji plinovoda), da zavrejo dogovarjanje o dolgoročnih dobavah sovjetskega plina. Iz Washingtona so že lansko poletje pošiljali čez Atlantik opozorila, češ da bo transsibirski plinovod povzročil energetsko odvisnost Evropske skupnosti od Sovjetske zveze, a zahodnoevropske države so Ameriki dale na znanje, da plin potrebujejo.

Vesti iz Washingtona so sprožile začudenje in celo glasne odpore v zahodnoevropskih prestolnicah, kjer zadnje čase razmišljajo, kako premostiti probleme, ki so nastali z ameriško prepovedjo izvoza tehnologije, kajti roki v pogodbah s Sovjetsko zvezo polagoma že pritiskajo.

Kljub razlikam, ki jih je v odnosu do nadaljnega

gospodarskega sodelovanja med Zahodom in Vzhodom čutiti v državah Evropske skupnosti, so zahodnoevropski veleposlaniki na bruseljskem sestanku menda dali jasno na znanje, da morebitne nove restrikcije za ameriške licenčne izdelke, o čemer razmišljajo v Washingtonu, nikakor niso sprejemljive.

O gospodarskih stikih med EGS in Sovjetsko zvezo bodo v kratkem razpravljali tudi v evropskem parlamentu v Strasbourgu. Pred »evrokraji« se je znašlo posebno poročilo, katerega avtor je zahodnonemški

krščanski demokrat Aigner, ki ugotavlja, da mora zahodnoevropska skupnost vzpostaviti enotno politiko izvoza kmetijskih pridelkov v Sovjetsko zvezo in druge članice SEV. Bruseljska komisija pa bi morala dobiti možnost kontrole med delovanjem institucij, ki izvažajo kmetijske pridelke. Avtor poročila, ki je sicer predsednik komisije za nadzorovanje proračunskih izdatkov, se zavzema za ustanovitev posebnega telesa, ki bi koordiniralo prodajo kmetijskih pridelkov v države SEV, programiralo izvoz na daljši rok in podobno.

V žarišču dogodkov

Agonija neke kupčije v džungli

II. (nadaljevanje)

Že leta 1979 bi morali posekati okoli 20 tisoč kubikov lesa, da bi bilo podjetje rentabilno. Kasneje pa vsako leto dogovorjenih 50 tisoč kubikov. Posek leta 1979 je bil tako skromen, da ga skoraj ni vredno omenjati. Tega leta bi morali zgraditi tudi predvidene objekte, med njimi že omenjeno žago, katere ogrodje sicer že stoji, toda oprema za njo še ni dobavljena in tudi ni plačana.

Leta 1980 so posekali samo 20 tisoč kubikov, od tega so prepeljali v Jugoslavijo 6 tisoč kubikov, preostanek pa so prodali po izredno nizkih cenah kar na domačem tržišču v Kamerunu. Lani so posekali okoli 25 tisoč kubikov (namesto 5 tisoč). Kakor je povedal direktor »Bilokalnika«, Josip Bukovčan, v sklopu »Socaboisa« doslej niso pre-

delali niti kubičnega metra lesa, čeprav je dogovorjeno, da se 60 odstotkov lesa predela v tisti žagi, ki je še ni.

Omeniti je treba, da so precej visoke tudi letne takse »Socaboisa« za koncesije pri izkoriščanju gozdov. Te so izračunane tako, kot če bi realizirali dogovorjeni letni posek. Po drugi strani pa je iz leta v leto tudi dražja oprema, kot je dogovorjena.

Iz jugoslovanskih bančnih in drugih virov je bilo za investicije in za druge potrebe »Socaboisa« zagotovljenih 5.970.000 dolarjev. Do konca preteklega leta so izkoristili 4.500.000 dolarjev (točnih števil še nihče ne pozna). Vendar: na računu neporabljenih sredstev je še 1.500.000 dolarjev!

Najnovejša računica je pokazala, da bi poleg omenjenih neizkoriščenih sred-

stev rabili še dodatnih 2.053.000 dolarjev. Tako bi lahko do kraja uresničili dogovorjeno. Tako visoka cena je po eni strani rezultat slabo analiziranih pripravljanih del, po drugi strani pa podražitev. Te napake najbolj bremenijo »Astro«, ki bi med vsemi našimi partnerji morala najbolje poznati eksploatacijo in trgovanje z lesom.

V Astri so se odločili, da bodo izstopili iz konzorcija, ali pa bodo sodelovali v njem le še s petimi namesto z dosedanjimi 33 odstotki. Konzorcij zavoljo tega sicer ne bo razpadel, ker bodo »Astro«, ki se ni izkazala dovolj zrelo za takšno kupčijo, zamenjala druga podjetja iz Slovenije in Hrvaške.

Iz poslovanja »Socaboisa« v letih 1980 in 1981 je že nastala zguba milijon dolarjev (različne takse, plače zaposlenih, izgube zaradi

preizkuse proizvodnje, trohneči les itd.). Leta 1983 bo potrebno pričeti odplačevati tudi najeta posojila.

DOBIČEK ŠELE LETA 1988?

Zadnja analiza, ki so jo napravili v »Astri« trdi, da bi postal »Socabois« rentabilen šele leta 1988, vendar pod pogojem, da se dodatno investira 4.000.000 dolarjev (ki pa jih ni). Vendar ima tudi ta analiza vse polno »čejev«. Očitno je, da prav zaradi tega »Astro« dviga sidro, čeprav bo pri tem okoli 2.000.000 dolarjev »vrgla v veter«. Ali bi moral kdo za to odgovarjati?

Verjetno bi bilo bolje, da se te kupčije lotijo proizvajalci in ne trgovci. Tem so surovine potrebne in ti bodo najlažje naredili računico tudi pod pogojem, da si »porazdelijo« vse dosedanje

napake (domača hrastovina je 50 odst. dražja od eksotičnega lesa). Treba je reči, da sedanji režim uvoza eksotičnega lesa lesne industrije nič kaj preveč ne spodbuja k vlaganjem v podobna mešana podjetja kot je »Socabois«. Dejstvo je, da naše delovne organizacije morajo plačevati les od takšnega mešanega podjetja z devizami, poravnati tudi vse carinske dajatve, podobno, kot če bi kupovala pri katerem koli tujem posredniku ali prodajalcu.

Razumljivo je, da so vse transakcije in izgube naših delničarjev jugoslovanske zadeva« in da kamerunski partnerji ne smejo biti oškodovani. Mora obveljati pravila poslovnosti neuvrščene Jugoslavije, ki je v mnogih podobnih primerih pokazala, da ne zastopa izkoriščevalsko-profitarskega stališča.

In ker je »neuspeli izlet do eksotičnega lesa« v celoti jugoslovanska zadeva« se moramo o takih in podobnih primerih zamisliti najprej mi sami.

ogledalo tedna

Bratstvo ne more biti le beseda

Predsedstvo SAP Kosova in predsedstvo pokrajinskega komiteja ZK Kosova sta na skupni seji obravnavala analizo pojavov in vzrokov izseljevanja Srbov in Črnogorcev s Kosova v zadnjem desetletju. Ugotovili so veliko napak pri delu družbenopolitičnih organizacij in vseh ostalih dejavnikov v pokrajini, kar je omogočalo delovanje albanskih nacionalistov in tistih, ki so si prizadevali za odcepitev. Napake so bile na področju izobraževanja, kulture, javnega obveščanja. Vse to je pripomoglo k spodkopavanju bratstva in enotnosti ter sožitja v pokrajini, odražalo pa se je v izseljevanju Srbov in Črnogorcev.

Vse te napake so se lani spomladi razplamtele v poskus kontrarevolucije. Na seji so opozorili tudi na številne oblike in primere neposrednih pritiskov, ki so pri Srbih in Črnogorcih povzročili občutek osebne in premoženjske ogroženosti in slabšanja perspektiv za njihovo nadaljnje bivanje na Kosovu.

Predsedstvi sta ugotovili, da kljub ukrepom in akcijam v pokrajini in občinah po sovražnih protirevolucionarnih dogodkih, še niso povsem onemogočili takšnih pojavov, ker v nekaterih okoljih niso sprejeli dovolj učinkovitih ukrepov, s katerimi naj bi ustvarili takšno politično ozračje in delovne ter življenjske razmere, ki bi spet zagotovile varnost Srbov in Črnogorcev ter vplivale, da se ti ne bi več izseljevali.

Na podlagi ugotovitev in stališč sta obe predsedstvi sklenili, da je v prihodnjem obdobju nujen bolj konkreten, odločen in dosleden idejnopolični boj v vseh okoljih v pokrajini. Sprejeti je treba ukrepe, s katerimi bi odpravili vzroke za izseljevanje in zagotovili popolno varnost ljudi in njihovega premoženja, okrepili vzajemno zaupanje in skupno življenje ter še naprej utrjevali bratstvo in enotnost med narodi in narodnostmi Kosova, kajti ta prvina naše skupnosti ne more biti zgolj beseda.

Bitka za koruzo

Zvezi izvršni svet je sprejel predlog odloka o posebnih pogojih v prometu z živinsko krmo, predlog, ki bo služil kot osnova za usklajevanje stališč republik in pokrajin. Predlog predvideva, da lahko organizacije združenega dela in kmetijske zadruge, ki se ukvarjajo s prodajo živinske krme, ta izdelek prodajajo individualnim kmetijskim proizvajalcem in drugim osebam, vendar pod pogojem, da od njih odkupijo (najmanj) enako količino koruze, a ta način naj bi stabilizirali ceno in preskrbo trga s koruzo.

Zaradi sedanjih težav v živinoreji je zvezni izvršni svet sprejel sklep, da z zveznimi

blagovnimi rezervami intervenira na trgu s koruzo, a ta način naj bi odpravili sedanje motnje na trgu z živino in preprečili zmanjševanje naših čred. Koruzo iz zveznih blagovnih rezerv bodo posodili tistim organizacijam združenega dela, katerih živinorejska proizvodnja je najbolj ogrožena.

ZIS je izoblikoval osnutek zakona o zagotavljanju sredstev federacije za prispevek SFRJ k svetovnemu programu hrane, sprejel pa je tudi poročilo o bližnjem ministrskem sestanku v Beogradu za okroglo mizo o razvoju kmetijstva in predelovalne industrije.

PRVE STOENKE NA MADŽARSKO

Kragujevska tovarna avtomobilov Crvena zastava je pred dnevi dobavila prvih 160 osebnih avtomobilov z zastava 101 kupcem na Madžarskem. Tako so začeli uresničevati desetletni sporazum med našo Crveno zastavo in budimpeštanskim podjetjem Morgit. Sporazum predvideva vrednost medsebojne me-

njave v višini 6 milijonov dolarjev.

Do konca leta bo Crvena zastava poslala na Madžarski trg 1100 osebnih avtomobilov tipa zastava 101. V sporočilu za javnost ni nič rečenega o tem, kako bo Crvena zastava nove kupce na Madžarskem založila tudi z nadomestnimi deli. Iz lastne izkušnje namreč vemo, da jih pri nas primanjkuje in jih je treba iskati v avstrijskih trgovinah.

Ni tudi znano po kakšni ceni jih bomo prodali in po kakšni jih bodo Madžari kupovali.

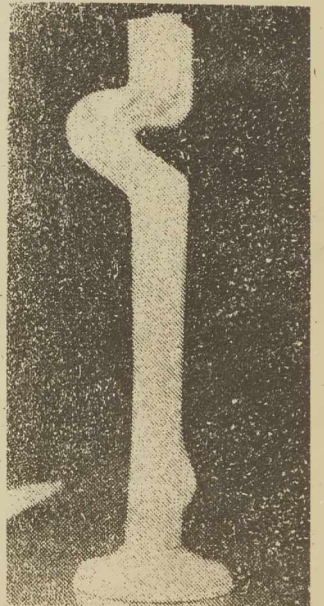
Verjetno ne tako kot na Poljskem, kjer so pred dnevi uvedli carino na teže avtomobilov: za manjše po 200 zlotov za kilogram, za težje po 250 zlotov.

ŠTAFETA IZ PRILEPA

Štafeta mladosti — simbol bratsva in enotnosti vseh naših narodov in narodnosti — bo krenila 21. marca iz Prilepa. Ker pionirska organizacija letos praznuje 40-letnico ustanovitve, so na seji zveznega odbora za proslavo dneva mladosti sklenili, da bo prvi nosilec štafete palice pionir.

Sprejeli so tudi likovno rešitev štafete palice, ki jo bo mladina nosila skozi vse kraje naše države. Avtor je 27-letni diplomirani kipar Savo Simić iz Bratunca.

Člani odbora so proučili informacijo o poteku priprav za odhod štafete in sklenili, katere kraje bo na svoji poti obiskala. Po startu v Prilepu bo šest dni potovala po Makedoniji, potem pa jo bodo prevzeli mladinci iz SR Srbije. Od 26. marca do 6. aprila jo bo na tisoče mladincev in mladink nosilo skozi Srbijo, v Vojvodini bo ostala do 12. aprila, potem pa jo bodo prevzeli v Bosni in Hercegovini. Po šestdnevem bivanju v tej republiki se bo nadaljevala na Hrvaškem, in sicer od 17. do 23. aprila. Po sedemdnevem bivanju v Sloveniji — v tej

republiki bo od 24. aprila do 30. aprila — se bo spet vrnila na Hrvaško, 8. maja bodo štafeto palico že drugič prevzeli mladinci BiH, 14. maja bo začela pot po Črni gori, 19. maja jo bodo prevzeli kosovski mladinci; od 23. maja do sklepne slovesnosti na stadionu JLA v Beogradu, pa bo spet potovala skozi Srbijo.

NAFTA... NAFTA

Izvršni svet skupščine SR Slovenije je vnovič obravnaval kritični položaj pri oskrbi z naftnimi derivati. S tem v zvezi so obravnavali tudi sklepe, sprejete na sestanku predsednikov izvršnih svetov socialističnih republik in avtonomnih pokrajin, ki ga je vodil predsednik ZIS Veselin Đuranović, o urejanju kritičnega položaja pri uvozu nafte in pri oskrbi z naftnimi derivati.

Ugotovili so, da dogovorjeni ukrepi in aktivnosti upoštevaajo predloge izvršnega sveta skupščine SR Slovenije za hitrejšo urejanje nastalih težav, sprejete na njegovi zadnji seji. Zato izvršni svet SRS podpira ukrepe in aktivnosti in že izvaja potrebne ukrepe za sprostitev nadaljnjih količin kritičnih derivatov iz zveznih blagovnih rezerv, na uvoz nekaterih derivatov kot tudi za uvoz nafte za predelavo v domačih rafinerijah za potrebe SR Slovenije. S temi ukrepi bo mogoče ob razumevanju in odgovornem ravnanju vseh porabnikov kritično stanje pri oskrbi občutno ublažiti.

DOGOVOR JE PODPISAN

Z dogovorom o uresničevanju politike cen v tem letu — dogovor so podpisali predstavniki ZIS in izvršnih svetov republik in pokrajin ter skupnosti za cene — naj bi zagotovili, da tekoče zvišanje cen pri industrijskih izdelkih ne bi preseglo 14 odstotkov, pri poljščinah 17 odstotkov, pri cenah na drobno 15 odstotkov, pri storitvah 16 odstotkov in pri življenjskih stroških 17 odstotkov.

Takšno zviševanje cen naj bi zagotovili predvsem z ustreznimi ukrepi gospodarske politike in s sklenitvijo samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov; z njimi bi na trdnjših temeljih urejali gospodarske odnose in razmerja cen med ozdi v dohodkovno povezanih reprodukcijskih celotah.

Tam, kjer ne bodo po taki poti mogli zagotoviti možnosti za uresničevanje začrtane politike cen, se bodo tudi letos odločili za ukrepe neposrednega nadzora.

Podpis tega dogovora ne pomeni, da je dvignjena zavora za cene oziroma se ne morejo zviševati (razen izjemoma in ob dogovoru skupnosti za cene), dokler ne sprejmemo okvirnih programov spreminjanja cen po gospodarskih dejavnostih in panogah. Nasprotno pa lahko tisti, ki so to že storiili, pričakujejo obisk tržne inšpekcije in to, da se bodo morali vrniti k starim cenam. Programe je potrebno sprejeti najpozneje do 15. februarja in izražati morajo selektivnost pri spreminjanju cen, določati pametno dinami-

ko ter odpraviti najbolj vpijoča nesorazmerja.

Do konca februarja naj bi se tudi dogovorili o obsežnejšem seznamu izdelkov in storitev, za katere se bodo morale pri spreminjanju cen med seboj obveščati skupnosti za cene (kar bi morala biti tudi sicer v vsakem primeru običajna praksa). V prvem četrtletju pa so se podpisniki dogovora obvezali, da bodo pretehtali pristojnosti družbenopolitičnih skupnosti s področja cen in v skladu z ugotovljenimi potrebami spremeni-

li dogovor o določanju izdelkov in storitev, pomembnih za vso državo.

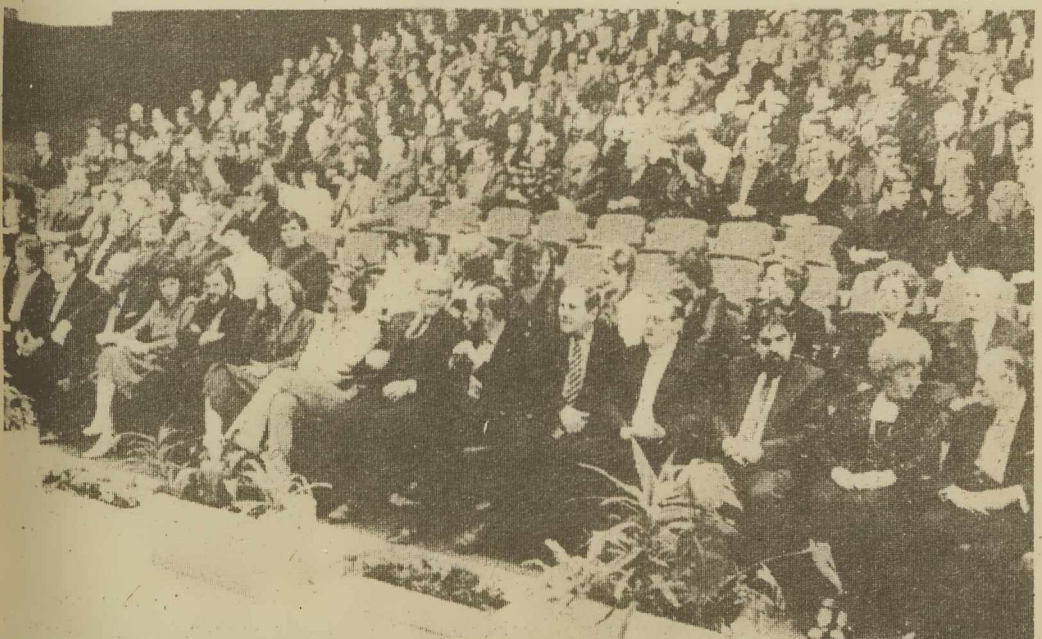
Če do konca marca ne bi sprejeli družbenega dogovora o razvoju agroindustrijskega kompleksa v tem petletju, bodo sklenili dogovor o določitvi poljščin in živil, ki so v posebnem družbenem interesu, ter zanje izbrali posebne vrste oblikovanja cen. Tako bi bilo mogoče do 15. septembra določiti pridelovalno-prodajne in zaščitne cene za poljščine letine 1983.

Kmetijstvu večjo pozornost

Zastoj v razvoju jugoslovanskega kmetijstva je treba v prvi vrsti pripisati dejstvu, da y njem še vedno prevladujejo stari, preživeli družbenoekonomski odnosi. Ta ugotovitev se je kot rdeča nit vlekla skozi razpravo v zboru republik in pokrajin zvezne skupščine, v kateri so delegati ocenjevali dosedanje delo v zvezi s pripravo in sklenitvijo družbenega dogovora o uresničevanju politike razvoja agroindustrijskega kompleksa.

Družbeni dogovor, ki naj bi bil eden glavnih instrumentov za uresničevanje srednjeročnega družbenega plana, je še posebej pomemben zato, ker mora večja proizvodnja hrane postati eden najbolj odločilnih dejavnikov stabilnejšega razvoja. Ker so nekatera vprašanja v dogovoru še odprta, je zbor po bogati razpravi med drugim sklenil, da mu mora zvezni izvršni svet kmalu ponovno poročati, kako teče delo v zvezi s pripravo tega dokumenta.

Zbor je sprejel tudi odlok o sprejetju sprememb in dopolnitev družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981—1985, v katerem je med drugim določeno, da je treba osnutek sprememb in dopolnitev pripraviti do konca junija, predlog pa do konca oktobra, kar je seveda dolžan narediti zvezni izvršni svet.

V ponedeljek zvečer so v srednji dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani svečano podelili letošnje Prešernove nagrade. Prešernove nagrade so ob slovenskem kulturnem prazniku prejeli: sopranistka Vilma Bukovčeva, za življenjsko delo na področju opernega pevskega poustvarjanja, kipar Zdenko Kalin za življenjsko delo na področju likovnega ustvarjanja in pesnik Ciril Zlobec za pesniško zbirko Glas. Podelili so tudi deset nagrad Prešernovega sklada. Predsednik skupščine kulturne skupnosti Slovenije France Stiglic je v svojem slavnostnem govoru povedal nekaj aktualnih misli o sedanjem kulturnem trenutku na Slovenskem, nagrade pa je podelil predsednik upravnega odbora Prešernovega sklada Bogdan Osolnik. V slavnostnem programu ob podelitvi nagrad je sodeloval tudi orkester Slovenske filharmonije.

MARIBOR — Več kot 500 borcev, udeležencev legendarnega pohoda 14. divizije na Stajersko se je udeležilo 19. tradicionalnega srečanja borcev. Sklenili so, da bodo posneli film o pohodu.

BEOGRAD — Delavski svet Radia-Televizije Beograd je predlagal, da naj bi od 1. marca zvišali radijsko-televizijsko naročnino od 180 na 220 dinarjev mesečno.

BEOGRAD — Letošnjega srečanja samoupravljalcev »Rdeči prapor« v Kragujevcu se bo udeležilo okrog 630 delegatov iz vse Jugoslavije. Obravnavali bodo družbeno in materialno vrednotenje proizvodnega in ustvarjalnega dela.

telegrami

ZAGREB — V tovarni umetnih gnojil v Kutini bodo pričeli proizvajati uran. Kot načrtujejo bodo uranov oksid iz kutinske tovarne uporabljali kot jedrsko gorivo v drugi jugoslovanski jedrski elektrarni, ki jo bodo najbrž gradili v Prevlaki, blizu Zagreba.

BEOGRAD — Komisija za pripravo osnutka resolucije za 12. kongres ZKJ je ugotovila, da predosnutek tega dokumenta ne izraža sedanjega družbenega trenutka in ne ponuja dolgoročnih rešitev ter koncepta za nadaljnji razvoj.

KRSKO — Jedrska elektrarna, ki so jo ob novem letu ustavili, da bi preverili nekatere naprave, ponovno dela.

Sibka preskrba občanov

Preskrba delovnih ljudi in občanov z osnovnimi živilskimi in drugimi proizvodi ter storitvami je izredno pomembna naloga, posebej še v našem vsakdanju, ko vsi občutimo padanja standarda, pa tudi kupne moči potrošnikov. Zato mora biti to prvenstvena naloga vseh trgovskih organizacij, ki opravljajo svojo trgovsko dejavnost na določenem področju. Občina Gornja Radgona pa zaradi svoje specifičnosti potrebuje za zadovoljevanje potreb svojih občanov izredno široko in razdrobljeno maloprodajno mrežo.

V tej občini imajo potrošniki na voljo vsem samopostrežnim prodajalnim, trinajst specializiranih ali tehničnih in petindvajset mešanih prodajal v skupni prodajni površini okrog 3.500 kvadratnih metrov in 4.500 kvadratnih metrov skladiščnih prostorov.

Veliko in malo hkrati. Predvsem pa še ob dosedanji organiziranosti vedno premalo, da bi učinkovito zadovoljevali potrebe občanov in delovnih ljudi. In kaj najbolj primanjkuje, če se zaustavimo le pri delovni organizaciji Mercator Sloga, ki je s svojimi petimi samopostrežnicami, sedmimi tehničnimi in enajstimi mešanimi prodajalnimi nosilec trgovine v občini Gornja Radgona. Trenutno precej osnovnih živilskih artiklov (jedilno olje, sladkor, moka, kava...) gradbenega materiala, bele tehnike, najbolj kritično pa je z založenostjo s premogom. Približno enako pa je stanje tudi v ostalih trgovskih organizacijah, ki imajo v občini zgolj locirane enote, kot tudi v prodajalnih KZ Gornja Radgona, Mesoizdelkiov, Intes Maribor, TOZD Mura...

Vsi, ki se ukvarjajo v občini s trgovsko dejavnostjo — skupno zaposlujejo 280 delavcev — se ubadajo s težkim ekonomskim položajem, ki izvira v veliki meri iz pomanjkljivega in nedoslednega dohodkovnega povezovanja trgovine z združenim delom.

Vse to pa vpliva na odtok dinarskih, pa tudi deviznih sredstev, čez mejo v sosednjo Avstrijo, saj so doslej pokazale posamezne grosistične delovne organizacije vse premalo zanimanja za dobro založenost tega občutljivega in obmejnega prostora. Enako velja za naložbe v razširitev trgovske mreže v občini. Razen DO Mercator Sloga, ki je v zadnjih petih letih zgradila prodajna objekta v Negovi in na Kapeli, drugi — razen manjših adaptacij — v nove objekte ne nalagajo.

Poglavje zase je tudi delo potrošniških svetov — razen par svetlih izjem seveda — ki ne delujejo načrtno, mnogi med njimi pa se sploh ne zavedajo svoje vloge. Zato pa ne vplivajo na trgovsko politiko in ne morejo varovati interesov potrošnikov. Vzrokov je več, za izboljšanje dela potrošniških svetov pa bo potrebno v bodoče tudi ustreznejša sestava in akcija družbenopolitičnih organizacij v krajevnih skupnostih, občini in občinskih upravnih organov. Predvsem pa osvestiti člane potrošniških svetov, da ne bodo ob »potrošniških mrzlicah« spet stali ob strani.

V. Pavco

Lendavska klavnica, da ali ne

Izvršni svet občinske skupščine Lendava je pred nedavnim ponovno ostro zastavil problem temeljne organizacije združenega dela Predelava mesa, ki že štiri leta zapored posljuje z izgubo. Čudno se zdi, da odgovorni v delovni organizaciji Mesna industrija v teh štirih letih niso našli rešitev, čeprav seveda ne gre zamolčati tudi celotnih težav v mesni industriji. Potrnilo se je, da so bili vsa ta leta sanacijski programi le gola formalnost, vendar pa je po mnenju

SEMINAR ZA MORA VCIH

Prava avtoriteta—ZNANJE

Večina osnovnih organizacij Zveze komunistov Slovenije v Pomurju — vseh je 323 — vodijo mladi ljudje, med njimi blizu 35 odstotkov žensk in kar nekaj kmetov. Zelo nazorno se je to pokazalo na ponedeljkovem seminarju v Moravcih, ki ga je za sekretarje osnovnih organizacij ZK pripravil medobčinski svet ZKS za Pomurje z vsemi štirimi komiteji OK ZKS in medobčinskimi študijskimi središči. Kakih 350 udeležencev je z zanimanjem spremljalo uvodne misli sekretarja MSZKS za Pomurje Geze Bačiča, ki je opozoril na nekatere aktualne naloge in probleme, ki čakajo pomurske komuniste v

predkongresnem obdobju. Med drugim velja spomniti na spoznanje, da bi morali razpraviti o gospodarjenju veliko bolj povezovali z družbenopolitičnim delovanjem in tem večjo pozornost odmeriti delovni disciplini, ki se marsikje šepa, odnosu do dela in nagrajevanju po delu. Glede slednjega je Geza Bačič menil, da velja za vsako ceno preseči tu in tam še prisotno oportunistično razmišljanje, saj se itak ne splača »kregati« zastonj borih 20 ali kaj več starih tisočakov.

Komunisti morajo znati reševati vse te in druge probleme v okviru delegatskega sistema in ne ločeno.

se pravi zase in zgolj na partijskih sestankih. Pri tem morajo uveljaviti prave metode in prijeme, ob doslednem zagotavljanju osebne in kolektivne odgovornosti in po načelih demokratičnega centralizma, o čemer je bil govor v nadaljevanju seminarja v Moravcih.

Hkrati se je vnovič potrdilo, da bo treba stalnemu idejnopoličnemu izobraževanju in usposabljanju članov in vodstev osnovnih organizacij ZK v prihodnje nameniti še več časa in pozornosti. Tako bo tudi več poznavalskega ločevanja problemov in veliko manj sklicevanj na to ali ono avtoriteto.

Br. Žunec

Za selektivnejšo politiko cen

Da stoji pred skupnostjo za cene občine Murska Sobota vrsta odgovornih nalog, pričča tudi program izvajanja politike cen v letošnjem letu iz občinske pristojnosti. V skladu z družbenim dogovorom o izvajanju politike cen si bo omejena skupnost morala predvsem prizadevati za čim bolj selektivno in diferencirano politiko cen, pri čemer v prvi polovici letošnjega leta ne bi smelo priti do sprememb cen proizvodov in storitev, čigar cene so se dvignile v drugem polletju lanskega leta. V prvem četrtletju letošnjega leta pa bo dana prednost spremembam cen izdelkov in storitev, katerih cene se v letu 1981 niso spremenile. Sicer pa je v programu skupnosti za cene predvideno, da se bodo cene pri proizvajalcih industrijskih izdelkov v letošnjem letu lahko povešale največ za 14 odstotkov, pri storitvah do 16 odstotkov, pri prodaji na drobno do 15 odstotkov, medtem ko bi pri življenjskih stroških računajo na 17-odstotno povečanje.

Usmeritve kažejo, da bo v ospredju politika postopnega odpravljanja najbolj izrazitih nesorazmerij v cenah, pri podražitvah pa bodo zlasti upoštevali rast cen v zadnjih dveh letih. Soboška skupnost za cene prav tako ne bo upoštevala vpliva amortizacije kot utemeljitve za določeno povečanje cen, saj želijo z diferenciranim dvigom cen spodbujati zlasti razvoji deficitarnih dejavnosti v občini. Zato bodo dosledneje spremljali, ugotavljali in analizirali spremembe cen, njihova medsebojna razmerja, zlasti po dejavnostih, panogah in skupinah proizvodov. V tem smislu si bodo prizadevali, da se čim več zahtevkov za potrdi-

te cen v murskosoboški občini premakne v drugo tromesečje letošnjega leta.

Pa poglejmo dinamiko sprememb cen po posameznih dejavnostih, ki se predvideva letos! Na področju industrije in rudarstva bi se cene kremenčevega peska, gramoz in peska lahko dvignile kvečjemu do 12 odstotkov, v kmetijskih storitvah za rastlinsko proizvodnjo — gre za kombajniranje — za 15 odstotkov, osnovne in posebne vrste kruha ter pečivo pa bi se podražili za 14 odstotkov. Na področju gojitve in varstva gozdov, lova in gojitve divjadi, vodnega gospodarstva, stanovanjske izgradnje ter instalacijskih in zaključnih del pa bo skupnost za cene dovolila podražitev do 15 odstotkov. Medtem ko bi 16-odstotno povečanje cen veljalo za prevoz blaga v cestnem prometu, trgovino na drobno ter za gostinstvo in turizem.

Hkrati pa bodo dejavnosti s področja izobraževanja, znanosti, kulture in informacij lahko v letošnjem letu dvignile svoje cene do 14 oziroma 16 odstotkov, za zdravstvo in socialno varstvo pa načrtujejo do 17-odstotno povečanje cen. V vseh ostalih dejavnostih, ki jih niso posebej omenili, pa bodo podražitve znašale do 15 odstotkov.

Zanimiv je tudi vpliv predvidenih sprememb cen iz občinske pristojnosti na indeks cen storitev v letu 1982. Po njem bi znašal vpliv obrtnih storitev 5,62, komunalnih storitev 4,32, kulturnih storitev 0,80, stanojnih skupaj pa 4,82. To pomeni skupno 15,56-odstotno vpliv cen storitev v murskosoboški občini.

Milan Jerše

ŠTIPENDIRANJE NA REŠETU

Že dalj časa se po lendavski občini govori o štipendijski politiki, češ da nekateri sprejemajo štipendijo izven vseh kriterijev. V občini sicer prejema štipendije 665 mladih (večina 513 za srednje šole, 81 za višje in 61 za visoke), deset mladih pa prejema štipendijo iz Titovega sklada). Od celotnega števila štipendistov jih polovica pre-

jema kadrovske štipendije. Vzeto v celoti, je v lendavski občini dokaj veliko štipendistov, vprašanje pa je, ali so vsi, ki štipendijo dobijo, do tega upravičeni.

V zvezi mladine menijo, da temu ni tako, da prošnje prosilcev niso preverjene, da je med štipendisti nekaj taktik, ki do nje niso upravičeni. Praksa v občini je tako, da mnenje o štipendistu daje svet krajevne skupnosti, mladi pa predlagajo, da so pri tem dolžni dati tudi svoje mnenje krajevna konferenca SZDL, pa seveda tudi organizacija mladih. Da na področju štipendiranja nekaj ni v redu, potrjuje tudi zahteva občinske konference ZSMS v Lendavi, da se o pravem stanju spregovori tudi na občinski konferenci SZDL, pa še v izvršnem svetu skupščine. Štipendiste bo potrebno torej dati na rešeto in odpraviti napake. To smo dolžni storiti, pravijo mladi v občini, ne le zaradi govorice, temveč zaradi poštenosti do tistih, ki so upravičeni do štipendije, pa je niso dobili.

Jani D.

LENDAVA

Predlagajmo za priznanja OF

Komisija za podeljevanje priznanj OF pri občinski konferenci SZDL Lendava je te dni naslovila na vse krajevne organizacije SZDL, OZD samoupravne skupnosti in občane poziv, da predlagajo posameznike in organizacije za podelitev priznanj za letošnje leto. Kot vemo, ta priznanja podeljujejo za posebne družbenopolitične in organizacijske dosežke pri razvijanju in krepitvi socialističnih samoupravnih družbenih odnosov. Predloge je potrebno poslati do 15. marca, časa torej ni ravno veliko. K temu pozivu naj dodamo, da je v krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela in drugih skupnostih veliko takih občanov, ki so s svojim delom zaslužili to priznanje, a jih doslej iz neznanih vzrokov nismo predlagali. V času, ko si celotna družba prizadeva, da bi se izkopal iz težav, je seveda vsakomur, ki priznanje dobi, to največje plačilo za njegovo delo. Žal pa se dogaja, da nekatere krajevne skupnosti sploh ne predlagajo občanov za priznanje, čeprav je v njihovih sredinah veliko takih, ki bi si priznanje zaslužili. Poziv občinske konference SZDL naj torej ne naleti na gluha ušesa.

Jani D.

GORNJI PETROVCI

Z VAŠČANI DO KANDIDATOV

„Na začetku prejšnjega mandata smo morali malone zadnji hip loviti delegate po vseh, da so podpisali pristopne izjave. Tokrat smo to opravili kar na zborih občanov in s tem bodočim delegatom naložili toliko večjo odgovornost. Na zborih, ki so bili dobro obiskani, pa ni manjkalo tudi spreminjavalnih predlogov, kar pomeni, da se nismo togo pridrževali seznama evidentiranih možnih kandidatov za delegate, ki ga je predložilo predstvedstvo krajevne konference SZDL.“ Kar smo slišali na nedeljski tematski kandidacijski konferenci v Gornjih Petrovcih, krajevni skupnosti z 10 raztresenimi vasi in blizu 2500 prebivalci — od tega jih je 281 zaposlenih, največ v obratu Mure, okrog 300 mladih pa si služi kruh na tujem — priča, da so se tod evidentiranja in kandidiranja v pripravah na bližnje volitve lotili resno in odgovorno. Tako so naširok in demokratičen način evidentirali 84 občanov, v ožji izbor pa jih — za potrebe štirih delegacij: temeljne, dveh združenih in posebne — zajeli 40, med njimi nekaj žensk in mladine, članov ZK in borcev. Na konferenci so predlagane kandidate potrdili, obenem pa se dogovorili za zaprti volilno listo. Pri odprti namreč obstaja bojazen, da bi lahko katera od vas — pri morebitnih spreminjavalnih predlogih za delegate — odpadla.

Br. Žunec

Drobljenje kmetij se nadaljuje

Po analizi enote temeljnega sodišča v Lendavi se drobljenje kmetijskih posestev po uveljavitvi zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev ni bistveno spremenilo. Sodišče spremlja te pojave in je za leto 1980 opravilo analizo rešenih zapuščinskih zadev ter ugotovilo, da je bilo v tem letu rešenih 239 zadev, v katerih so predmet dedovanja kmetijska zemljišča. Kaj je pri tem ugotovilo? V 78 primerih ni prišlo do razdelitve, ker jih je dedoval en dedič, v 161 primerih pa je prišlo do delitve. Poedine parcele se praviloma niso delile, pri čemer je imelo prav sodišče pozitivno vlogo. Povedati pa je sicer potrebno, da za lendavsko območje ni značilna delitev poedinih kmetijskih zemljišč, temveč delitev že razdrobljenih kmetijskih posestev po celotnih parcelah.

Kljub vsem naporom se drobljenje nadaljuje, ne sicer v tako velikem številu, kot pred leti, vendar pa opozarja, da bo potrebno vložiti še dodatne napore, da se ta praksa prekrine, še zlasti sedaj, ko pridelovanje hrane ima izredno pomembno vlogo. Vemo, kakšna je lahko proizvodnja na parcelah, vemo pa tudi to, da bo

Dejstvo je, da se na področju cestnega gospodarstva v Pomurju že dalj časa ubadajo s številnimi problemi. Čeprav so v ospredju problemi finančnega značaja, predvsem zaradi pomanjkanja sredstev za asfaltiranje cest, pa tudi z obstoječo organizacijsko obliko niso povsem zadovoljni. Gre za interesne skupnosti in organizacije, ki se ukvarjajo z vzdrževanjem in gradnjo cest. Resnici na ljubo je treba povedati, da so se v omenjenih skupnostih doslej še vse premalo uveljavljali družbeni in drugi interesi uporabnikov cest, kar velja še posebej za magistralne in regionalne ceste. Pogrešali so namreč večji vpliv delovnega človeka in občana na oblikovanje programa vzdrževanja, gradnje ali obnove določenih cestnih odsekov.

Zato si tudi v Pomurju

veliko obetajo od novega zakona o cestah, ki uveljavlja načelo, da ceste upravljajo organizacije za vzdrževanje cest, ki morajo biti posebej usposobljene za takšno dejavnost, hkrati pa bodo ceste tudi njihovo osnovno sredstvo. Na tak način se povečuje tudi njihova odgovornost, medtem ko interesne skupnosti za ceste, ki jih bo treba najkasneje do letošnjega junija ustanoviti v vseh štirih pomurskih občinah, v bistvu postajajo nekakšno mesto za dogovarjanje in sprejemanje programov vzdrževanja in razvoja cestnega omrežja na svojem območju.

Vse te naloge seveda zahtevajo tudi korenite spremembe sedanjih organizacijskih oblik, ki morajo v prihodnje zagotoviti enotno, kvaliteto, učinkovito in ceneno vzdrževanje pomurskih cest. O tem aktualnem vprašanju so opravili že vrsto pogovorov, ki pa žal vse doslej še niso rodili kakšnih otipljivih rezultatov. V Pomurju je bilo slišati veliko pripomb na določilo, ki pravi, naj se temeljne organizacije združenega dela za vzdrževanje in varstvo cest oblikujejo in območje cestne mreže v skupni dolžini okrog 600 kilometrov vseh razvrščenih cest, pri čemer pa mora biti najmanj 30 odstotkov magistralnih in regionalnih cest. Ta pogoj pa ne izpolnjujejo v nobeni izmed pomurskih občin, zato bo treba oblikovati eno organizacijo za gradnjo in obnovo cestnega omrežja v Pomurju. Pri tem bodo tako Cestno podjetje TOZD Vzdrževanje Murska Sobota kot TOZD Gradbeništvo podjetja Sobota, kot glavna nosilca cestne dejavnosti v regiji, in ostale organizacije v občinah morale združiti svoje zmogljivosti, kajti zdajšnja razdrobljenost ne vodi nikamor. Predvsem pa bo treba združiti vse kadrovske in tehnični potencial, ki bo zagotavljal normalne okvire za nemoteno vzdrževanje cest.

V zvezi s tem pa se poraja še vprašanje sodelovanja organizacij združenega dela komunalnega gospodarstva, ki so doslej skrbele za vzdrževanje lokalnih cest, pri oblikovanju novega tozda cestnega gospodarstva. Tu je namreč še nekaj nejasnosti, prav tako pa tudi glede sodelovanja s krajevnimi skupnostmi, ki zdaj skrbje za ostale nerazvrščene lokalne ceste v občinah. V Pomurju sodijo, da oblikovanje cestnega gospodarstva na novih načelih sicer pomeni napredek v dosedanjih družbeno-ekonomskih odnosih na tem področju, vendar pa je treba razčistiti še določene nejasnosti glede vključevanja tistega dela komunalnih organizacij, ki v posameznih pomurskih občinah skrbijo za vzdrževanje lokalnih cest.

Brez dvoma pa mora v vseh teh razpravah seveda prevladovati stvarnost, da ne bi na silo nekaj spreminjali, kar potem v praksi ne bi prineslo željenih učinkov. Posebej zato, ker imajo ljudje že sedaj dovolj pripomb na delo manjših komunalnih organizacij.

Milan Jerše

LENDAVA

ALI STANOVANJSKA GRADNJA STAGNIRA?

V letošnjem letu naj bi v lendavski občini zgradili le okoli 50 družbeno najemnih stanovanj v centralni coni v Lendavi, to pa je manj, kot je bilo načrtovano s srednjeročnim programom razvoja občine. Sredstev za gradnjo družbenih stanovanj je očitno manj, to pa pomeni, da ob koncu tega srednjeročnega obdobja ne bo zgrajenih toliko stanovanj, kot je bilo načrtovano. Zaradi spremenjenih odnosov pri strukturi delitve stanarine pa bo manj tudi sredstev za redno vzdrževanje stanovanj. Letos naj bi za solidarnost namenili 12 stanovanj, glede na veliko zanimanje za stanovanja brez centralne kurjave pa bo enota z družbeno pomoč odkupila tudi nekaj takih.

Osnutek programa dela samoupravne stanovanjske skupnosti za letošnje leto med drugim predvideva, da letos stanarine ne bi zviševali, analogno temu pa bo tudi manj sredstev za investicijsko vzdrževanje. Enota za usmerjeno gradnjo stanovanjske skupnosti bo iz razpoložljivih sredstev sofinancirala nakup družbenih stanovanj ter delno naprave za skupno rabo v centralni coni. Da bi se negativne tendence v naslednjih letih ustavile, je stanovanjska skupnost predlagala, da bi skupaj s komitejem za družbeno planiranje ter skupnostjo za cene izdelali konkreten program uresničevanja samoupravnega sporazuma o prehodu na ekonomske stanarine.

Jani D.

PONUJAJO DELO IN SREDSTVA

Informacija o pomurskih delavcih v ZR Nemčiji, ki jo je pred dnevi obravnavala tudi Medobčinska gospodarska zbornica za Pomurje, pripravila pa Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo Univerze Edvarda

Kardelja v Ljubljani, prinaša nekatere nove ugotovitve, ki bodo vsekakor koristile pri nadaljnjem načrtovanju vrtnice naših ljudi na tujem in vključevanju v domače gospodarstvo. Predvsem je presenetila

ugotovitev, da se naši delavci v Zvezni republiki Nemčiji, ki so že od nekdaj znani kot zelo vestni in so se tudi zelo uspešno vključili v tuje delovno okolje, vse pogosteje ob nameravani vrtnici domov odločajo za delo v domačih tovarnah. Ovrženo je torej prepričanje, da se naši zdomci ob povratku ogrevajo zgolj za obrtne dejavnosti. Vse več je tudi takšnih, ki bi želeli svoje prihranke koristno naložiti v gradnjo določenih objektov, bodisi da gre za združevanje sredstev več posameznikov ali za združevanje z neko delovno organizacijo.

V Pomurju sta ta čas zlasti aktualna dva takšna projekta. Izgradnja tovarne električnega ročnega orodja Iskra v soboški in Primatovi tovarni dvizne opreme v lendavski občini. Gre za zanimivi investiciji, ki v prvi vrsti prinašata nekaj delovnih mest za naše delavce-povratnike iz tujine,

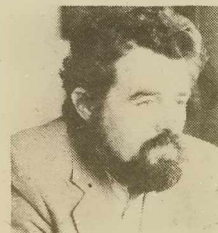
poleg tega pa oba programa omogočata tudi vključevanje sredstev naših vračajočih se zdomcev. Žal pa bo potrebno premostiti še nekaj ne ravno nepomembnih ovir, ki zaenkrat ne omogočajo praktičnega izvajanja ponujajočih se možnosti. Tudi carinski predpisi so pretogi, poudarjajo v Pomurju, da bi se lahko takšne ideje in želje hitreje uresničevale.

Vendar pa je iz informacije mogoče ugotoviti tudi to, da se naši delavci ob povratku od obrtnih dejavnosti še vse pogosteje odločajo za avto prevoznitvo, gostinstvo in taksi — službo, malo zanimanja pa je za storitveno in proizvodno obrt. Spodbudnejše je zanimanje za kmetijstvo, saj slednje tudi med vračajočimi delavci postaja vse zanimivejša dejavnost, s katero se želijo ukvarjati po povratku v domovino.

J. Kurbus

(NE)PORAVNANI DOLGOVI

Za osrednji slovenski dogodek tega meseca nesporno velja tretja konferenca slovenskih sindikatov med 5. in 6. februarjem v Ljubljani. Sindikalni aktivisti in delegati iz občinskih in medobčinskih svetov so se dva dni ukvarjali s sila žgočo problematiko, ki tako ali drugače vsakodnevno žuli delavca, delovnega človeka in občana: socialno v najširšem smislu te besede. Sicer pa je šlo za naslednja tematska področja: zaposlovanje, izobraževanje, zdravstveno varstvo, varstvo pri delu, delovna invalidnost, življenjske razmere delavcev in občanov, stanovanjsko gospodarstvo, otroško varstvo, družbena prehrana, pokojninski sistem, preskrba občanov, socialno varstvo starejših občanov, produktivna in smotrna izraba delovnega časa, oddih in rekreacija in druga. Zanimalo nas je, kaj menijo o teh vprašanjih in sami konferenci predstavniki pomurskih sindikatov.

BRUNO ŠVAGAN, član republiškega sveta ZSS: Kako občutljive in zahtevne teme smo se lotili, pričča že samo dejstvo, da je bila konferenca z lanskega novembra preložena na letošnji februar. Usmeritve so jasne, gradiva je dovolj, bojim se le, da vse to ne bo zaživel. Ob tem bi rad spomnil na drugo konferenco, kjer smo govorili o delitvi dohodka, osebnih dohodkov in nagrajevanja po delu, a so se sicer jasna stališča le malokje uveljavila. Podobna ugotovitev velja za tretji kongres samoupravljalcev Jugoslavije. Mislim, da bomo morali do 10. kongresa slovenskih sindikatov te in vse druge »dolgove« poravnati.

DRAGO HORVAT, delegat občinskega sveta ZSS Gornja Radgona: Vse preveč smo se načelni, dasiravno imamo za področje socialne problematike veliko zapisanega v ustavi in drugih zakonskih aktih. Obenem se nam kot dodatna težava pojavlja dejstvo, da marsikje materialne osnove ne dovoljujejo, da bi učinkoviteje in uspešneje reševali socialna vprašanja. V Avtoradgoni, kjer sem zaposlen bi morali čimprej zaposeliti socialnega delavca. Smo namreč mlad kolektiv, med zaposlenimi je veliko »polproletarcev«, kar se pozna pri produktivnosti. Kot pereč problem se nam pojavlja alkoholizem, pred čemer si še vse preveč zatiskamo oči.

IVANKA KLOPČIČ, delegatka občinskega sindikalnega sveta ZSS Murska Sobota: Pomurski sindikati smo na konferenci naglasili specifičen položaj manj razvitih območij, posebej glede zaposlovanja in izobraževanja. Problemi zaposlovanja izvirajo iz ekonomske manjrazvitosti Pomurja, povečujejo pa jih s potrebami združenega dela neusklajeni izobraževalni procesi. K izrednemu razmahu izobraževanja, ki je v precejšnji meri že preraslo svojo ekonomsko osnovo, je precej prispevala širokogrudna politika štipendiranja, ki zagotavlja slehernemu dijaku ali študentu štipendijo, ne glede na družbene potrebe po poklicu, za katerega se izobražuje.

DRAGICA LARNSAK, delegatka občinskega sindikalnega sveta ZSS Lendava: Mislim, da smo tokrat na dobri poti, da nekatere probleme s področja socialne problematike vendarle razrešimo. Po moji se bomo morali po konferenci posebej posvetiti otroškemu varstvu in materam kmeticam, ki si denimo ne morejo »privoščiti« porodniškega dopusta. Večjo skrb bo prav gotovo veljalo nameniti zaposlovanju, ki je na našem območju čedalje bolj pereč problem. V zdravstvu, kjer tudi sama delam, pa se bomo morali veliko več ukvarjati z medicino dela. Skratka, vse tisto, kar je bilo rečeno in zapisano, kaže zdaj začeti tudi v resnici uresničevati.

ALOJZ TIBAUT (Veržej): Tretja sindikalna konferenca je zame neko logično nadaljevanje prvih dveh. Na njej bom poizkušal predložiti nekatere probleme in dileme s področja socialne varnosti kmetov. Prvo in osnovno je to, da kmet danes še vedno ni izenačen z delavcem v združenem delu. Tudi invalidska, pokojninska in preživitinska zakonodaja je nedorečena in ogroža socialno varnost kmeta in njegove družine. Če hočemo, da bo kmetijstvo prevzelo tisto vlogo, ki jo zahtevamo, moramo nujno rešiti te dileme. Mislim pa, da lahko od te konference pričakujemo vsaj to, da bo nakazala nekatere konkretne sistemske rešitve teh problemov, seveda z doslednostjo. Pričakujem, da bo konferenca obravnavala tudi druge napake (ne samo pri soc. varnosti kmetov) in tudi poiskala rešitve.

KAKO SE TROŠIJO SREDSTVA KRAJEVNEGA SAMOPRISPEVKA V LENDAVI?

Izdatki le za nujne dejavnosti

Krajevna konferenca SZDL Lendava je pripravila zbornico krajanov, na katerih so razpravljali o predlogu evidentiranih možnih kandidatov za člane delegacij za skupščino družbeno politične skupnosti in skupščine SIS, obravnavali pa so tudi poročilo krajevne skupnosti o realizaciji referendumskega programa oziroma o poslovanju s sredstvi krajevnega samoprispevka v lanskem letu. V lanskem letu se je pri krajevni skupnosti zbralo 6,89 milijona dinarjev, od tega iz čistega samoprispevka krajanov 4,45 milijona dinarjev. Največji izdatek je krajevna skupnost namenila za asfaltiranje Tomšičeve ulice ter za priprave za izgradnjo olimpijskega bazena. Glede gradnje velja poudariti, da se le-ta prelaga v drugo polovico tega srednjeročnega obdobja. Krajevna skupnost je namenila sredstva tudi za kulturno dejavnost, za delovanje gasilskega društva, za ureditev nekaterih športnih objektov, kar dokazuje, da se lotevajo tudi drugih in ne le komunalnih problemov. Lansko leto so za vse naštetu in še nekatere druge probleme potrošili 2,68 milijona dinarjev, to pa dokazuje varčnost in upoštevanje referendumskega programa.

Jani D.

Večji prihranek pošt ob sobotah

S 5. februarjem letos je stopil v veljavo nov samoupravni sporazum o delovnem času ptt enot na območju Pomurja, ki prinaša za uporabnike ptt storitev nekatere novosti. Le-te so predvsem v tem, da pošelj ob sobotah ne bodo več poslovale manjše pošte. Gre za 17 pošt (skupno jih je 31) v vseh štirih pomurskih občinah, ki bodo poslej ob sobotah zaprte: Bodonci, Bogojina, Cankova, Fokovci, Hodoš, Križevci v Prekmurju, Kuzma, Mačkovi, Martjanci, Petrovci, Prosenjakovci, Puconci, Šalovci, Tišina, Spodnji Ivanjci, Bučkovi in Veržej. Medtem, ko bo v nedeljo še nadalje odprta od 9. do 11. ure edinole pošta v Murski Soboti.

In kako je prišlo do takšne odločitve? Že pred tremi leti so v delovni organizaciji za PTT promet v Murski Soboti spodbudili razpravo o prostih sobotah, predvsem za njihove dostavljake, to je pismošče. Prav tu namreč že nekaj časa čutijo največjo potrebo po deficitarnih kadrih, ki so tudi postavljali pogoje, da bi sčasoma imeli tudi oni proste sobote. Tako je minilo že pod drugo leto, odkar so osnutek samoupravnega sporazuma o delovnem času ptt enot poslali vsem konferencam delegacij na svojem območju, v katerem so bile bolj konkretno navedene spremembe. O omenjenem osnutku so v lanskem letu razpravljali in ga sprejeli tudi delegati samoupravne interesne skupnosti za PTT promet v

Pomurju. Bilo je sicer nekaj pripomb, zlasti s strani krajevnih skupnosti, ki so jih skušali upoštevati. Te izjeme so ptt enote v Gradu, Apačah, Vidmu ob Ščavnici, Dobrovniku in Turnišču, ki bodo za uporabnike delale ob sobotah, in sicer od 8. do 12. ure, za denarni promet pa do 11. ure.

Potemtakem je od 6. februarja dalje v Pomurju ob sobotah zaprtih 17 pošt, med katerimi jih je kar 14 takih, ki imajo le enega sprejemnega delavca, ki je hkrati upravnik, v ostalih treh poštah pa opravljajo kombinirano manipulacijo in dostavo pisemskih in poštnih pošiljk. Ob omenjenem samoupravnem sporazumu, ki določa nov delovni čas ptt enot v Pomurju, pa je treba imeti pred očmi zlasti velike prihranke, ki sodijo v splošna stabilizacijska prizadevanja.

Kot so izračunali, se bo na ta način zmanjšala neproduktivna pot poštnih dostavljajev za 7 odstotkov, delovni organizaciji za PTT promet v Murski Soboti bo prihranjen pavšal za mopede in kolesa, zmanjšali se bodo prevozi pošte za 341 kilometrov ob sobotah, določen prihranek pa bo tudi pri kurjavi in razsvetljavi. Letno bi s tem privarčevali okrog 900 tisoč dinarjev, kar je ob splošni krizi pri nabavi goriv vsekakor pomemben podatek. Še posebej zato, ker mora delovna organizacija za PTT promet vsake tri mesece prikazati

rezultate varčevanja pri porabi pogonskih goriv, pri čemer jim lahko brez dvoma vsaj deloma uspe z novim delovnim časom ptt enot v Pomurju.

Hkrati velja omeniti še eno pomembno pridobitev. Te dni bo namreč vključena tudi končna avtomatska telefonska centrala v Šalovcih, s čimer bodo v celoti vse pomurske pošte vključene v avtomatski telefonski promet.

Milan Jerše

POPRAVEK

V prejšnji številki Vestnika je v uvodnem pri-spevku Miselni prebliski ob kulturnem prazniku v podnaslovu prišlo do napake. Stavek se mora pravilno glasiti: Osmega februarja 1849 so nam Slovincem usahnili še zadnji izviri »studenca človečnosti«, ki se imenuje Prešeren, kot je dr. Franceta Prešerna označil pisatelj Beno Zupančič v enem izmed svojih zapisov. Za napako se opravičujemo.

PREJELI SMO

Nova delovna mesta v Muri

Vse kaže da dajejo stabilizacijska prizadevanja na nekaterih področjih že ugodne rezultate.

Področje zaposlovanja je eno takih, saj delovne organizacije zaposlujejo predvsem delavce na proizvodnih delih, izven gospodarstva pa so možnosti za zaposlitev vedno manjše.

Tudi v tovarni oblačil in perila MURA, kjer so v zadnjih letih intenzivno zaposlovali, letos planirajo nekoliko počasnejšo rast. Ugotavljajo namreč, da je fluktuacija lani bila še nižja kot sicer, saj je znašala manj kot 5 odstotkov. Raste pa interes za vključevanje mladih v Center za vzgojo kadrov, kjer se v treh mesecih priučijo šivanja.

V delovni organizaciji so se dogovorili, da bodo v letu 1982 povečali število zaposlenih za 1,6 odstotka in se tako vključili v družbeno dogovorjene norme. Tako bo lahko preko 300 delavcev dobilo zaposlitev v tej naši največji delovni organizaciji.

Z izgradnjo novih delovnih prostorov v temeljni organizaciji MODA Gornja Radgona je dana možnost za zaposlitev 70 mladih delavcev, ki bodo prišli iz šole ali se priučili za šivanje v delovni organizaciji. Prav tako bo mladim na drugem koncu Pomurja — na

Goričkem v okolici Gornjih Petrovcov omogočena zaposlitev, saj strokovne službe pripravljajo vse, da bi s 1. avgustom letošnjega leta steklo delo tudi v drugi izmeni delovne enote v G. Petrovcih. Možnost za zaposlitev ima do 60 kandidatov.

Prijave za vse, ki bi se želeli zaposliti v MURI zbirajo občinske skupnosti za zaposlovanje. Kandidati za obrat v G. Petrovcih pa bi se morali prijaviti čimprej, ker bo Center za vzgojo kadrov pričel s priučevanjem 1. marca.

V tovarni oblačil in perila MURA so se odločili, da v obratu G. Petrovci sprejmejo tudi nekoliko starejše v priučevanje. Zgornjo mejo so pomaknili na 35 let, da bi tako omogočili zaposlitev tudi onim, ki te možnosti niso imeli v mlajših letih. Dogovarjajo pa se tudi z avtobusnim podjetjem, da bi zajel več oddaljenih vasi v organiziran prevoz na delo.

Okrog 200 delavcev pa bo sprejetih namesto onih, ki bodo zapustili med letom delovno organizacijo.

Zgornji podatki so že bolj spodbudni, kot pisanje o možnosti zaposlovanja v našem časopisu v eni izmed decemberskih števil.

M. V.

LENDAVA

USKLAJENO ZAPOSLOVANJE

Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, ter delovne skupnosti občinske skupnosti za zaposlovanje bodo v kratkem sklenili samoupravni sporazum o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja. Izvršni svet občinske skupščine Lendava je nedavno tega o tem razpravljal in sodil, da bo sporazum prispeval k racionalni zaposlitvi, toda problem zaposlovanja v lendavski občini s tem še nikakor ne bo rešen. Kaj prinaša samoupravni sporazum? Število zaposlenih delavcev se bo lahko povečalo samo pod pogojem, če bo hkrati povečan obseg proizvodnje in če bo dosežen takšen porast dohodka na delavca kot ga predvideva zaposlitvena bilanca. Pri zaposlovanju novih delavcev bodo podpisniki sporazuma morali zagotoviti tako kadrovsko strukturo, ki bo boljša od zaposlitvene strukture že zaposlenih. Nadomestne zaposlitvene potrebe po delavcih prve in druge stopnje strokovne izobrazbe se bodo morale pokriti z notranjim prerazporejanjem delavcev v okviru OZD, med TOZD, v okviru DO in SOZD. Zaposliti bo potrebno tudi več pripravnikov, nadaljevati pa bo potrebno z zmanjšanjem oziroma odpravo pogodbenega in nadurnega dela. Tesneje bo potrebno sodelovati tudi z občinsko skupnostjo za zaposlovanje ter tako zagotoviti večjo odprtost zaposlovanja in s tem učinkovitejše reševanje kadrovske problematike. Problematiko zaposlovanja v letošnjem letu bo v lendavski občini potrebno urejati tudi s tesnejšim sodelovanjem organizacij združenega dela, zakaj novih delovnih mest bo letos malo, povpraševanje po zaposlitvi pa nenehno narašča.

Jani D.

Deveti kongres Zveze komunistov Slovenije bo priložnost za to, da temeljito ocenimo, kaj smo v zadnjem obdobju dosegli, pa tudi, česa nismo uresnili, ter za to, da se na njem dogovorimo za naše nadaljnje naloge.

Delovno in svečano ob kongresih

V lendavski občini se pospešeno pripravljajo na letošnje kongresno leto, zlasti pa na kongrese ZK. Čeprav bodo osnovne organizacije ZK temeljne nosilke predkongresne aktivnosti, je v programu veliko mesta tudi za druge družbenopolitične organizacije, kulturna društva. Najprej bo seveda potrebno temeljito proučiti kongresne dokumente v javnih razpravah, te razprave naj bi bile v tem mesecu.

Osnovne organizacije bodo v sodelovanju z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami pripravile tudi informativne in propagandne aktivnosti, urejevale bodo svoje marksistične knjižnice, organizirale razstave marksistične literature. Več osnovnih organizacij ZK bo organiziralo spominsko razstavo o revolucionarnem delu tov. Tita in Kardelja. Na predvečer 9. kongresa ZKS bodo v vseh krajevnih skupnostih kresovanja, ob njih

pa srečanja z borci in starejšimi komunisti. Komite občinske konference ZKS Lendava bo skupaj s kulturno skupnostjo uredil v Kranjčevi zidnici v Lendavskih gorah muzejsko zbirko o razvoju delavskega gibanja in NOB v Prekmurju. V času pred kongresom bodo organizirani še svečani sprejemi v ZK in spominske slovesnosti za jubilate, ki so v ZK že 30 let.

V kongresne priprave se vključuje tudi občinska konferenca SZDL, ki bo v skladu s svojim programom organizirala javne razprave o problematiki razvoja kmetijstva in vasi, kulture in delovanja društev in družbenih organizacij. Zveza sindikatov pa bo pripravila javne razprave o višji produktivnosti, o uveljavljanju nagrajevanja po delu in prizadevanjih za izvoz. Občinska organizacija ZB, pripadniki JNA in mladina bodo organizirali pohod po poteh pomnikov iz NOB. Kongresno vzdušje bodo

popestrili tudi kulturniki lendavske občine. Občinska kulturna skupnost bo svoj program prilagodila predkongresnim pripravam, pripravili bodo literarni večer pesnikov in pisateljev Pomurja v Lendavi. Še na pomemben dogodek je potrebno opozoriti, na izid in predstavitev dvojezične izdaje knjige G. Bačiča Samoupravljanje — jamstvo narodnostne enakopravnosti. Omeniti velja še likovno razstavo v lendavski galeriji, medtem ko bodo glasila delovnih organizacij s konkretnimi prispevki iz svojih sredin ustvarjala delovno vzdušje v predkongresnih pripravah.

Sportniki bodo prispevali svoj delež z organizacijo tekmovalnih in raznih športnih panogah. V lendavi pripravljajo še medrepubliško prireditev »Bratstvo-enotnost« s prikazom usposobljenosti pripadnikov civilne zaščite ter razstavo na temo Razvoj oboroženih sil SFRJ. Jani D.

Boljše usposabljanje komunistov

V pripravah na letošnji 12. kongres ZKJ in 9. kongres ZKS zavzema pomembno mesto brez dvoma tudi organizacijska, kadrovska in idejna krepitev zveze komunistov v Pomurju. Zlasti idejnopolitično usposabljanje komunistov je v zadnjem obdobju doživelo večji razmah, saj so se že pred nekaj leti dogovorili, naj bi sleherni komunist dokončal vsaj po eno od organiziranih oblik idejnopolitičnega usposabljanja. Pred očmi so namreč imeli predvsem dejstvo, da morajo biti člani zveze komunistov usposobljeni za politično delovanje v sleherni situaciji in vsakem obdobju. Zato bi naj teorija marksizma in našega socialističnega samoupravljanja dala komunistu-samoupravljalcu dovolj znanja za strokovno in politično delovanje, za reševanje problemov svojega življenjskega in delovnega okolja ter za spopadanje z negativnimi idejami, pojavi in vplivi.

Tako že nekaj časa poteka v Murski Soboti trimesečni seminar teorije in prakse marksizma, ki se ga udeležuje okrog 20 slušateljev iz vseh štirih pomurskih občin. Organizator te izobraževalne oblike je medobčinsko študijsko središče politične šole CK ZKS za Pomurje. Slušatelji seminarja se bodo seznanili s temeljnimi vprašanji teorije in prakse marksizma, s posebnostmi

naše socialistične revolucije, ekonomskim sistemom in ekonomsko politiko, socialistično samoupravno ureditvijo in njeno družbeno funkcijo. Osnovno prizadevanje tega vzgojno-izobraževalnega dela pa je v nenehnem prežemanju teorije s prakso, da bi se slušatelji usposobili za reševanje problemov v svojih temeljnih organizacijah združenega dela ali krajevnih skupnostih.

Razen tega so v Murski Soboti pred kratkim končali s seminarjem za novospreglete člane ZK, ki ga je obiskovalo 20 komunistov, medtem ko je ravnokar v teku občinska politična šola z 20 udeleženci. Zaključili bi jo naj do prve polovice marca. Kot računajo, bodo okrog 20. februarja začeli tudi s seminarjem za kandidate za sprejem v partijske vrste, zlasti iz srednjih šol.

Tudi v ostalih pomurskih občinah namenljajo idejnopolitičnemu usposabljanju članstva veliko pozornost. Povejmo, da so v Gornji Radgoni nedavno tega zaključili s seminarjem za novospreglete člane zveze komunistov, ki ga je uspešno končalo okrog 40 kandidatov. Ob koncu tedna se prične seminar za 35 kandidatov za sprejem v zvezo komunistov, enako število udeležencev pa bi naj imela tudi občinska politična šola, kjer bodo uvodna predavanja

Milan JERŠE

ŠIRJENJE „BAZE“, OŽENJE FORUMOV

O tem, kako so delegati in nosilci delegatskih funkcij na vseh ravneh v Pomurju opravljali v tem mandatu svoje poslanstvo, še ni dokončne in celovite ocene. Je pa dejstvo, da so ga dokaj zadovoljivo, navzlic določenim zatikanjem in težavam. O tem nenazadnje pričajo nekateri številčni podatki, ki jih velja zato podrobneje razgrniti, čeprav tudi ti niso zbirni in urejeni. Spričo tega je še najbolj smotno, da se napolimo po posameznih občinah.

EVIDENTIRANJE SKOZI VSE LETO

Od 1974 do konca novembra 1981 so v ljutomerskih krajevnih skupnostih za skupščino občine evidentirali 958 možnih delegatov, za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti pa 1367. V organizacijah združenega dela je bilo evidentiranih možnih kandidatov za skupščino občine 1070 in za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti 1728 možnih delegatov. Za letošnje splošne volitve 11. oziroma 14. marca so v krajevnih skupnostih evidentirali za skupščino občine 434 možnih delegatov in za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti 775. V organizacijah združenega dela je bilo evidentiranih za skupščino občine 680 možnih delegatov in za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti 951.

V krajevnih skupnostih bo za naslednje mandatno obdobje oblikovanih 12 temeljnih delegacij za skupščinski zbor krajevnih skupnosti, 26 posebnih delegacij in 23 združenih za samoupravne interesne skupnosti. V organizacijah združenega dela bodo oblikovali 41 temeljnih delegacij za skupščinski zbor združenega dela, 12 posebnih, 25 splošnih in 31 združenih delegacij za samoupravne interesne skupnosti. Družbenopolitični zbor bo štel 23 delegatov. V primerjavi s tem mandatnim obdobjem se je povečalo število posebnih, splošnih in združenih delegacij za samoupravne interesne skupnosti, kar je spričo organiziranja novih temeljnih organizacij združenega dela in siceršnje širjenja delegatske „baze“ v krajevnih skupnosti povsem razumljivo. Poleg tega v Ljutomeru poudarjajo, da bodo — tako kot doslej — tudi v prihodnje veliko pozornosti posvetili evidentiranju skozi vse leto ali z drugimi besedami kontinuiranemu kadrovanju.

UVELJAVLJANJE NAČELA USKLAJEVANJA

V gornjeradgonski občini, kjer so — kot drugje — vpeljali enotno kadrovsko evidenco oziroma enoten evidenčni list, ki zajema celotno aktivnost posameznika, radi naglašajo, da so evidentirali veliko več možnih kandidatov kot jih bodo volili čez mesec dni. Tako so v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela evidentirali 2810 možnih kandidatov za

delegacije v skupščino občine in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Za najodgovornejše funkcije v občini so evidentirali 342 ljudi, za potrebe regije 30, za potrebe republike 56 in za potrebe federacije 7. Od leta 1974 do konca novembra lani pa so skupaj evidentirali 6478 ljudi.

Kljub temu stalno opozarjajo na določene slabosti in pomanjkljivosti. V prvi vrsti, da je bilo število evidentiranih v posameznih okoljih preozko zastavljeno, saj so jih evidentirali le toliko, kolikor naj bi jih tudi izvolili, se pravi, zgolj za lastne potrebe. Osnovne organizacije družbenopolitičnih organizacij v večini primerov niso razpravljale o zbirnih poročilih, posebej ne z vidika ustreznosti strukture evidentiranih. Odločno premalo je bilo tudi usklajevanja kadrov med krajevnimi skupnostmi in organizacijami združenega dela. Po pregledu vseh evidentiranih so tudi ugotovili, da so se pri izborih kandidatov še najbolj potrudili v večjih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in organih družbenopolitičnih organizacij na ravni občine.

Tako kot v Ljutomeru bo tudi v Gornji Radgoni štel družbenopolitični zbor 23 delegatov.

USTREZNA ZASTOPANOST MADŽARSKE NARODNOSTI

V lendavski občini so od leta 1974 do konca lanskega leta evidentirali vsega 5672 ljudi, od tega 2463 na novo. Iz organizacij združenega dela so za skupščino občine (zbor združenega dela) evidentirali 318 možnih kandidatov in za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti 1095. Iz krajevnih skupnosti so za potrebe skupščine občine (zbor krajevnih skupnosti) evidentirali 220 možnih kandidatov in za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti 830 možnih kandidatov. Družbenopolitični zbor bo štel 30 delegatov. Na vodilne funkcije so evidentirali 63 ljudi.

Za naslednje mandatno obdobje bo v krajevnih skupnostih lendavske občine oblikovanih 44 posebnih in prav toliko združenih delegacij za samoupravne interesne skupnosti in 18 temeljnih delegacij za skupščinski zbor krajevnih skupnosti. V organizacijah združenega dela bo oblikovanih 79 posebnih, 40 združenih in 13 splošnih delegacij za samoupravne interesne skupnosti in 35 temeljnih delegacij (s konferencami delegacij) za skupščinski zbor združenega dela.

V tej pomurski občini ugotavljajo, da so v strukturi evidentiranih možnih kandidatov za delegate in nosilce delegatskih funkcij ustrezno zastopani pripadniki madžarske narodnosti. Tako jih je od vseh evidentiranih pripadnikov madžarske narodnosti skorajda polovica.

POUDAREK IZBORU KANDIDATOV

V občini Murska Sobota se jim je zdelo potrebno, da v dogovor o merilih in oblikovanju družbenopolitičnega zbora skupščine občine med drugim zapišejo: „da bodo pri izbiri možnih kandidatov za delegate v družbenopolitični zbor upoštevali predvsem, da so kandidati s svojim dosedanjim obnašanjem in delovanjem, še posebno s samoupravnim in družbenopolitičnim, prakso in izkušnjami, dokazali, da so za uresničevanje zgodovinskih interesov delavskega razreda, razvijanje samoupravnega socialističnega sistema in odnosov, uresničevanje temeljnih ciljev in osnovnih razmerij družbeno-ekonomskega razvoja občine Murska Sobota, krepitev in razvijanje tovarištva, vzajemnosti in solidarnosti, bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, uresničevanje politike aktivnega in miroljubnega sožitja in politike neuvrščenosti, uresničevanje koncepta SLO in družbene samozasčite. Hkrati se zavezujejo, da bodo pri izbiri upoštevali socialno sestavo delovnih ljudi in občanov, organiziranih v družbenopolitičnih organizacijah, da bodo zastopana vsa pomembnejša mesta družbenopolitičnega dela, da bodo zastopane pomembnejše družbene organizacije, društva in druga interesna združenja delovnih ljudi in da bodo ustrezno zastopani pripadniki madžarske narodnosti, ki živijo na območju naše občine“.

Vsa ta merila smo kajpada nalašč navedli, da bi spomnili, če niso morda kje katerega prezrli. Sicer pa so v Murski Soboti po organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih evidentirali kar 13577 ljudi. Kako široko so zasnovali predvolilno aktivnost in kako demokratični so bili pri izboru kandidatov priča podatek, da so za predsednika skupščine občine evidentirali 13 ljudi, za podpredsednika 31, predsednika zbora združenega dela 33, predsednika zbora krajevnih skupnosti 31, družbenopolitičnega zbora 97 in občinskega izvršnega sveta 15 možnih kandidatov. Naj dodamo, da bo — kot v Lendavi — tudi v Murski Soboti štel družbenopolitični zbor 30 delegatov.

Podrobnejšo oceno predvolilnih aktivnosti v Pomurju bomo — po končanih temeljnih kandidacijskih konferencah v krajevnih skupnostih in tozidih, pripravili za naslednjo številko Vestnika.

BRANKO ŽUNEC

PROSLAVA KULTURNEGA PRAZNIKA V INGOLSTADTU — Tudi naši delavci, ki so na začasnem delu v tujini, so proslavili slovenski kulturni praznik. Tradicionalno proslavo je v sodelovanju z občinsko konferenco SZDL Murska Sobota organiziralo Slovensko kulturno-prosvetno društvo Lastovka iz Ingolstadta. Zbrano občinstvo je najprej pozdravil predsednik društva Zvone Kokalj, slavnostni govor pa je imela tajnica zveze kulturnih organizacij občine Murska Sobota Greta Škerget. Proslave sta se udeležila tudi župan Ingolstadta Wegmann in jugoslovanski konzul Ilić. V kulturnem programu so sodelovali učenci slovenske dopolnilne šole in otroci iz male šole ter kulturna skupina blagovno-ekonomskega šolskega centra iz Murske Sobotice.

Tekst in foto: Štefan Abraham

GRADIŠČE V SLOV. GORICAH

Pred 10. jubilejnim srečanjem literatov

V Gradišču v Slovenskih goricah so na pragu 10. jubilejnega srečanja pesnikov in pisateljev—začetnikov, pred jubilejno literarno slovensko prireditvijo, ki se je danes razvila v kakovostno in pomembno republiško prireditev.

Preko tisoč proz in poezij se je zbralo pri različnih komisijah, ki so jih sestavljali naši znani književniki in pesniki, kot Janez Svajncer, Nada Gaborovič, Niko Grafenauer, Peter Božič in še mnogi drugi, ki so se menjavali vse od začetka in do danes ter prebrali in ocenjevali prispelne literarne prispevke ter izbirali najboljše literature, ki so jih nato organizatorji nagrajevali, ter jim nato odprli možnosti za uveljavitev v slovenskem književnem prostoru. Ideja, ki se je porodila v Gradišču v letu 1972 pri tamkajšnjih kulturnih ustvarjalcih, je prav gotovo velika pridobitev za slovenske literarne ustvarjalce, mnogim od teh, ki so sodelovali na vseh dosedanjih srečanjih pesnikov in pisateljev—začetnikov pa je poleg dodatnega strokovnega izobraževanja, pomagala, da so že izdali nekatera svoja dela.

Letošnje jubilejno 10. srečanje pesnikov in pisateljev—začetnikov, ki bo 13. in 14. februarja 1982, bo prav gotovo veliko priznanje za Gradiščane in za soorganizatorje, saj jim je uspelo s trdim delom prodreti v slovensko javnost, s samo prireditvijo pa v vse krajevne skupnosti v lenarski občini.

V okviru 10. jubilejnega srečanja bodo v Gradišču priredili razstavo vseh dosedanjih glasil, nastalih od prvega do devetega srečanja, razstavo fotografij ter razstavo nagrajenih avtorskih prispevkov, ki bo odprta v prostorih kulturnega doma. V delovni organizaciji IMI Klemos in v prostorih delovne organizacije PIK TOZD Lenart pa bodo v soboto, 13. februarja, priredili sprejem avtorjev iz področnih srečanj pesnikov in pisateljev, ki so se uvrstili na 10. srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov. Isti dan pa bodo avtorji gostje v krajevni skupnosti v Zgornji Ščavnici, kjer jih bodo tamkajšnji krajanji sprejeli s krajšim kulturnim programom. V nedeljo, 14. februarja, pa bodo avtorji gostje v Gradišču, v rojstnem kraju te prireditve, kjer bodo v dopoldanskem času imeli različna predavanja med njimi tudi o temi Slovenščina v javni rabi, kateri bodo posvetili največjo pozornost.

V nedeljo ob 15. uri pa bodo priredili zaključno prireditev v kulturnem domu v Gradišču, kjer bodo organizatorji podelili nagrade enajstim izbranim literatom.

Zveza kulturnih organizacij Slovenije in KUD Ernestek Golob-Peter Gradišče, ki sta med glavnimi organizatorji in soorganizatorji, ter pokrovitelj jubilejne prireditve Klemos Küster Lenart si tudi tokrat želijo, da bi se prireditve udeležili krajanji in občani v čim večjem številu. Janez Lorber

Kulturni teden PIKUD Veržej

Okrog šolskega polletja pripravljajo pionirska kulturna društva tudi preglede svojega dela. Po ljutomerskem kulturnem tednu PIKUD, pripravljajo podobno prireditev tudi v Veržeju. Pionirji PIKUD Fran Kovačič bodo od 15. do 22. februarja v prostorih šole pripravili pešter program. V ponedeljek bodo šolarji predstavili Franceta Prešerna v besedi in sliki. Učenci bodo recitali njegove pesmi, razstavili bodo njegova dela in si ogledali tudi diafilme o življenju tega velikega pesnika.

V torek bo seja upravnega odbora kulturnega društva, kjer bodo pregledali svoje delo v preteklem obdobju. Osrednja prireditev pa bo v sredo, ko bodo imeli prost dan. Takrat bodo v celoti predstavili svoje delo. Nastopil bo pevski zbor, razstavili bodo tudi vse nagrajene izdelke v preteklem letu, recitali bodo, a največ priveskačujemo od dveh gostov: Manka Golarja in Ferija Maučeca. V sredo bodo podelili tudi knjižne nagrade, ki so si jih učenci priborili v lanskem letu.

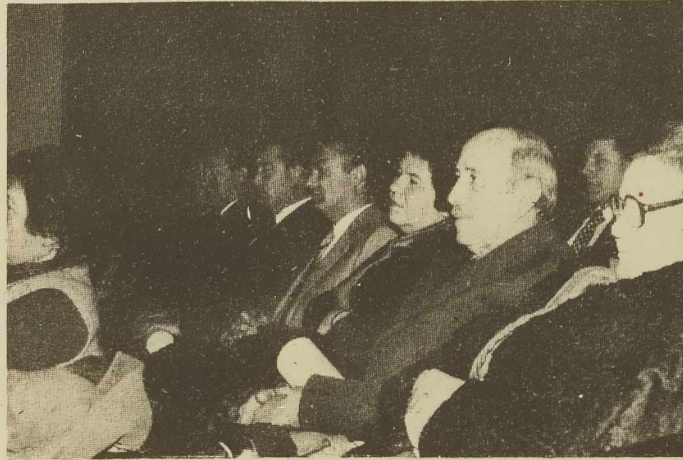
V četrtek se bodo predstavili lutkarji z dvema igricama, v petek, zadnji dan kulturnega tedna pa bodo obiskali študijsko knjižnico in kulturni center v Murski Soboti.

D. L.

NAGRADE ZA PRAZNIK

Osrednja proslava slovenskega kulturnega praznika v občini Ljutomer je tokrat bila zopet presenečenje in seveda tudi prava poslastica za ljubitelje tovrstnih prireditev. Kulturno umetniško društvo Ivan Kavčič iz Ljutomera je pripravilo literarno glasbeni večer.

Proslava se je pričela z otvoritvijo likovnih del učencev osnovnih šol občine Ljutomer, nadaljevalo pa s kulturnim programom. Prešernova zdravljica, tokrat v izvedbi Ljutomerskega okteta, je najavila lep kulturni večer. Erih Mohorko, predsednik ZKO Ljutomer, je petim kulturnim delavcem: Matiji Kovačiču, Ljerki Zemljič, Viktorju Slavincu, Božidarju Zižku in Branku Puconji podelil letošnja priznanja ZKO Ljutomer za pomembne dosežke in dolgoletno delovanje na področju kulture.

V nadaljevanju pa so se predstavili učitelji in učenci glasbene šole Slavko Osterc iz Ljutomera ter priznani slovenski literati. S svojimi pesmimi sta maloštevilno publiko navdušila France Filipič in Manko Golar, prozne tekste pa so brali Branka Jurca,

Nada Gaborovič in Ivan Potrč.

V ponedeljek pa so v prostorih občinske matične knjižnice odprli razstavo knjižnih del lani umrlih literatov.

D. L.

MURSKA SOBOTA

Zbor navdušil obiskovalce

Dvorana v novi galeriji v Murski Soboti je bila pretekli ponedeljek (nepričakovano) skoraj pretesna za vse obiskovalce, ki so se zbrali na osrednji občinski proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku.

Ob tej priložnosti je imel slavnostni govor podpredsednik izvršnega sveta občinske skupščine Peter Brunec, ki je med drugim dejal, da s posebnim zadovoljstvom ugotavljamo, da uživanje kulturnih dobrin

postaja vsakdanja notranja potreba vedno večjega števila delovnih ljudi. O tem pričajo tudi prireditve v novi galeriji, ki pomeni veliko pridobitev. Spodbudni rezultati so zlasti na področju ljubiteljske kulture, saj je v letu 1981 delovalo v soboški občini 33 kulturno-umetniških društev z več kot 1.200 aktivnimi člani, ki so delovali v 66 različnih skupinah in sekcijah. Žal pa to velja predvsem za krajevne skupnosti, v delovnih organizacijah pa so ledine

na tem področju še nezorane.

V kulturnem programu pa je nastopil s celovečernim koncertom moški pevski zbor Slava Klavora iz Maribora, ki je s svojo ubranostjo in kvaliteto zelo navdušil obiskovalce.

Nagrade in priznanja kulturnim delavcem v občini ter umetniškim ustvarjalcem pa bodo tokrat izjemoma podelili ob praznovanju Osvobodilne fronte slovenskega naroda.

JOŽE GRAJ

Zavzete priprave na sezono

Veržej, stari trg ob Muri, je že v preteklosti pokazal, da je tudi v takšnem majhnem naselju možno doseči visoko raven kulture in kulturnega življenja. Verženci, pa ne samo oni, so ponosni na osebnosti, ki so prispevale velik delež v razvoju kulture pri nas. Slavko Osterc, Franc Kovačič, sta le dve imeni. Tradicijo nadaljujejo kulturniki amaterji Kulturnega društva Slavko Osterc iz Veržeja.

Kulturno društvo Slavko Osterc ima osem sekcij. Nekatere so že z bogato tradicijo, druge pa so priče delovati šele pred kratkim. Med najstarejše sodi vsekakor folklorna sekcija, ki jo vodi Majda Puklavc, zagnana folkloristka in tov. Weixl. Na repertoarju imajo predvsem domače ples iz Pomurja. Aktivni so tudi tamburaši, saj skoraj ne mine proslava, na kateri ne bi sodelovali. Imajo naštudiran celovečerni koncert z narodnimi, umetnimi in borbenimi pesmimi. Z veseljem se odzovejo vsakemu vabilu. Od glasbenih skupin moramo omeniti še moški oktet.

Za lepo besedo poskrbijo v recitacijskem krožku, ki sicer ne deluje stalno, nastopa pa povsod tam, kjer je potrebno. V Veržeju so uredili tudi knjižnico in jo odprli za vse, ki so željni dobre knjige. Prav zanimiva je tudi sekcija za spomeniško varstvo. Le-ta skrbi za spominsko sobo slovenskega skladatelja Savka Osterca in spomenika Slavku Ostercu in Franu Kovačiču.

Pred kratkim je pričela delovati tudi dramska sekcija. Lahko bi tudi rekli, da je pričela ponovno delovati, saj je igranje bilo v Veržeju včasih tradicija, ki je samo za nekaj časa zamrla.

Omeniti moramo še kinosekcijo, ki razveseljuje Veržence z izbranim kinoprogramom, oziroma je razveseljevala, kajti

Folklorna skupina nastopa že dolgo, saj so pred kratkim praznovali 35. letnico obstoja. Folkloristi tesno sodelujejo z ostalimi sekcijami.

aparatura je trenutno pokvarjena.

KAJ PRIPRAVLJAJO ZA LETOS?

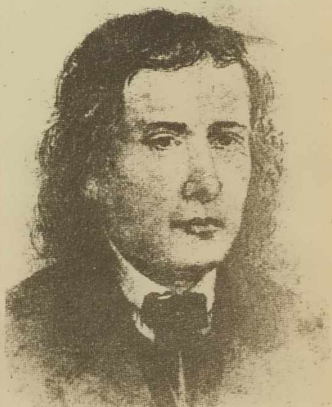
Vse sekcije društva že zavzeto študirajo programe za letošnje kulturno sezono, ki bo kot kaže zelo bogata. Najbolj se sezono veselijo folkloristi in tamburaši, saj bodo že letos poleti predstavili svoj program v pobratenem Grljanu v SR Srbiji. To je pomembna kulturna akcija, saj s tem poglobljajo kulturne stike z republiko Srbijo in krepijo bratstvo in enotnost narodov in narodnosti SFR Jugoslavije. Poleg pomurskih plesov bodo naštudirali še belokranjske in tako predstavili Grljancem delček slovenske folklore.

Dušan Loparnik

kulturni koledar

Četrtek, 11. februarja

GORNJA RADGONA — V kulturnem domu bodo ob 16.00 pripravili skupno proslavo v počastitev slovenskega kulturnega praznika in dneva prosvetnih delavcev. Ob tej priložnosti bodo podelili Kerencičeve nagrade za področje kulturnega dela in Šilihove nagrade vzgojno-izobraževalnim delavcem. Slavnostni govor bo imel podpredsednik Zveze kulturnih organizacij Slovenije Janez Karlin, ob koncu proslave pa si bodo obiskovalci lahko ogledali še predstavo komedije Toneta Partljiča Na svidenje nad zvezdami v izvedbi Mestnega gledališča iz Ljubljane.

Sobota, 13. februarja

VELIKA POLANA — Ob 18.00 bodo v dvorani vaškega doma organizirali problemsko konferenco o kulturni dejavnosti, v priložnostnem kulturnem programu pa bodo nastopili člani ritmične skupine iz Gornjega Lakoša in Kulturnega društva Lendava z monolomo Na dnu.

Nedelja, 14. februarja

SREDNJA BISTRICA — Tudi tukaj bodo organizirali problemsko konferenco o kulturni dejavnosti. Povezali jo bodo z nastopom pevskega zbora iz Črenšovec. Prireditev bo ob 14.00 v dvorani združnega doma.

razstave

V prostorih nove galerije v Murski Soboti je na ogled razstava Henrika Marchela iz Kranja, ki so jo v počastitev kulturnega praznika odprli 5. februarja, odprta pa bo do konca tega meseca.

Prav tako v počastitev slovenskega kulturnega praznika je v razstavnem salonu hotela Radin v Radencih odprta (od 7. febr. do 28. febr.) samostojna razstava likovne umetnice Szuzsane Kiraly-Moss iz Lendave.

V Lendavi pa je še vedno odprta razstava skupine 676, to je mlajše skupine pomurskih likovnih umetnikov. Njihova dela si boste lahko ogledali še do 15. februarja v prostorih lendavskega gradu.

uspešnice

V knjigarni Dobra knjiga Murska Sobota so bile v preteklem tednu najbolj iskane naslednje knjige: Jakob Blažević — MEČ, A NE MIR (Državna založba Slovenije, Ljubljana)

Milček Komelj — BOŽIDAR JAKAC IN DOLENJSKA (Dolenjski list, Novo mesto)

UMETNOSTNI ZAKLADI SLOVENIJE — Jugoslovanska revija, Beograd

V bitko za večji kos kruha je vpeta tudi zlozba zemlje

Hudo netočne in povsem iz trte so zvite trditve nekaterih kmetov tam, kjer se bodisi na pobudo zemljiških kmetijskih skupnosti, kmetijskih organizacij ali kmetov samih lotevajo dokaj zapletenega postopka komasacije, češ da gre za nekakšno podružbljanje zemlje, da bodo morali lastniki zemljišč sami plačati stroške za zlozbo in še marsikaj takega. Na ta pomemben zemljiški poseg, ki je razvitemu svetu z visoko razvitim kmetijstvom že zdavnaj pomagal do naglega stopnjevanja kmetijske proizvodnje, gledajo pri nas posamezniki še vedno kot na nujno zlo, ker pač menijo, da je tisto, kar so jim zapustili predniki najboljša, čeprav med njimi zagotovo ni malo takih, ki potihem kolnejo svojo razdrobljeno zemljo, posejano v majhnih parcelah v ožjem ali širšem okolišu svojih katastrskih občin.

Kako je s to zadevo pri nas v Sloveniji smo lahko že veliko prebrali in slišali, glede razdrobljenosti obdelovalnih zemljišč pa ima slej ko prej najbolj žalostni sloves območje Prekmurja, kjer je, na primer, samo v soboški občini okrog 43 tisoč hektarjev zemlje razkosane na več kot 131 tisoč parcel in parcelic, katerih velikost znaša v povprečju borih trideset arov. Žal je to kmetijsko „vrtičkarstvo“ najbolj razširjeno na ravninskem predelu Prekmurja, kjer prevladujejo majhne kmetije, čeprav je treba poudariti, da je tu zemlja najbolj kakovostna.

Ob tako že majhni povprečni velikosti večine teh kmetij, ki so že bolj ali manj opremljene s sodobnimi in dragimi kmetijskimi stroji, predstavlja gospodarjenje zaradi razkosanosti zemlje vse hujski problem. Z rasto stroškov za gorivo, krmila in drugi reprodukcijski material, seveda rastejo tudi stroški obdelave te zemlje. Tedaj je na dlani, da je v čedalje bolj odprtih škarjah neskladij med proizvodnimi stroški in prodajnimi cenami iskati vzroke za premalo donosno kmetovanje predvsem tudi v visokih stroških kmetijske proizvodnje.

To vedo povedati zlasti kmetje na vseh tistih območjih, kjer so zlozbo zemlje v manjem ali večjem obsegu že opravili. Sicer pa to nalogo njih hitreje uresničijo v soboški občini, kjer so že v preteklem srednjeročnem obdobju zložili okrog tisoč sto hektarov zemlje, kar predstavlja dobrih štirideset odstotkov vseh komasiranih zemljišč v naši republiki. V SR Sloveniji je bilo namreč v tem obdobju komasiranih skupaj 2770 hektarov obdelovalne zemlje.

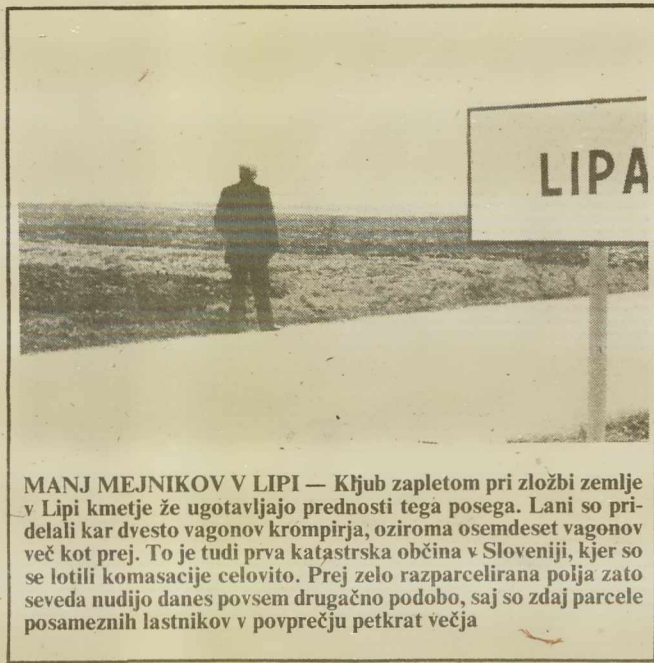
Zatorej imajo na kmetijski zemljiški skupnosti v Murski Soboti tudi največ izkušnje s tem zemljiškim posegom, prav tako pa vse kaže, da so v tej občini najdlje tudi z načrti za nove zlozbe v tem srednjeročnem obdobju.

Tako načrtujejo v soboški občini, da bodo do leta 1985, v celoti opravili komasacijo na večjem delu levega brega Ledave, za te posege pa je vse bolj značilno, da zajemajo, po zgledu in dobrih izkušnjah v Lipi, celotne katastrske občine. Na kmetijski zemljiški skupnosti pravijo, da ni več bistvenih ovir za celovito zlozbo zemlje v katastrskih občinah Lemerje, Predanovci, Brezovci, Puževci, Zenkovi, Bodonci in Strukovci. Na območju Tešanovec, Kruplivnika in na delu kmetijskega območja Bogojine pa so z zlozbo zemlje že začeli.

Po programu kmetijske zemljiške skupnosti naj bi v tem srednjeročnem obdobju komasirali na območju soboške občine skupaj 2650 hektarov obdelovalne zemlje, kar seveda niso mačje solze,

saj priprave in izvedba celovitih posegov terjajo veliko priprav, časa in denarja.

K uspešni in pravočasno opravljeni komasaciji na navedenih območjih naj bi pri-

MANJ MEJNIKOV V LIPI — Kljub zapletom pri zlozbi zemlje v Lipi kmetje že ugotavljajo prednosti tega posega. Lani so pridelali kar dvesto vagonov krompirja, oziroma osemdeset vagonov več kot prej. To je tudi prva katastrska občina v Sloveniji, kjer so se lotili komasacije celovito. Prej zelo razparcelirana polja zato seveda nudijo danes povsem drugačno podobo, saj so zdaj parcele posameznih lastnikov v povprečju petkrat večja

pomogle tudi nekatere spremembe v zakonu o kmetijskih zemljiščih. Tako po novem organizatorji komasacije niso več dolžni zbirati podpisov lastnikov zemljišč, če je ta naloga opredeljena v družbenem planu občine. S tem se je kmetijskim zemljiškim skupnostim vsaj delno izpolnila zahteva, naj bi

Geza Temlin: »Za tržne proizvajalce pšenice, koruze, krompirja in sladkorne pese je zlozba zemlje odločilnega pomena...«

vedli enostavnejše metode v pripravah na zlozbo, saj se je zaradi usklajevanja interesov posameznikov, ki tudi niso hoteli podpisati soglasja, postopek večkrat zavlekel in je trajal več mesecev ali celo dve leti, kot je to bil primer v Lipi.

Vendar velja poudariti, da so se medtem stvari bistveno menjale, saj ni malo primerov, da so kmetje sami pobudniki za izvedbo komasacije. V Berkovcih na Gorickem, na primer, pred nekaj dnevi vsi lastniki zemljišč podpisali soglasje v pičli uri. Podobnih primerov bi lahko našli še več.

To pa seveda ne pomeni, da organizatorji komasacije ne bodo naleteli tudi v prihodnje na težave pri usklejavenju interesov prizadetih lastnikov zemlje. Kot že povedano, se najbolj zatika na ravninskih območjih, kjer je nekdanji zakon o dedovanju, ki je v Prekmurju pustil globoke sledove v kmetijskih politikah, še vedno zakoreninjen v miselnosti posameznih kmetov.

Zlasti je bil značilen primer Lipe, kjer je postopek za zlozbo zemlje zanetil pravo „malo vojno“ med krajinami samimi na eni in med določenim številom kmetov ter organizatorjev komasacije na drugi strani. Zato ne bo od-

več, če še enkrat zapišemo nekaj o teh izkušnjah v Lipi in predvsem o sedanjih razmerah v tem kraju, kjer so zložili skupaj 460 hektarov zemlje kakšnih stošestdesetih lastnikov, ki že obdelujejo svoja polja po novem.

Kot izhodišče je treba upoštevati predvsem podatek, da

Stefan Zdravec: »Zlozba zemlje nam je prinesla tudi druge pomembne prednosti. Med drugim smo se z ureditvijo odvodnega kanala rešili poplav, uredili ali obnovili smo poljske poti in še kaj.«

se je število kakšnih tri tisoč parcel in parcelic po zlozbi zmanjšalo na vsega šeststo. S tem se je povečala prejšnja velikost parcel od šestnajst arov na povprečno sedemdeset arov, vendar niso redki primeri, da imajo posamezni lastniki tudi parcele v izmeri treh hektarov.

Kaj to pomeni za Lipo, so nam povedali napredni kmetje.

Alojz Žerdin, predsednik sveta krajevne skupnosti, ki je sam kmet in skladiščnik Pomurkine TZE Beltinci, pravi: „Pot do zlozbe je bila zelo trda, saj je skrajna del

kmetov odločno nasprotoval temu posegu. Danes je tudi večina teh že spremenila svoje mnenje o pomenu komasacije, saj vsi po vrsti ugotavljamo, da so se stroški obdelave močno zmanjšali, hektarski donos pa je precej večji. Ker smo odpravili številne mejnike in s tem tudi veliko majhnih zapleveljenih parcel, je zemlja bolje izkoriščena in jo z razpoložljivo mehanizacijo hitreje obdelamo.“

Štefan Zdravec, predsednik komasacijskega odbora: „Postopek za uvedbo komasacije v Lipi je bil povsem v skladu s predpisi, saj je soglašalo z njo več kot 65 odstotkov kmetov, kasneje pa se je število pristašev zlozbe še znatno povečalo. Vendar se je zaradi nasprotovanja neznanega števila lastnikov zemljišč, predvsem takih, ki so polkmetje in so že vso povojna leta nasprotovali napredku, postopek komasacije zelo zavlekel. Kako zaozgodilo je pojmovanje teh ljudi, dokazuje dejstvo, da posamezniki še danes nočejo prevzeti večjih parcel, ki so jih dobili po zlozbi in so seveda neobdelane.“

Kljub temu so sadovi zlozbe zemlje že danes več kot otipljivi. O tem govori podatek, da so na območju katastrske občine Lipa, ki velja za največjega tržnega proizvajalca zelo kakovostnega krompirja v Pomurju, pridelali kmetje pred komasacijo zemljišč letno povprečno 120 vagonov krompirja, že prvo leto po zlozbi, pa se je pridelek povečal na okrog dvesto vagonov te pomembne poljščine.

„Če navedem še podatek“, pravi Zdravec, „da predstavlja obdelovanje večjih in zaokroženih površin tudi velik prihranek pri gorivu in času, so prednosti komasacije na dlani. Sicer pa smo v Lipi že zdaj prepričani, da bomo hektarske donose še znatno povečali.“

Alojz Žerdin: »Po zlozbi zemlje v katastrski občini Lipa so se stroški obdelave občutno zmanjšali, hektarski donosi, pa presegajo naša pričakovanja.«

Ob tem pa ne gre prezreti tudi drugih, vzporednih učinkov komasacije. V Lipi so namreč z zlozbo zemlje uredili tudi odvodni kanal, ki zdaj preprečuje zalivanje polj ob poplavih. Velik pomen pripisujejo tudi ureditvi poljskih poti.

Tajnik kmetijske zemljiške skupnosti Geza Temlin pravi: „V Lipi smo prebili led, zato smo komasacijo smelo zastavili tudi na drugih območjih. Pomembno je tudi to, da zdaj povsod povezujemo zlozbo zemlje z melioracijami, to pa je možno le tedaj, če se lotevamo teh pomembnih agarnih operacij celovito in na večjih območjih.“

OBISK PRI VAS DOMA

„Na kmetih ni nikoli prostega časa“

Sprva je slabo kazalo; Martin Fras, 33-letni kmet iz Lešan, se je nekajkrat izognil odgovorom na novinarjeva vprašanja, rekoč, da ima s »sedmo silo« slabe izkušnje. Šele čez čas, ko sem ga, vsaj mislim si tako, prepričal, da mi nočem nič žalega storiti, nasprotno: rad bi ga predstavil kot enega izmed boljših proizvajalcev hrane, se je omehčal. Torej sva se začela pogovarjati.

„Zemlja na območju Lešan (ta kraj je med Apači in Zgornjo Ščavnico) je srednje težka, kljub temu pa še kar dobro uspevata pšenica in koruza. Naše posestvo meri 8 hektarjev, poleg tega pa obdelujemo še 2 hektarja zemlje, ki jo imamo najeto. Največ površin namenjamo koruzi, saj si sploh ne morem predstavljati umnega kmetovanja brez pretežne večine lastne krme. Delam torej tako in računica pitanja (trenutno 24 pitancev) se potem nekako še izide. Iz hleva dajam na trg lepo rejene živali, ki dajo visok odstotek mesa. Ne prodajam na živo

cih, ko se najde (mora se najti!) čas za kratko prekinitev dela. Namesto tistega, ki redno krmi živino, lahko delo postori kak drug družinski član, recimo starši, sosed, sorodniki... Sogovorniku sem tudi trdil, da v času dopusta ne potrošiš celega premoženja, ampak le nekaj več denarja, kot ga sicer porabiš doma (v mislih sem imel tiste, ki vsa živila kupujejo). Ob tem prepričevanju pa sem ugotovil, da Martin le ni zapečkar, saj je s svojim avtom že prevozil razdaljo med Lešami in Koprno. Morje je torej že videl!

Mladi kmet, ki je seveda

Dokaz za Martinovo trditev, da na kmetih ni nikoli prostega časa, je tudi tale posnetek. Nastal je v prostoru, kjer se kuha žganje. V času obiska slivovka še ni tekla. Foto: S. Sobočan

težo, ampak na klavnost. Nazadnje sem dobil za meso prodanega goveda 120,50 dinarjev za kilogram, kar je še sprejemljiva cena. Prodaja na klavnost me pravzaprav rešuje, saj če bi prodajal na „mrtno težo“, ne bi kaj prida zaslužil.“

Martin Fras se je končno razgovoril. V pogovoru sem zvedel, da je pred leti zgradil velik hlev v izmeri 13 x 10,5 metrov, ob njem pa še neke vrste priročno skladišče.

„Če hočeš napredovati (in kdo tega noče?), potem moraš zavihati rokave in se lotiti tudi takih del, za katera sicer nisi formalno usposobljen. Jaz, na primer, sem večino hleva sam zgradil. Zidarje sem imel le dva dni. Nisem si pač mogel privoščiti drugega plačila obrtnikom. Torej sem zidal pa postavil razne instalacije.“

Drugo, kar želim poudariti, pa je navezanost na zemljo. Tako kot za marsikak drug poklic, moraš biti tudi za kmeta „rojen“, šele potem daš od sebe več kot družba od tebe pričakuje. V kmetijstvu je pač tako, da ne moreš delati le ob določenem času, ampak čez ves dan, včasih tudi v noč in ob praznikih; kmet si ne more privoščiti dopusta na morje...“

Martinu Frasu iz Lešan sem zoper zadnje trditve ugovarjal. Prepričeval sem ga, da tudi kmet lahko gre na morje in da tudi mnogi že hodijo, le enkrat se je treba odločiti. Takrat, sredi žetve, seveda ne, se pa najdejo druga obdobja v poletnih mese-

poročen in ima otroke, ima večino kmetijskih strojev. Poleg pitancev redi še krave molznice in v povprečju odaja dnevno 50 litrov mleka. Dostavlja ga, podobno kot drugi, na vaško križišče, kjer ga pobere nek kmet in ga s traktorjem prepelje v Apače.

Na temelju pogovora z Martinom Frasom sem si spet nabral eno izkušnjo več! Ugotavljam namreč, da so si pomurski kmetje, pa naj gre za proizvajalca iz lendavske, ljutomerske, soboške ali pa radgonske občine, zelo enaki: radi sicer upravičeno pojamrajo čez cene, po drugi strani pa spet poprimejo za delo, torej opravila na njih, pri živini, pa v goricah in gozdu in si prizadevajo, da bi dali tržišču kar največ svojih proizvodov. Kmetje so pravzaprav naši najbolj pridni delavci. Povsem upravičeno pravijo, da delajo veliko več kot delavci v organizacijah združenega dela. Kmetovalcev seveda ne bom nagovaljal, naj delajo (proizvajalca) manj, pač pa bom zapisal tole: delavci, zaposleni v podjetjih, ki se radi pohvalite, da v službi „skoraj nič ne delate“, končno poprimite resneje za delo. Vaš osebni dohodek mora biti odvisen od dela! Kmetje, pa tako tudi Martin Fras, niso več pripravljivi proizvajati hrane po ceni, v kateri ne bi bili vključeni vsi stroški. Vse bolj se torej obotajo realne cene, torej bo meso dražje. Privoščil si ga bo lahko le tisti, ki si ga bo zaslužil z ustvarjalnim delom.

S. SOBOČAN

Zdravstveno varstveni ukrepi pri reji prašičev

Bolj kot zdravljenje bolnih živali je pomembno varstvo pred boleznimi. Zdravstveno varstvo prašičev pomeni sistem ukrepov, s katerim lahko škodo pri prašičih preprečujemo ali vsaj omejimo. Dostikrat namreč tudi bolezn, ki jih ne opazimo, zmanjšujejo proizvodnjo in vplivajo na počutje živali. Po drugi strani pa imamo kužne bolezni, ki jih sploh ne zdravimo, ampak moramo živali izločiti.

Načela zdravstvenega varstva je treba upoštevati pri gradnji objektov za prašice, pri skrbi za primerno okolje za posamezne kategorije živali, pri sestavljanju krmnih mešan in sami prehrani, pri reji plemenskih živali, zlasti v zvezi s pristopom, pravitvijo in v času, ko plemence dojijo.

Prašičerejski obrat moramo zavarovati pred zelo nevarnimi kužnimi boleznimi (npr. slinavko in parkljevko, kugo itd.) z ograjo. Novo nabavljene živali ne pridružimo takoj domačim, ampak jih držimo ločeno (v karanteni) vsaj 25 do 30 dni. V tem času jih opazujemo, ali bodo pokazale kakšne bolezenske znake. Prav tako se je treba zavarovati, da ne bi bolezn занесли v hlev obiskovalci. Osebam, ki jim moramo dovoliti vstop v hlev, damo posebno obutev in halje, pred vhodom pa si morajo razkužiti obutev in roke.

Posebno nevarnost za prenos bolezni predstavljajo klavnični kamioni, ki na primer na več gospodarstvih pobirajo pitance za zakol. Zaradi tega morajo na farmah za oddajo pitancev urediti poseben, ločen prostor z nakladalno rampo, kamor pripeljejo za oddajo namenjene živali. Živali, ki pridejo sem, ne smejo več nazaj v hleve: Ker isto rampo uporabljajo tudi za razkladanje novo nabavljenih živali, jo je treba pred tem temeljito razkužiti.

Za širjenje kužnih in zajedavskih bolezni so posebej nevarne t. i. javne plemenilne postaje. Merjasci na taki postaji sprejemajo in hkrati oddajajo svinjam, ki pridejo na pripust, vse vrste kužnih klic ter črevesne, pljučne in kožne zajedavce. Zaradi teh nevarnosti je za rejce pujskov najboljše, da imajo lastne merjase ali pa dajo svinje osemniti. S tem je prekinjen neposreden prenos kužila.

V prašičereji poznamo dva sistema reje, zaprto in odprto. Sistem zaprte reje se uporablja predvsem v t. i. selekcijskih in razmnoževalnih farmah za proizvodnjo pujskov. V pitališčih, kamor prihajajo živali v pitanje iz različnih rej, pa je sistem odprte reje. Reje plemenskih živali morajo biti kolikor se da zaprte, da bi lahko bile v njih optimalno

zdravstveno stanje. Zato je treba omejiti tako nabavo novih živali kot tudi število rej, iz katerih le-te prihajajo, kadar kupujemo živali za plemensko oziroma selekcijsko farmo. Le na tak način lahko zmanjšamo vnos novih infekcij v čredo.

Izkušnje so pokazale, da tega pri pitališčih ni mogoče doseči, zato je treba tu upoštevati, da lahko vnesemo v rejo vse infekcije, ki so po naključju prisotne v rejah, iz katerih prihajajo živali v pitanje.

Princip sodobne zaprte plemenske reje pa je tak, da so plemence vse t. i. SPF (dobljene s carskim rezom in zrejene v posebnih pogojih, proste specifičnih kužnih bolezni), namesto merjasev pa dobivajo farme merjaščevo seme iz centra, ki je zdravstveno neoporečen. Kljub temu pa tudi takim rejam še preti nevarnost vnosa infekcije z glodavci, pticami, insekti, z zrakom, s prevoznimi sredstvi, krmo in ljudmi.

V majhnih zaprtih rejah nekatere infekcije ugasnejo same od sebe, druge pa lahko odstranimo z zdravljenjem živali ali z zakolom klicenoscev. Eden od načinov prekinitev infekcije je tudi začasna izpraznitev hlevov ob sočasni sistematični dezinfekciji.

Večje reje morajo biti zaprte tudi zato, ker tam infekcije, če pridejo v rejo, ne ugasnejo spontano, kot se lahko dogaja v majhni reji. Izpraznitev reje pa zaradi veliko vložnih sredstev skoraj ni mogoča.

Selekcijske farme in razmnoževalna središča morajo biti prosta tehle infekcijskih bolezni: prašičja kuga, bruceloza, leptospiroza, Aujeszkyjeva bolezen, tuberkuloza, virusni gastroenteritis in prašičja dizenterija. V nekaterih državah štejejo mednje še hude oblike kroničnih bolezni dihal: enzoosko pnevmonijo in atrofični rinitis. Če vnesemo v rejo katero od naštetih bolezni, se razširi na večino živali, povzroči veliko neposredne škode, nato pa se zelo dolgo ali celo trajno ohrani v prikriti obliki. Živali s take farne seveda ne moremo pridajati za plemo.

Pričakujemo, da bo po zgledu dežel z razvito prašičerejo, kjer se reja SPF živali vse bolj širi, že v bližnji prihodnosti tudi pri nas mogoče s pomočjo SPF živali izkoreniniti zlasti težje infekcije dihal, ki so zelo razširjene.

Pri zatiranju živalskih kužnih bolezni ni cilj samo ozdraviti živali, ampak moramo upoštevati tudi gospodarstvenost. Zato moramo dobro premisliti, kakšen način zatiranja in preprečevanja bolezni je najboljši. Dalje prihodnjic

Tekači prinašajo zadovoljstvo

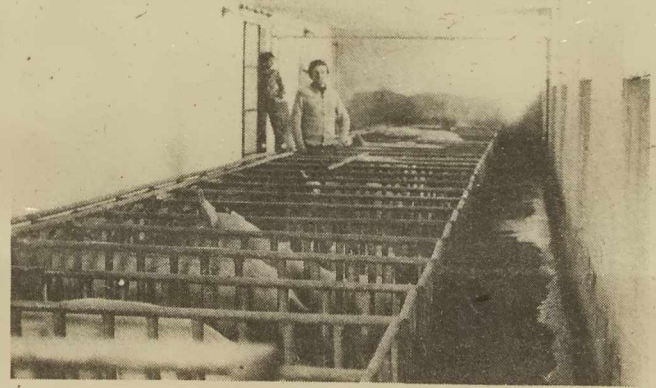
Štefan Režonja, 30-letni fant iz Renkovec, je 7 let delal v Avstriji. Pred štirimi leti pa se je končno vrnil in se oprijel umnega kmetovanja. Ni mu žal.

Izkušnje kmetovalcev

„Že res, da v tujini nisem imel težkega dela, toda močno sem si želel domov. Sem eden izmed tistih, ki so zelo navezani na zemljo. Nisem mogel pač dovoliti, da bi polje bilo slabo obdelano, hlevi pa prazni. Odločil sem se torej za vrnitev in trdno sklenil, da postavim kmetijo, hlevi pa prazni. Odločil sem se, da ne tržišču premalo pujskov, saj jih veliko rabijo tudi za farmsko rejo, zato sem pač sklenil, da postavim v hlev plemenske svinje,“ nam je povedal Štefan pred dnevi, ko smo ga obiskali na domu. Povabil nas je seveda tudi v hlev, kjer smo bili pri-

tujine domov, skrbno se je lotil dela v hlevu, ima primeren zaslužek, je zdrav... Skratka: sreča na vasi! V to, da pa je še vedno samski, pa se seveda ne bomo spuščali, le to naj zapišemo, da mati Marija in babica Ana nestrpno čakata snaho... In Štefan? Samo smeji se.

Mladi kmetovalec iz Renkovec je vse prihranke iz tujine in dohodke s kmetije vložil v izgradnjo hleva. Objekt je stal okrog 1 milijon dinarjev, novih seveda. Za objekt in opremo pa bi moral odrediti še več, ko ne bi, podobno kot marsikje drugje, tudi pri Režonjevih opravili kar največ del v tako imenovani lastni režiji. Štefan je bil velikokrat zidar, pa peskar, varil je cevi, pomagal pri

Pogled v del hleva, v katerem ima mladi kmet Štefan Režonja breje plemenske svinje. V drugem enako velikem prostoru pa so »matere« tekači.

Foto: Š. Sobočan

jejno presenečeni: take čistoče, kot vlada v njegovem hlevu, še nismo opazili v nobenem podobnem vzrejalšču. To smo povedali tudi mlademu kmetovalcu, ki se je najprej malo nasmehnil, nato pa odvrnil, da red in čistoča pač morata biti tudi v hlevu. Ne nazadnje tudi zaradi tega, ker v tem objektu prika na svet toliko odojkov — tekačev.

— Koliko pa? smo vprašali.

„Hlev meri 21 x 9 metrov. Sestoji se iz dveh delov: v enem so plemenske svinje in merjasec, v drugem pa svinje, ki so povrgle prašiče, in tekači seveda. Oba prostora sta zgrajena po najnovejših tehničnih predpisih in izkušnjah. To pomeni, da pri svinjah ni treba ročno kidati gnoja, ampak odpadki izpod rešetk odtokajo v gnojnično jamo, od tam pa jih s cisterno vozim na njive. Prve plemenske svinje sem dobil 15. novembra 1980. leta, in sicer 15 plemenjač. Lani v mesecu marcu se je osnovna „čreda“ povečala za nadaljnjih 15, v maju pa še za 12 plemenskih svinj. Ker vse niso bile primerne za ustvaritev naraščaja, sem jih nekaj kmalu prodal, tako da imam trenutno 40 plemenskih svinj. Doslej sem iz hleva oddal 176 tekačev v skupni teži 4249 kilogramov. Nazadnje sem za kilogram dobil 105,00 dinarjev. Cena se mi zdi kar primerna, zaslužek tudi, zato sem zdaj, ko delam doma, veliko bolj zadovoljen kot pa pred leti, ko sem delal na tujem in služil šilinge.“

Štefanu Režonju se je torej uresničila želja: vrnil se je iz

napeljavi vodovoda itd. Na ta način je precej prihranil. Drugače tudi ni šlo, saj v času gradnje pri hiši pač ni bilo denarja na pretek.

„Zdaj je že boljše,“ pravi Štefan, „saj mi investicija že vrača del odhodkov. Seveda pa je treba še vedno skrbno pretehtati vsak dinar, kajti treba je vračati anuitete. Štefan Režonja je namreč kooperant KZ Lendava, TZO Turnišče. Pri tej kmetijski organizaciji ni le najel kredita, ampak preko nje nabavlja krmila in seveda oddaja vse tekače. S sodelovanjem je še kar zadovoljen. Prav v času našega obiska je na Režonjevo dvorišče pripeljal tovornjak, naložen s „puh starterjem“. Skratka: krmila za dobrega kooperanta so vselej na zalogi, čeprav jih sicer v prosti prodaji ni.

Tekači prinašajo mlademu kooperantu ne le denar, ampak tudi zadovoljstvo. To pa je veliko. Štefan Režonja nam je celo zatrdil, da moraš biti za kmeta „rojen“, sicer ti delo ne gre od rok. On je resnično za ta poklic sposoben, zato mu je včasih žal, da se mu je pred leti za 7 let (ko je bil v tujini) za nekaj časa odpovedal. Zdaj bo pričakovano prirejo skušal nadoknaditi s še boljšim delom. Ob plemenskih svinjah in tekačih namreč ne zanemarija tudi goveje živine in rastlinske proizvodnje. Rekli bi celo, da se ena dejavnost z drugo dopolnjujeta. To pa seveda ne pomeni, da je Štefan tako zaposlen, da ne bi našel tudi kaj časa zase. Ob našem obisku smo ga našli ob branju.

Š. SOBOČAN

SPOMLADANSKA SETEV

Ne bomo lačni

V MURSKOSOBOŠKI OBČINI DOBRO ŠTEKLE PRAVE NA VAŽNA SPOMLADANSKA POLJSKA OPRAVILA

V jeseni so kmetje z območja murskosoboške občine sklenili pogodbe o organiziranem pridelovanju pšenice in rži na skupni površini 2.614 hektarjev, kar je sicer nekoliko manj kot pa je bilo določeno s planom (7.370 hektarjev), vendar je jesenska setev kljub temu dobro uspela. To je jamstvo, da bo po žetvi toliko tržnih viškov pšenice kot še nikoli doslej. V temeljnih združnih organizacijah soboške občine imajo že zbrane podatke, koliko žit bodo predvidoma oddali vsi

Na spomladansko setev se skrbno pripravljajo tudi v delovni organizaciji Kmetijsko gospodarstvo Rakičan, TOZD Poljedelstvo in živinoreja Beltinci. Koruzo za zrnje bodo posadili na 1190 hektarjih in si obetajo rekorden pridelok: 65 meterskih stotov. Koruzi za siliranje in dosevom bodo namenili 286 hektarjev, sladkorno peso pa bodo sejali na 422 hektarjih.

kmetje, ki so sklenili pogodbe. Količina 4 tisoč 900 ton pšenice je nedvomno velik prispevek kooperantov z območja KZ Panonka v pšenično zakladnico Slovenije. Upajmo, da bo žetev obilna in se bo v mlinskih silosih znašlo še več pšenice. Prav gotovo bodo kaj žitaric prodali tudi kmetovalci, ki niso sklenili pogodb. Ni treba posebej poudarjati, da bi bila jesenska setev še uspešnejša, ko bi pridelovalci vnaprej vedeli, po kakšni ceni bodo lahko prodali pšenico. No, ker pa jih velika večina pšenico zamenjuje za koruzo in ker bo lansko razmerje 1:1,3 obveljalo tudi v tem letu, cena niti ni toliko važna. Pomembnejše je, da se bodo lahko živinorejci oskrbeli z ustreznimi količinami koruze.

Ker bodo zimski meseci hitro proč in bo nastopilo lepo vreme, z njim pa spomladanska setev, moramo storiti vse, da bo tudi to delo uspelo. Kaže, da z mineralnimi gnojili ne bo težav, torej bodo pravočasno prispela v zadržna skladišča. Če bo res tako, potem ena skrb odpade. Pač pa se utegnejo ponavljati težave z rezervnimi deli. Na pristojnih mestih obljublajo, da bodo storili vse, kar se pač da,

Ko so prejšnji teden na seji koordinacijskega odbora za intenzivno rastlinsko proizvodnjo razpravljali o jesenski setvi in pripravah na spomladanska dela, so ugotovljali, da bo tudi ta setev zagotovo opravljena ob pravem času. V soboški občini imajo 5152 kmetijskih traktorjev, ki imajo skupaj 118,50 kW moči (nova mera merjenja moči motorjev z notranjim izgorevanjem. Konijske sile niso več v uporabi, op. p.). Družbeni sektor razpolaga s 55 traktorji. Večina kmečkih traktorjev ima vse potrebne priključke.

zato upajmo, da bo res tako. Je pa nevolja v tem, ker imamo pri nas množico različnih tipov strojev, za nekatere, ki so stari, težko dobiš nadomestek za izrabljen ali polomljen del, zato ne bi bilo napak, ko bi posamezni lastniki takih strojev malec razmislili in si dali rezervni del izdelati sami. Morada se to sliši nekoliko nenavadno, prav gotovo pa drži, da bi na ta način lahko prihranili ne le mnogo poti, ampak tudi živcev. Na naših kmetijskih strojih pač vsi deli res niso tako kom-

plicirani, da se ne bi dalo pomagati tudi na ta način. Ta ugotovitev ni novinarjeva domisljica, pač pa predlog sloni na izkušnjah. Namreč med nami je mnogo strokovnjakov, ki vedo marsikateri reči streči. Poskusiti velja!

Za spomladansko setev pa bo pravočasno tudi na voljo dovolj semen in zaščitnih sredstev. Tudi nafte ne bi smelo zmanjkati, saj ima kmetijstvo prednost. V posameznih združnih organizacijah se je treba dogovoriti, kako urediti preskrbo s pogonskimi gorivi, saj nekatere izkušnje iz prejšnjih let niso ravno spodbudne.

Kmetje z območja kmetijske zadruge Panonka bodo to spomlad sejali koruzo za zrnje na 8.330 hektarjih. Obetajo si pridelok med 35 in 45 meterskimi stoti po hektarju, odvisno pač od zemlje, gnojenja in seveda od sorte. Seveda bodo vsi sejali visokorodovitne sorte kot so ZP SK, OOSK 247, BC 28-11 itd.

In kako je s sladkorno peso? Ta poljščina se je tudi na območju murskosoboške občine dobro uveljavila. Po posebnem razdelilniku naj bi ji to spomlad kmetje z območja KZ Panonka namenili 500 hektarjev, in sicer TZO Beltinci 130, TZO Cankova 50, TZO Martjanci 70 in TZO Murska Sobota

Kmetijska zemljiška služba v soboški občini je razdrobljena, saj pregled nad stanjem razpoložljivih in za proizvodnjo potrebnih zemljišč vodijo: kmetijsko gospodarstvo Rakičan, kmetijska zadruga Panonka (ta izkazuje v glavnem potrebe po zemlji) in kmetijska zemljiška skupnost. Dogovor je prej ko slej potreben, sicer bodo še naprej ostajala neobdelana zemljišča, po drugi strani pa nepotesene želje po zemlji s strani zasebnih tržnih proizvajalcev.

250. Res je sicer, da vseh pogodb še niso sklenili in je torej še preuranjeno govoriti ali bo plan izpolnjen, toda napeti je treba vse sile, da se načrt uresniči. Dejstvo je namreč, da je pridelovanje sladkorne pese gospodarno, saj se stroški pokrijejo že pri pridelku 2 tisoč kilogramov po hektarju, naši kmetje kot dobri proizvajalci, pa že dosega od 4 pa do 7 tisoč kilogramov. Tudi visok odstotek sladkorja ima pomurska pesa, kar potrjuje ugotovitev, da se pridelovanje „cukrovce“ zelo izplača.

Na območju murskosoboške občine pa bodo to spomlad namenili tudi precej hektarjev zemlje za organizirano proizvodnjo krompirja. Največ seveda v okolici Beltincev. Tamkajšnja temeljna združna organizacija bo organizirala pridelavo na 600 hektarjih in računajo, da bodo kmetje imeli 9 tisoč ton tržnih viškov. Proizvodnje krompirja ne bodo zanemarili tudi v TZO Murska Sobota (530 hektarjev), TZO Petrovci (400 hektarjev), TZO Cankova (220 hektarjev), TZO Martjanci (160 hektarjev) in TZO Prosenjakovci (46 hektarjev). Skupno bodo kmetje soboške občine pridelovali krompir torej na 1956 hektarjih in ga bodo predvidoma oddali več kot 11 tisoč ton.

O pripravah na jesensko setev bomo seveda še poročali.

Š. SOBOČAN

Turnišče: cene pujskov

Tako ot že nekaj tudi pretekli četrtlet (4. febr.) na turniškem sejmišču ni bilo običajnega vrveža. Rejci so pripeljali 46 pujskov in jih prodali okrog 30. Kot je to starodavna tradicija, so sklepali kupčije, za par pujskov, in sicer so se cene gibale od 3.000,00 do 3.400,00 dinarjev.

1kg KOŽE 16din

ODKUPUJEMO SVINJSKE KOŽE PO UGODNEJŠI CENI KOT PREJENJA LETI!

35%
KOTI

KOŽA JE ZA TO!

TO PA JE RES DOBRA KUPČIJA. ZA KILOGRAM KOŽE DOBIM TOČNO MALI ŠPRICER.

Večja vlaganja v

kmetijstvo

PREDNOST PRI NALOŽBAH V PROIZVODNJO HRANE V LETU 1982 BO VELJALA PRIMARNI KMETIJSKI PROIZVODNJI

V letu 1982 bo družbeni sektor ABC Pomurka namenil za naložbe v povečano proizvodnjo hrane 2.045 milijarde novih dinarjev.

Od tega za nakup in melioracije zemljišč, nakup mehanizacije, razvoj govedoreje in prašičereje ter vinogradništva in sadjarstva 580,4 milijona dinarjev, za razvoj predelave pridelkov pa 534 milijonov. Za izsuševanje zemljišč v zasebni lasti kmetov kooperantov, nakup mehanizacije, razvoj govedoreje, prašičereje, perutninarstva, vinogradništva in sadjarstva, pa bodo po predvidevanjih namenili 585,6 milijona in za predelavo 345 milijonov dinarjev.

Po uskladitvi naložb med investitorji v sestavljeni organizaciji ABC Pomurka in prilagoditvi možnostim zagotavljanja sredstev s strani KZRS, temeljnih bank v SR Sloveniji in Pomurske banke, so v Pomurki pripravili predlog naložb. Z ureditvenjem teh naložb bodo pričeli v začetku leta 1982 na objektih, kjer je investicijsko tehnična dokumentacija že pripravljena, za ostale pa se bodo skupaj dogovorili z investitorji in temeljno banko. Prednost naložb bo veljala primarni kmetijski proizvodnji v družbenem sektorju kmetijske proizvodnje.

Pretežni del naložb v ta del sozda bo namenjen pridobivanju novih obdelovalnih površin z nakupom zemlje in izboljšanju kvalitete njivskih površin, to je melioracijam. V te naložbe bodo v ABC Pomurka vložili 281,3 milijona dinarjev ter tako povečali kmetijska zemljišča družbene proizvodnje za 770 hektarjev. Pričeli bodo tudi melioracijska dela na 1.587 hektarjih.

MANJ SREDSTEV ZA MEHANIZACIJO

Ob obsežno zastavljenem programu razvoja sicer prednostne panoge ne gre prezreti, da so razpoložljiva denarna sredstva za naložbe v temeljni banki pičla, investicijska sposobnost kmetijcev pa spričo zadolžitev iz vlaganj v preteklih letih nizka. Iz teh vzrokov so vlaganja v mehanizacijo za naslednje leto zelo skričili. Tako bodo za zamenjavo dotrajane in nakup nove mehanizacije namenili 50 milijonov dinarjev.

V živinorejskem delu kmetijske proizvodnje bodo večji del sredstev namenili izgradnji objektov za vzrejo pujskov na ljutomerski farmi, ki ji bodo povečali zmogljivosti pitanja, uskladjili pa tudi vzrejne zmogljivosti z zmogljivostmi pitanja v zadržnem delu. Gre za naložbo v obnovo vzrejenih objektov na Cvenu v višini 64,6 milijona dinarjev.

Ta naložba bo omogočila proizvodnjo 45.000 do 22-kilogramskih pujskov, ki jih bodo v celoti prevzemali iz reje v proizvodne skupnosti Ljutomer in dopitali v pitališčih družbenega in zasebnega sektorja v okviru DO Ljutomerčan. Naložba, ki bo omogočila proizvodnjo 45.000 pitanih prašičev letno, zagotavlja pujske za sedanji obseg proizvodnje 25.000 pitanih prašičev, ka-

kor tudi za 20.000 prašičev povečani obseg proizvodnje. Da bi lahko nemoteno nadaljevali s proizvodnjo na farmi Cven, je potrebno urediti tudi čiščenje odpadnih voda, za kar bodo namenili 24 milijonov dinarjev. Nakup plemenskih živali za KG Rakičan pa bo veljal 16 milijonov dinarjev in je pogoj za zagotovitev osnove za reprodukcijo reje.

V proizvodnji goved v družbenem kmetijstvu predvidevajo le izgradnjo nove farme za pitance v Lendavi, ki je nadomestna gradnja zaradi selitve delovišča iz mesta Lendava na novo lokacijo. Na ta način bodo nadomestili obstoječe zmogljivosti hlevov s 1.200 stojišči. V KG Rakičan pa načrtujejo tudi rekonstrukcijo obstoječih 1.200 zastarelih stojišč. V slednjo bodo vložili 70 milijonov dinarjev. Nove naložbe v širjenje govedorejske proizvodnje pa bodo imele smisel le, če bodo zagotovili ustrezno število telet iz lastne proizvodnje.

V vinogradništvu in sadjarstvu so vključili v plane le površine, ki jih je prizadela pozeba v letu 1981. Tako načrtujejo, da bodo obnovili 71 hektarjev vinogradov in 20 hektarjev sadovnjakov.

POVEČEVANJE DRUŽBENIH POVRŠIN

Podatki o kapacitetah in predračunskih vrednostih omenjenih vlaganj so naslednji: družbeni sektor kmetijstva si je zastavil nalogo, da v letu 1982 odkupi 500 hektarjev zemlje, od tega KG Rakičan 200 v Beltincih, 200 pa v Lendavi, KK Radgona 50 in prav toliko DO Ljutomerčan.

Kmetijske zadrage bodo za lastno proizvodnjo in povečanje površin, ki jih bodo dale v najem svojim kooperantom, prihodnje leto od ostarelih kmetov dokupile 270 hektarjev zemlje od tega največ 200 hektarjev KZ Panonka, KZ Radgona 30 in 15 zadruga iz Lendave. Nakup 770 hektarjev slabo obdelanih njiv ostarelih kmetov ali tačas neobdelanih njiv bo veljal 77,550 milijonov dinarjev.

Za pomembno pridobitev novih površin družbenega sektorja bo ABC Pomurka v prihodnjem letu za izsuševanje 1.587 hektarjev zamočvirjenih zemljišč namenila 203,8 milijona dinarjev. Največ zemlje bodo meliorirala družbena posvetva in sicer 1.537 hektarjev, 50 hektarjev pa še KZ Ljutomer-Križevci za lastno proizvodnjo. Za obnovo in nakup mehanizacije bodo v Pomurki namenili le 50 milijonov. Za obnovo in izgradnjo 2.400 stojišč pa 70 milijonov. Za povečano prašičerejsko proizvodnjo pa so se dogovorili oddvojiti v letu 1982 104,6 milijona dinarjev. Ureditvev 20 hektarjev sadovnjakov, obnova in ureditev 71 hektarjev vinogradov pa bo kmetijce veljala 74,5 milijona dinarjev.

V ABC Pomurki pa so v načrtovani večji proizvodnji hrane pomembno mesto namenili tudi zadružni kmetijski proizvodnji, v okviru katere obstajajo tačas velike neizkoriščene možnosti.

Kljub možnosti, ki obstajajo za naložbe v ta del kmetijske proizvodnje, pa so vlaganja znižali na optimalni obseg. Skupaj bodo vložili v proizvodne zmogljivosti kmetov kooperantov v Pomurju 585,6 milijona dinarjev.

zmožljivostjo 10.000 ton namenjeni skladiščenju koruze za potrebe perutninske proizvodnje, zgradili še skladišče za 2.500 ton pšenice, prosa in ajde, ki bo veljalo 70 milijonov dinarjev.

ZA VEČJO PROIZVODNJO

V drugi polovici leta 1982 bodo začeli melioracijska dela na dveh večjih kompleksih zemljišč in sicer na radgonskem in soboškem območju. Gre za projekta melioracij in komasacij po 1.000 hektarjev. Dela bodo pričeli na 660 hektarjih, za kar bodo namenili 95 milijonov dinarjev. Če bodo v SR Sloveniji v ta namen zbrali sredstva v večjem obsegu, bi kmetije kooperanti pristopili k izvajanju melioracijskih del na večjih površinah.

Zaradi omejenih možnosti financiranja nakupa mehanizacije bodo v letu 1982 kreditirali le nakup prvega traktorja na kmetiji ter ustrezno linijsko mehanizacijo za združene kmete. V tovrstne naložbe bodo investirali 124,282 milijonov dinarjev.

V govedorejski proizvodnji bodo nadaljevali z obnovami in novogradnjami kombiniranih stojišč za goveda v proizvodnji mesa in mleka. Na ta način bodo nadomestili 2.325 stojišč v družbenem sektorju kmetijstva, kar bo veljalo 116,3 milijona dinarjev.

Naložbe v prašičerejo bodo v letu 1982 veljale še 158,3 milijona dinarjev, s čimer bodo v zasebnem sektorju v Pomurju pridobili 6.330 stojišč. Na ta način se bo dvignila naročena in dogovorjena proizvodnja pitanih prašičev za okoli 12.000 klavnih prašičev.

V perutninski proizvodnji načrtujejo zgraditi le 7 hlevov za rejo brojlerjev in hlev za nesnice. Naložbe v višini 20,6 milijona dinarjev bodo uresničili združeni kmetje skupaj z družbenim sektorjem.

V zasebnem sektorju bodo za obnovo 15 hektarjev sadovnjakov v letu 1982 namenili 21,2 milijona dinarjev in tako nadaljevali z obnovo sadovnjakov na gričevnatih območjih Pomurja. Zasadili pa bodo tudi 5 hektarjev jagodičevja in pristopili k obnovi 47 hektarjev vinogradov, ki jih je prizadela pozeba.

ZAGOTOVITI PREVZEM PRIDELKOV

Da bi lahko pravočasno uskladiščili poljščine ter jih primerno dodelali, bodo v letu 1982 usposobili vse štiri pomurske zbirne centre za žitarice. Tako bodo na lokaciji ob silosih v Apačah dogradili sušilnico, ki bo sposobna prevzeti v sušenje vso žitno proizvodnjo iz radgonske občine. Nosilec naložbe bo KZ Radgona ob soudeležbi KK Radgona. Naložba bo veljala 24 milijonov dinarjev in jo bodo sofinancirali s solidarnostnimi sredstvi SR Slovenije.

Za prevzem pšenice iz zasebnega sektorja in prevzem tržnih viškov koruze iz združene proizvodnje bodo v Lendavi na lokaciji Tovarna močnih krmil Lendava v okviru DO Agromerkur, kjer so že zgrajeni silosi z

zmožljivostjo 10.000 ton namenjeni skladiščenju koruze za potrebe perutninske proizvodnje, zgradili še skladišče za 2.500 ton pšenice, prosa in ajde, ki bo veljalo 70 milijonov dinarjev.

Za potrebe materialnih rezerv hrane v SR Slovenije bodo na območju severovzhodne Slovenije zgradili silose za žitarice. Nosilec te naložbe bo DO Ljutomerčan in drugi koristniki iz Pomurja člani konzorcija. Predračunska vrednost po projektni dokumentaciji znaša 160 milijonov dinarjev.

Na lokaciji silosov in sušilnice v Lipovcih bi za potrebe lastne živinorejske proizvodnje KG Rakičan moral pristopiti k izgradnji mešalnice. Predračunska vrednost te naložbe, ki je pogoj za nemoten potek prašičerejske proizvodnje v okviru reprovege, je ocenjena na okoli 250 milijonov dinarjev. Za nemoteno proizvodnjo krmil v mešalnici Ljutomer bi morali dotrajane stroje zamenjati. Za rekonstrukcijo bodo morali nameniti 30 milijonov dinarjev, s čimer bi povečali tudi predelovalne zmogljivosti. Za našete naložbe v predelavo poljščin bo center za razvoj in marketing pripravil podrobno analizo potreb in možnosti za uskladiščenje poljščin in za proizvodnjo močnih krmil. Za odločitev o prednosti in potrebi teh naložb bodo pripravili ustrezno dokumentacijo.

Vse do letošnjega leta se o naložbah v predelavo mesa v republiko niso uspeli dogovoriti. Ker so tehnične zmogljivosti dotrajale, kar ovira vključevanje v izvoz, ne gre odlagati z obnovo in dograditvijo novih obratov.

Za zagotovitev pogojev za izvoz mora Mesna industrija nabaviti za klavnico opremo za 17 milijonov dinarjev za predelavo pa za 22 milijonov dinarjev. Šele slednje bo omogočilo povečanje letnega izvoza za okoli 100 milijonov dinarjev.

Da bi dosegli registracijo klavnice za izvozne posle, je potrebno obstoječo klavnico tehnično opremiti. Oprema in gradbena dela bodo veljala po predračunski vrednosti 30 milijonov dinarjev.

Za zagotovitev beljakovinskih komponent za živinorejsko proizvodnjo v ABC Pomurka in zagotovitev pogojev za normalno delo klavnice v Pomurju je neodložljivo treba pristopiti k izgradnji kafilerije za predelavo klavninih odpadkov. Predračunska vrednost tega projekta, ki bo realiziran v okviru konzorcija uporabnikov, je 300 milijonov dinarjev. Po sporazumu o ukititvi klavnice v Domžalah ter preusmeritvi in specializaciji tega objekta v predelavo in ustrezni specializaciji objekta v Kamniku bosta občini Domžale in Kamnik zagotovili 26 milijonov dinarjev sredstev za razvoj industrije predelave mesa. Za naložbe v razvoj trgovine bo ABC POMURKA v letu 1982 namenila 340 milijonov dinarjev, od tega bo v Pomurju le 16,5 milijona. Za razvoj gostinstva in turizma pa bo pomurski agroživilski gigant prihodnje leto namenil 165,5 milijona dinarjev.

Boris Hegeduš

Uspešna odprava posledic toče

Izvršni svet skupščine občine v Murski Soboti je nedavno ocenil, da je bila pomoč za odpravo posledic toče leta 1980 pravilno porabljena in razdeljena, pri čemer so zlasti izpostavili angaziranje delavcev kmetijske zadruge in predstavnikov krajevnih skupnosti, ki so zares opravili obsežno in odgovorno delo. Zahvala pa gre tudi vsem ostalim, ki so na kakršenkoli način zagotavljali potrebno pomoč, kar je prispevalo k znatno hitrejšemu odpravljanju posledic po naravni ujmi. To je še zlasti vidno na kmetijskem območju murskosoboške občine, saj je denarna in druga pomoč v dobršni meri prispevala k preobnovi nastalih težav. Takšna oblika pomoči, s katero se je še enkrat dokazala solidarnost v širšem slovenskem prostoru, je namreč dokaj ugodno vplivala na stalež goveje živine in prašičev, kakor tudi na prirajo mesa in mleka. Ker so oškodovanci uspeli zasejati tudi površine, ki jih niso mogli obdelati v jeseni, je bila spodbudna spomladanska setev. Omeniti pa velja tudi izreden odziv na akcijo gradnje silosov, saj so s solidarnostno pomočjo dogradili več kot 16 tisoč kubičnih metrov silosov. Hkrati pa so čebelarji lahko uredili objekte na plemeničnih postaji v Rimski črki, medtem ko je kmetijska zemljiška skupnost z deležem teh sredstev pravočasno zagotovila naročila za melioracijski načrt Ledava-levi breg.

Solidarnostna pomoč za odpravo posledic po toči v murskosoboški občini pa je pripomogla tudi k urejanju občinskih in lokalnih cest, končali so s posodobitvijo cestnega odseka Mačkovi—Vidonci, na ostalih cestah pa so navozili večje količine gramoz. Da ne govorimo posebej o koristnosti odprave škode na javnih objektih, predvsem električnih in ptt napeljavah, pri obnovi zgradbe opekarne v Puconcih ter na številnih vaških in gasilskih domovih. Prav tako je obnovljena osnovna šola v Gederov-

cih, pravočasno zgrajena deponija za pesu v Puconcih, brez katere si ne bi mogli zamisliti lanskoletnega spravila in odvoza te nadvse pomembne poljščine.

In kakšna je finančna plat poročila o izvršitvi programa za odpravo posledic po toči leta 1980 v murskosoboški občini? Že na prvi pogled bi lahko ugotovili, da je bil plan predračunskih prihodkov in odhodkov realen. Še več! Zbrali so namreč celo za 1,3 odstotka več sredstev kot so predvidevali. Če bi to izrazili v številkah: predračun prihodkov je znašal 38 milijonov 705 tisoč 900 dinarjev, prispelo pa je 39 milijonov 200 tisoč 854 dinarjev.

Razumljivo, da so večji del teh sredstev oziroma 30 milijonov 813 tisoč 256 dinarjev, kar pomeni 78,6 odstotka zbranega denarja, porabili za ukrepe v kmetijstvu. Od tega je dobila KZ Panonka 82 odstotkov sredstev, KG Rakičan 14, kmetijska zemljiška skupnost 3 odstotka itd. Pri tem so za obnovo objektov porabili več kot 3,8 milijona dinarjev. Kmetijske organizacije so omogočile, da so proizvajalci glede na količino prodanega mesa in mleka prejeli 3548 ton krmil, večinoma koruze, po regresirani ceni, z regresom za seme in gnojila so lahko zasejali 103 hektarje pšenice in 100 hektarjev rži, kakor tudi 2140 hektarjev koruze in 380 hektarjev sladkorne pese, s pomočjo regresa pa so zgradili tudi 16667 kubičnih metrov silosov. Hkrati pa so kmetijske organizacije prejele povračilo za obresti na tisti del najetih kreditov za obratna sredstva, ki so bila potrebna za odpravo posledic po toči pred poldrugim letom.

Ob tem so za popravilo cest občinskega in krajevnega pomena porabili nekaj nad 3,6 milijona dinarjev, v okviru pomurske solidarnosti pa je dobila občina Gornja Radgona delež pomoči soboške občine v višini 869740 dinarjev.

Milan Jeršc

O veterinarskih problemih

Na seji izvršnega sveta skupščine občine Lendave je tekla razprava o osnutku poslovnika o delu izvršnega sveta, o nekaterih predpisih s področja davčne politike ter o problematiki cen v letošnjem letu. Največ razprave pa so tokrat posvetili problematiki veterinarske službe. Med drugim so razpravljali o predlogu odredbe o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih pristojbinah za obvezne veterinarsko-sanitarne preglede in dovoljenja v občini. Izvršni svet se je seznanil tudi z delom vete-

rinarsko-higienske službe v Pomurju ter s preventivnimi cepljenji in diagnostičnimi preiskavami ter pojavi kužnih boleznih na območju občine. Največ zanimanja je seveda bilo za steklino. Steklina se je na območju občine pojavila prvič v letu 1973 in je od takrat stalno prisotna pri lisicah, razen leta 1978, ko ni bilo nobene primerne. V lanskem letu so bili 4 primeri. Čeprav je lendavska občina že 8 let okužena s steklino, na srečo doslej še ni bilo primera, da bi bila ta prenesena na domače živali ali na ljudi. Kljub vsemu pa velja opozoriti na previdnost, še posebej lovcev.

Jani D.

V BUČKOVCIH GRADIJO SAMI

Bučkovci, vas v občini Ljutomer, z bogato zgodovinsko tradicijo, je sedež krajevne skupnosti, ki združuje pet vasi. Kljub naporom, ki so jih vložili krajanje v preteklih letih, pa je ta krajevna skupnost še vedno eno manj razvitih področij ljutomerske občine.

Središče naselja je okrog cerkve, ki je na rahlo vzvišenem prostoru. Hiše so deloma pravilno razporejene. V Bučkovcih je tudi krajevni urad, osnovna šola, dom kulture ...

Strnjeno središče Bučkovec je vidno že od daleč, iz doline potoka Turja. Kljub pestri zgodovini, predvsem na kulturnem področju, pa jim vseeno manjka kulturnih prireditev, saj bučkovoško kulturno-umetniško društvo ne deluje ravno najbolje. Prihaja pa mladina, ki je pripravljena delati.

ZGODOVINA

Zgodovina Bučkovec je kaj razgibana in bogata. Posebej velja poudariti šolstvo, saj so s poukom pričeli že v prvi polovici 18. stoletja. Šola v Bučkovcih je bila ustanovljena leta 1783, prva šolska lesena stavba je bila zgrajena dve leti pozneje, leta 1818 pa so šolsko poslopje sezidali in leta 1872 povečali. Sto let je vzdržala ta stavba, potem pa so jo adaptirali in v njej še danes opravljajo učnovzgojne programe. V času narodnega preporoda so se prebivalci Bučkovca (takrat še Malonedeljčani) odlikovali po narodni

vendar pa povezani z lepo asfaltno cesto. Tudi avtobusne zveze so dokaj urejene. Malo je kmetijstva, tako da se prebivalci v glavnem vozijo na delo v Ljutomer, Ptuj in ostala večja središča. Zanimivo pa je to, da ugotavljajo, da se vedno več mladih odloča za bivanje doma, kjer poskušajo z usmerjenim kmetijstvom in živinorejo reševati probleme zaostalosti.

Lansko leto decembra so v Bučkovcih odprli lepo, novo in moderno trgovino, ki krajanje zalaga z najrazličnejšim blagom. To je še en pomemben dosežek in korak bliže k bolj razvitosti. Poleg trgovine so v tej vasi lansko leto dobili tudi novo telefonsko centralo, ki jo bodo dobro izkoristili, saj bo verjetno vsaka vas v tej KS dobila nekaj telefonskih števil.

Seveda pa obstajajo še vedno nekatere pomanjkljivosti. Še vedno nimajo vsa gospodinjstva električne energije, tudi vodooskrba dokaj šepa. V prihodnjih letih naj bi zgradili tudi zdravstveno postajo. Vse to so načrti, ki jih v Bučkovcih nameravajo še izpeljati.

SAMOPRISPEVEK — ZA BOLJŠO PRIHODNOST

Ena od poti, da realizirajo vse načrte, je tudi uvajanje krajevnega samoprispevka. Ker se jim letos marca izteče samoprispevek, so družbeno-politične organizacije sprožile akcijo za uvedbo novega samoprispevka. V nedeljo se bodo krajanje KS Bučkovci z referendumom odločili o novem samoprispevku. Osnovni poudarek v referendurnem programu je modernizacija in asfaltiranje nekaterih krajevnih cest, ki so širšega pomena. Seveda bo nekaj sredstev šlo tudi za nabavo zemljišča za zdravstveno postajo ter za načrte za razširitev telefonije v KS Bučkovci. Z referendumom se bodo torej krajanje sami odločili o svoji boljši prihodnosti.

Dušan Loparnik

Stari vodnjak sredi vasi je bolj za okras, kot pa za uporabo. Ali tudi on nakazuje probleme, ki jih imajo v Bučkovcih z vodooskrbo?

zavednosti. K temu je zlasti pripomogel narodni buditelj in zgodovinar Anton Krempl. V njegov spomin je bila 15. septembra 1867 velika „bese-da“, zadnje veliko zborovanje pod milim nebom pred začetkom slovenskih taborov.

Tudi med NOB v Bučkovcih niso mirovali, posebej pa velja zabeležiti, da so 8. marca 1945 nemški nacisti ustrelili 19 talcev, ki so jih pripeljali iz ptujskih zaporov. S tem so se maščevali za smrt okupatorskega župana Ferda Lupše.

BUČKOVCI DANES

Bučkovci so danes lep kraj, daleč od občinskega središča,

V Motvarjevcih še kar živahno

Motvarjevci so srednje velika vas. Okrog sto hiš lahko naštejete. Skoraj povsod kamor stopite, zaslišite madžarsko govoric. Večina prebivalcev je namreč madžarske narodnosti. To se odraža tudi v kulturnem življenju vasi. Sicer pa je med ljudmi zraslo trajno sožitje. Vse prireditve v kraju so dvojezične in pogosto se dogaja, da Madžar spregovori slovensko, Slovenec pa obrne svoje besede po madžarsko. Tudi pri pesmih in plesih je tako. In to je edina možna pot za medsebojno razumevanje, za skupno življenje.

MLADINCI PRIPRAVLJAJO VESELI VEČER

Ko smo te dni prišli na obisk v Motvarjevce, je bila vas videti prazna in zavita v tišino. Toda prvi občutek nas je varal. Le malo dalje se je bilo treba zapeljati — do trgovine, žage in kmetijskega posestva. To so torej mesta, kjer se ljudje podnevi zbirajo, in sicer po raznih opravkih. Ob večerih pa, kot smo zvedeli, postane vaško zbirališče kulturna dvorana. Prav zdaj je tam večkrat zelo živahno. Mladinci se namreč zavzeto pripravljajo na uprizoritev veselega večera. Če bo šlo vse po načrtih, bodo že to soboto pokazali pred

javnostjo, kaj so se naučili. Obiskovalcem se obeta vse-kakor zanimiva prireditev, ki pa ni namenjena samo domačinom, temveč tudi obiskovalcem iz okoliških vasi. Dvorana je sicer manjša, pa tudi urejena ni tako, kot bi si želeli, vendar bo že kako. No, od tu preidimo kar k načrtom, željam in problemom, ki jih imajo v Motvarjevcih.

NJIHOVA PRIČAKOVANJA

V zadnjem času skoraj na vseh sestankih steče beseda o potrebi po izgradnji novega objekta, v katerem bi uredili trgovino, dvorano za priredi-

V tem času je na žagi v Motvarjevcih še posebej veliko dela, zato ni časa za popravilo, dolgo odlašati pa tudi ne bi smeli.

Tukaj je vaška trgovina, v katero zahajajo tudi krajanje Bukovnice. Prostori niso primerni.

tve in gasilsko orodjarno. Vse to sedaj sicer imajo, vendar v takšnem stanju, da tako ne more dolgo ostati na preji. Tako jim je kar malo nerodno, ko pride k njim na obisk kulturno društvo iz Csakanydoroszloja na sosednjem Madžarskem, s katerim so navezali sodelovanje na kulturnem področju.

In kakšne so možnosti, da bi ta načrt uresničili? Na to vprašanje nam je predsednik vaškega odbora Geza Dora odgovoril takole:

„Objekt bomo seveda lahko zgradili samo s skupnimi močmi. Kulturna skupnost nam je že obljubila pomoč, pa tudi trgovsko podjetje Potrošnik je najbrž bolj zainteresirano, da vložijo sredstva v nove prostore, kot pa da bi sedanje le za silo popravili. Mi, domačini, pa smo seveda pripravljeno sodelovati s prostovoljnimi delovnimi akcijami in tudi les za ostrežje bomo odstopili zastoj. Prav tako bi v ta namen lahko usmerili del sredstev krajevne skupnosti. Mislim sicer, da letos še ne bomo uspeli objekta dograditi,

prizadevali pa si bomo, da bi vsaj začeli z deli.”

Velika želja Motvarjevčanov je tudi, da bi imeli otroški vrtec. O tem je bil govor že takrat, ko so razpravljali o izgradnji nove centralne dvojezične osnovne šole, ki so jo naposled zgradili v Prosenjakovcih, šola v Motvarjevcih pa je zdaj prazna. V njej bi torej lahko uredili vrtec. To vprašanje seveda ni v njihovi pristojnosti, tako kot tudi ne, ali bo Gozdno in lesno gospodarstvo končno le uredilo in opremilo motvarjevsko žago, tako kot bi to bilo za današnje razmere potrebno.

Sami pa bodo najbrž morali rešiti problem okrog pomanjkanja vode. Vodovod, ki ga imajo v zgornjem delu vasi z 18 priključki, namreč večkrat usahne. Treba bo torej poiskati in urediti novo zajetje (studenc).

Prvi občutek o „mrtvilu“ v Motvarjevcih nas je torej precej varal.

Tekst in foto: JOŽE GRAJ

ŽIVLJENJE PIŠE SVOJE ZGODBE

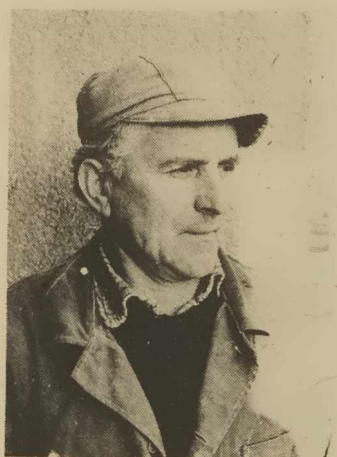
„Zidarstvo mi pomeni vse!”

Med stare izkušene mojstre, ki se tu in tam še ozrejo po starih časih in znajo napraviti najzahtevnejše stvari v svoji stroki, sodi tudi Franc Gjura, visokokvalificirani zidar, zaposlen pri delovni organizaciji Temelj iz Cankove. To je mož pri petinpetdesetih letih, sicer doma iz Beltincev, ki mu je poklic njegova resnična ljubezen. Že več kot 28 let opravlja svoj zidarski poklic, ki mu je dobesedno zlezal pod kožo. »S srcem in dušo sem se zapisal zidarstvu, kjer sem se lahko nenehno srečeval z različnimi ljudmi. To me je vedno navduševalo, pri čemer sem se veselil vsakega dobro opravljenega dela«, pravi Franc Gjura, s katerim sem se nedavno srečal v Murski Soboti. Na njegovem delovnem mestu seveda, in sicer v enem izmed blokov.

ZIDAR ŽE BLIZU 30 LET

Prišel je iz Melincev, iz številne kmečke družine (6 otrok), zato je bil že od mladih nog navajen trdo delati. Že ko je hodil v šolo se je navdušil za poklic zidarja. Če ga vprašam po tistih časih, me skuša prepričati o globlji in trajnejši navezanosti na poklic, ko je bil še vajenec. »Resda smo takrat garali na dan po deset ur in več, toda naučili smo se delati in spoštovati delo. Bili so namreč težavni trenutki, ko nisem vedel, kako in kaj.« Prvi ga je v uk sprejel zasebni mojster iz Melincev Matija Jerič. Potem pa je moral v vojsko in ko se je leta 1951 vrnil domov, je mojster že umrl. Zato je našel novo zaposlitev pri Megradu v

Ljubljani, kar je bilo v tedanjem času morda najboljša rešitev. Tako misli Franc Gjura, ki je v letih 1953 in 1954 opravljal zidarska dela pri Ljubljana-Tehniki.

FRANČ GJURA — Visokokvalificiran zidar

„Dela zares ni primanjkovalo, saj sem se s kolesom neprestano prevažal na relaciji od Linhartove ulice do Sentvida. Poleg tega sem se moral kar sam vzdrževati, zato sem kahal celo za kolege. Dobro se spominjam, da smo takrat živeli dobivali na nakaznice. Seveda me je sprva gnalo domov domotožje, pozneje pa sem se že privadil na takšne, dokaj težke razmere. Neurejeno življenje in prehrana sta naredila svoje, saj sem v Ljubljani zbolel in se novembra 1954 vrnil v Prekmurje. Kot zidar sem

naslednje leto našel zaposlitev pri zasebnem mojstru Ivanu Špiclinu v Gornji Bistrici. Vendar tudi tam nisem ostal dolgo. Pot me je vodila dalje v Vuhred, kjer so gradili elektrarno. Tam sem ostal vse do leta 1958,“ pripoveduje visokokvalificirani zidar Gjura.

Leto 1959 pomeni v mnogčem zanj prelomnico. Tega leta se je namreč poročil in si s tem ustvaril družino, hkrati pa se je zaposlil pri tedanjem Sogradu v Murski Soboti. Tako je sodeloval tudi pri gradnji težke konfekcije Tovarne oblačil in perila Mura. V tem podjetju je ostal vse do leta 1964, nato pa se je za eno leto zaposlil pri Graditelju v Beltincih. „Med letoma 1966 in 1967 sem za nekaj časa celo prekinil z delom, da sem lahko po lastni zamisli uredil svojo novo hišo v Beltincih, v katero smo se vselili že novembra 1967. Zatem sem jo mahnil v sosednjo Avstrijo, kjer sem prav tako opravljal zidarska dela. Prek Zavoda za zaposlovanje pa sem leta 1969 skupno s kolegi odšel v Zvezno republiko Nemčijo, in sicer v mesto Sollingen“ še doda.

„TA POKLIC ZAHTEVA NATANČNOST”

Tudi v tujem svetu ni mogel ostati dalj časa, zato je že po nekaj mesecih trdega dela naložil kovčke na vlak in se odpravil nazaj v domovino.

„Vendar me je tu čakalo novo presenečenje, ker niso več obstajale takšne možnosti za zaposlitev kot pred mojim odhodom. Zato sem na občini zaprosil za pavšalno dovoljenje, da bi odprl obrt. Vendar pa tega nisem mogel dobiti, ker nisem premogel kmetije. Doma pa sta živela še dva nepreskrbljena otroka. Kaj mi je preostalo drugega, kot da sem iskal zaposlitev tudi na preji. In našel sem jo leta 1970 pri gradbenem podjetju Temelj na Cankovi, kjer delam že več kot 11 let.”

In ko ga vprašam o tem, kako ocenjuje svoj poklic, se malce pogladi po osivelih lasih, potem pa prida, da zidarski poklic, ki ga je venomer opravljal s posebnim zadovoljstvom, ni posebej cenjen. „Delam vse, kar mi pride pod roko. Tako zidam, ometavam, betoniram, kot dopolnilno delo pa mi ostane še polaganje ploščic, kar pa je že keramičarski posel. Predvsem pa je treba natančno opraviti posamezne postopke pri našem delu, kar pomeni, da je nujno potrebno pripraviti ustrezno podlago za kakršnokoli zidarsko delo. Vidim, da se mladi ljudje dokaj neradi odločajo za ta poklic, ki zahteva poslušnost in popolno disciplino, da bi po navodilih strokovnjakov opravili dejansko kvalitno delo. Ni boljšega občutka kot takrat, ko vidiš, da si doloceno zadevo dobro naredil,“ še poudari Franc Gjura. Milan Jerše

Nam ponovno preti „vesoljni potop“?

Bila je to katastrofa, ki je v izročilu ljudstev tega sveta označena kot potop ali »vesoljni potop« po svetem pismu stare zaveze. Vodovje je obšlo zmeljsko oblo in prelilo obdelano zemljo in puščave. Potem je začelo močno snežiti in ledeniki so pokrili Evropo od Skandinavije in Alp in Donave. Tako naj bi se pred 100 tisoč leti pričela zadnja ledena doba.

Raziskovalci klime so doslej postavili nekaj deset različnih teorij o nastanku ledene dobe. Kot vzrok navajajo med drugim tudi močne vulkanske erupcije, ki so zakrile sonce, potem tudi to, da je zemlja iz nepojasnjenega razloga spremenila svojo smer gibanja.

Zadnje čase se znanstveniki veliko ukvarjajo s trditvijo novozelandskega raziskovalca A. T. Wilsona, ki pravi, da je katastrofo imenovano „ledena doba“ povzročilo veliko premikanje ledu na Južnem tečaju. Na kongresu v Oronou lani je Wilsonova trditev dobila nekaj novih zanimivih mnenj. Do katastrofe naj bi prišlo potem, ko so se v morje vgreznili ogromni kosi ledu, ki naj bi povzročili gibanje voda v morjih. Potem naj bi se zaradi ledu voda ohladila za nekaj stopinj Celzija. Ledene plošče, večje od današnjega Grönlanda naj bi pričele „potovati“ proti severu. Sončna svetloba naj bi se od teh velikanskih površin odbijala nazaj v vesolje in tako naj bi Zemlji zmanjkalo toplote. Splošna ohladitev je potem omogočila, da so se ledeniki razširili tudi na severni polobli.

Ta teorija je po pisanju britanskega lista „Nature“ dobila tudi svoje prve dokaze. Avstralski znanstvenik John Chapell je v apnenčastih stenah Nove Gvineje odkril fosile neke vrste polže, ki so iznenada izumrli. Do podobnih odkritij je prišel tudi John. T. Hollin z ameriške univerze v Coloradu. S posebno znanstveno metodo je na zemeljskih slojih na grönlandski obali ugotovil, da je prišlo do prvega rušenja ledu pred 120 tisoč leti,

ponovno pa, in to še v večjem obsegu, 25 tisoč let kasneje.

Znanstveniki so si tudi postavili vprašanje ali se lahko podobna katastrofa ponovi. Klimatolog iz Bonna, profesor Hermann Flohn je prepričan, da lahko pride do podobne katastrofe, vendar jo lahko povzročijo — ljudje. Kot je dejal na nekem zborovanju znanstvenikov „ne razpolaga z dovolj podatki, da bi lahko človeštvo alarmiral.“

Elohn in drugi, ki mu pritrjujejo, pravi, da se zaradi industrije, avtomobilov, gretja stanovanj, atmosfera vse bolj in bolj ogreva. Ogljikov dioksid, ki pokriva Zemljo kot nekakšen zvon, onemogoča, da

bi ta toplota prehajala v vesolje. Toplota povzroča, da je vedno več padavin; na obeh tečajih kot sneg. Ledena skorja, ki je na Južnem tečaju debela tudi preko štiri kilometre, postane lahko še bolj debela in to bi lahko povzročilo, da bi se skorja pričela lomiti in ponovno „potovati“ proti severu.

„Če do tega pride“, pravi Hollin, „potem se smemo bati nove ledene dobe.“ Naj še povemo, da je prav ta znanstvenik našel omenjene polže ob obali Maroka, Španije in Libanona v slojih, ki so deset do osemnajst metrov nad vodno gladino. Toliko naj bi se ob „vesoljnem potopu“ dvignila gladina morij. Hollin tudi trdi, da bi bila nova katastrofa veliko večja. Voda naj bi se dvignila do 60 metrov, to pa pomeni, da bi bil velik del Zemlje pod vodo. Znanstveniki zato opozarjajo, da je treba v prvi vrsti obdržati naravno ravnovesje, ki ga spreminja industrija in vse tisto, kar smo že omenili.

PASJI REKORDI

Največjo starost je doživel nekoč znani madžarski (ovčarski) pes iz Kečkemeta in okolice Budimpešte: doživel je tudi 34. rojstni dan, sicer pa pes živi od 11 do 22 let.

Najtežji je bernardinec s svojimi 125 kilogrami, najlažji pa mehiški pes chihuahua, ki tehta le 1200 gramov. Najmočnejši psi živijo na Novi Fundlandiji, ki kanadskim ribičem pomagajo vlačiti ribiške mreže. Potegnejo do 60 kilogramov, kar je osemkrat več kot znaša njihova teža. Najmanjši je pes, ljubimec dvorskih dam v 17. stol., visok 20 do 30 centimetrov. Danes živi na svetu samo še sto primerkov tega psa. Najdlje vzdrži brez hrane samo pes in to nemški ovčar. Celih 117 dni je preživel samo ob vodi. Človek vzdrži do 63 dni. Najhitrejši je ruski barsoi: 200 metrov preteče s hitrostjo 110 km na uro. Z repom miga najhitreje bokser in sicer do 300-krat v minuti. Najbolj občutljiv voh med psi ima nemški ovčar: kapljico žveplene kisline zavoha v desetih milijonih kapljic vode. Med sesalci je to izredna občutljivost. Tudi za čas ima najboljši občutek prav pes. Na minuto ve kdaj bo prišel gospodar domov (seveda, če ta prihaja redno ob isti uri, na primer iz službe).

TUDI NEKOČ SO KAJ

VEDELI

V Dolini kraljev v Egiptu so arheologi pred nedavnim našli večje število mumij, ki so imele v čeljustih umetno zobovje in mostičke, narejene tako dovršeno, kot če bi jih izdelal kakšen sodoben zobotehnik. To potrjuje domnevo, da so se na zobozdravstvo spoznali že pred tisočletji.

Podobne sledove so odkrili tudi na lobanjah Majev v Mehiki. Vemo pa iz zgodovine, da naj bi prvo zobno protezo nosil neki avstrijski vladar iz 15. ali 16. stol. In to izdelano iz jesenovnega lesa!

Kirurgi so že pred 2000 leti opravljali zapletene operacije

na možganih. Trepanacija lobanje se smatra kot podvig sodobne kirurgije, toda najdbe v Peruju potrjujejo, da so podobne kirurške posege opravljali že pred 2500 leti. Po podatkih iz zgodovine moderne medicine naj bi takšno operacijo opravili prvič leta 1786 v Parizu, vendar operacija ni uspela. Inkovski zdravniki so že uporabljali gazo in poznali so anestetik, verjetno kokain.

V nekem papirusu iz obdobja 11. dinastije v Egiptu je zapisano o nekih glivicah. »ki jih gojijo v mirni vodi in jih priporočajo kot zdravilo proti vnetju odprtih ran.« Stari Grki in Kitajci so dajali na rane toplo zemljo in kašo iz soje. Ali niso tako poznali penicilin že štiri tisočletja pred Flemingom?

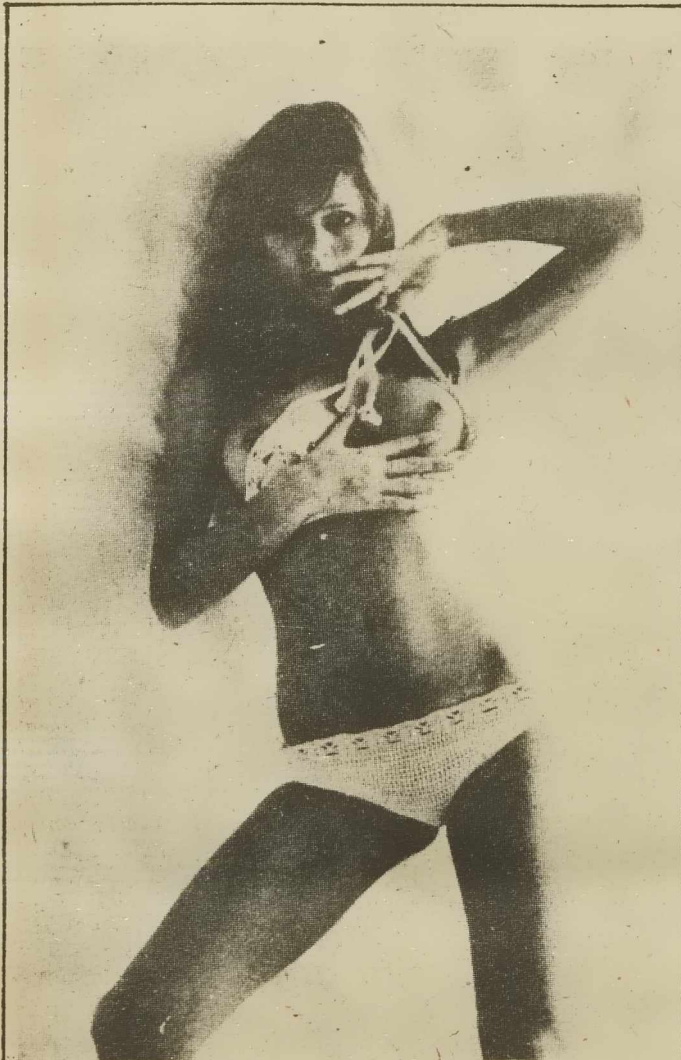
Cepivo proti kozam naj bi iznašel E. Jenner (1749-1823). V brahmanski knjigi Saktja pa so že pred 3500 leti opisali postopek za cepljenje proti kozam.

Kitajski cesar Tsin Sin je imel pred 2200 leti »čarobno ogledalo« s katerim je lahko »osvetljeval kosti v telesu.« Podobno našemu fluorogramu. Torej so že stari Kitajci poznali rentgenske žarke?

Na šanghajski medicinski fakulteti proučujejo danes stara zdravilna sredstva. Tudi tako neobičajna kot je na primer oslovsko koža, pasji možgani, ovčje očesne zenice, svinjska maternica itd. Kemične analize potrjujejo tudi v teh starih zdravilnih sredstvih zdravilne sestavine.

Transfuzijo krvi naj bi prvič opravili v 17. stol. Toda »transfuzijski« postopek so poznali avstralski domorodci že pred tisočletji.

Res je, tudi nekoč so kaj vedeli...

Pravijo, da bi italijanska manekenka Claudia Martini lahko reklamirala lake za nohte, če ne bi imela grde navade, da si grize nohte. Tako pa...

stare koprive najbolj pečejo

Da se bomo lepo in prav razumeli. Tole smo našli v Vestniku, ki datira iz leta 1968!

»Pomurje je pravcati Wallstreet, čeprav mu tega bežni popotnik ne bi prisodil; tu se srečujejo najrazličnejši poslovni in »poslovni« ljudje, tu pa se srečujejo tudi najrazličnejše valute. Kljub poplavi šilingov in mark je dinar še vedno uradno plačilno sredstvo. Ljudem že menda prirojeno poslovnost poživljajo »senzali« (posredniki), ki kupujejo zato, da bi prodali, pa naj gre za devize, avtomobile, stroje, starine, jabolka ali jajčka... To je prava slovenska borza.

V Pomurje prihajajo ljudje iz raznih krajev in iz skoraj vseh republik; običajno ob prazničnih dneh. Vljudno se zanimajo za devize »nadborno«, še bolj hvaležni pa so, če jih kdo seznanjajo z lastnikom deviznega tekočega računa. »Borza« — pa brez pretiravanja — deluje bolje od samoupravljanja v delovni organizaciji, kjer je vse določeno s pravilnikom, statutom in predpisi. Samo

POMURJE — SLOVENSKA BORZA?

lani so pripeljali v Pomurje blizu 1200 uvoženih avtomobilov in mnogi so kaj kmalu dobili nove lastnike. Pristojni organi so vse iz Makedonije, Bosne in Srbije primerjali podatke o vozilih, ki so tjakaj priromala iz Pomurja po nenavadno ovinkastih poteh.

Kako deluje »borza«? Dokaj preprosto: »senzali« poiščejo ljudi, ki so devize zaslužili s poštenim delom ter odprli tekoče račune.

Nekateri so odločni, marsikoga pa zamika nagrada »senzalov«, ki je, razumljivo, bolj vabeča od bančnih obresti, čeprav skoraj praviloma ne presega novega tisočaka. Sledijo nakazila k uvoznikom avtomobilov ali naravnost v tovarne, in na pomurskih cestah spet zahupajo sirene. Kupčije so donosne, saj so nekateri prekupčevali tako dolgo, da so imeli avtomobil ali dva zastoni.

Še pred letom je v Pomurju močno cvetelo prekupčevanje s starimi kmetijskimi stroji, ki so jih domačini kupovali v Avstriji in jih potem proučevali v ostale republike. Zdaj so te pre-

prodaje v zatišju, ker se niso najbolje obnesle, zato pa romajo na jug povsem novi stroji, od traktorjev in mlatičnic do snopovezalk itd.

Tisti, ki skrivaj prenašajo razno blago in predmete čez mejo, vedo povedati, da mora biti količina čim manjša, ker je sicer stvar preveč tvegana. Tudi lovci na starine se tega dobro zavedajo.

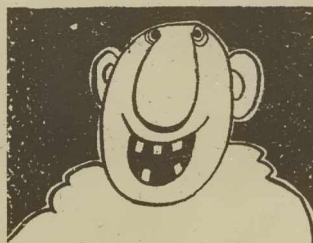
Posebno lani so vneto »obdelovali« pomurski teren. Pretaknili so podstrešja, shrambe in ropotarnice ter izvlekli iz prahu vse, kar bi lahko šlo v denar...

Za »borzo« ni meja: za primerno nagrado priskrbi devize, avtomobile in stroje vseh znamk, češke šotore in porcelan, avstrijsko industrijsko blago, rezervne dele iz Nemčije, pa vse do madžarskih sifonov. Skratka, »borza« je odprta, le da nima tako zvenceh reklam kot jugoslovanski detergenti. Kljub temu je »javnost« dovolj obveščena, še bolje kot o delu skupščin.

Pravijo, da se zgodovina rada ponavlja!

-brž-

za razvedrilo

VPRAŠANJE

Oče zmerja starejšega sina:

— Imaš dva otroka, ki hodita v šolo, ti pa tekaš za drugimi ženskami.

— Pa kaj naj delam? Naj ju izpišem iz šole?

DVE ZAMRZOVALNI SKRINJI

— Kdor lahko, lahko. Kar dve zamrzovalni skrinji imate v hiši.

SHUJSEVALNA

— Že leto dni imam strogo dieto. Vsak dan si natančno izračunam število kalorij za vsak obrok.

— Pa si kaj shujšal?

— Nič! Napredoval pa sem v matematiki.

NEPRAVA URA

Zgodaj zjutraj pride mož iz kopalnice in pravi:

— Zena, po britju se počutim deset let mlajši.

— Oh, dragi, od danes naprej se boš bril vsak večer, preden bova šla spat.

NEKAJ SKUPNEGA

— Kaj imajo ženske in žabe skupnega?

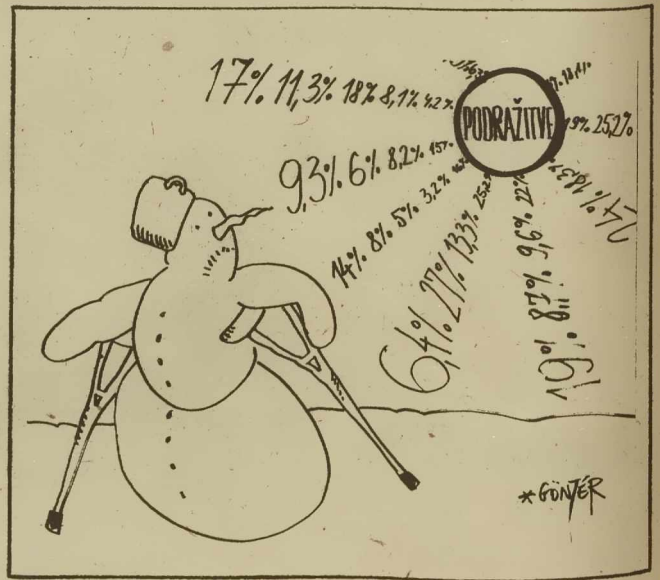
— Pogosto regljajo, imajo mrzle noge, pa štorkelej se bojijo.

— Samo ena je naša, ostalo pa imajo pri nas sorodniki, ki zadnji dve leti nimajo časa, da bi nas obiskali na dan kolin.

V RESTAVRACIJI

— Oprostite, gospod, ste morda vi naročili Paganinijevo serenado? vpraša violinist premožnejšega državljana.

— Ne, jaz sem naročil dunajski zrezek z zeleno solato...

nasvet za kletarje
Odstranitev okusa po lesu

Zdaj, po pretoku vina, so kletarji v nemalo primerih ugotovili napake v vinu. Ena izmed njih je tudi okus po lesu. Napaka se pojavlja zlasti pri belih vinih, če smo vino napolnili v sod, ki ni bil dovolj ovinjen. Iz hrastovine prehajajo v vino zlasti čreslovinaste snovi in mu dajejo tuj, trd okus (zlasti elagova in galova kislina). To napako, ki je pogostejša v malih sodih (zaradi površine), imenujemo okus po lesu. Da jo preprečimo, moramo nove sode najprej izlužiti, izpariti s paro ali kako drugače pripraviti za uporabo. Čeprav so nekateri vinogradniki storili tako, pa se je vino kljub temu nalezlo okusa po lesu. Zaradi te napake je vino potrebno čistiti z ogljem ali želatino (zelo čista, brezbarvna snov iz kosti, brez okusa). Dobite jo v lekarni v Murski Soboti. Povedati pa seveda morate, za koliko vina je potrebujete.

recept

Mlad, 4 tedne star prašiček, sol, limonin sok, 5 dekagramov masti, 1 deciliter olja, kos slanina. Prašička samo znotraj osoli, zunaj ga umij z limoninim sokom in zbrši.

Znotraj prav malo nasekaj po dolgem hrbitišče in pazi, da ga ne preluknjaš. Podvij mu noge ter ga položi v podolgasto kozico na bukovo poleno s hrptom zgoraj. Lahko mu tudi daš v trebušno votlino čist, pooljen, v kepo stlačen papir ali povezneš podenj literki lonec, da leži ravno. V pečici ga malo osuši, nato ga namaži z dobrim oljem in mastjo.

Ušesa in rep ovij s pooljenim papirjem. Peči ga dve in pol do tri ure v precej vroči pečici. Medtem ga večkrat pomazi s kolescem osušene slanina, pomočene v olje. Če se začno delati mehurci, jih sproti prebadaj. Če je peč prevročna, ga pokrij s pooljenim papirjem.

Ko vzameš pečenega prašička iz pečice, ga zarezaj pod vratom, da izhlapi para in oстане koža krhka in hrustava. Koža mora biti popolnoma gladka, lepo rumena in krhka.

Razreži ga z ostrim tankim nožem in na vročem krožniku

Pečen prašiček

spet sestavi. Garniraj ga z limono in vejicami zelenega peteršilja, v rilček mu vtakni drobno limono. Ponudi vročega.

Opisali smo vam, kako prašička speči. In kakšen je nadevan prašiček? Očiščen prašiček, pljuča, srce, želodec, jetra, bešamelj, vejica majarona, četrt žličice mešanice dišave, dve jajci, juha, sol, 1 deciliter olja. Pripravi prašička kakor prej. Drobovino, razen jeter, skuhaj in zmelj. Jetra nastrži surova. Napravi bešamelj iz dveh žemelj in ga prideni drobovini. Dodaj stlačen majaron, dišave in zmešaj jajci. Osoli ter primešaj nekaj žlic juhe. **DRUGI NADEV:** tri decilitre riža, 5 dekagramov masti, mali krožnik kuhane na kocke zrezane svinine, dve žlici smetane, nekaj žlic zelenega mladega graha, sol. Na pol sprazen riž zmešaj s svinino, smetano, grahamom in nadevaj s tem prašička. **TRETI NADEV:** nadevaj prašička z drobnim krompirjem ali z dobrimi drobnimi jabolki. Ko je pečen, snemi nit, krompir ali jabolka pa razvrsti okoli prašička. K navadno pečenemu prašičku ponudi gorčico, jabolčni ali jajčni hren.

Se en način priprave prašička vam predlagamo. To je pečenje na ražnju. Potrebno nam je: prašiček, sol, slanina, olje. Pripravi prašička kakor prej in ga nasoli znotraj in na kožnati strani. Nato ga nataknj na raženj, to je na leseno palico, in postavi za 2 do 3 ure na hladno, da se razsoli. Pripravi dobro žerjavico, najbolje na prostem, ter pritrudi razejn precej visoko nad ognjem med lesene ali kamnite podložke in ga počasi obračaj. Med pečenjem maži prašička s slanino ali oljem. Žerjavica ne sme biti prehuda, ker se sicer ne peče enakomerno. Pečen je nekako v treh urah.

Dragi bralci! Recept ste prebrali, odločitev, ali se boste ravnali po njem, pa seveda prepuščamo vam. Res je sicer, da odojki niso poceni, toda včasih si človek želi »privočiti«, torej poseže tudi po dragih jedilih, seveda ob kakih večjih dogodkih, na primer »okrogla« obletnica življenja, vesel dogodek v družini... Če boste v naslednjih dneh praznovali in pripravili pojedino po našem receptu, vam želimo ne le dober tek, ampak tudi mnogo veselja pri pripravi slastne pečenke!

ZA AVTOMOBILISTE

AVTOMOBILSKI AKUMULATOR

Avtomobilski akumulator je razmeroma skromen zaloga elektrike, pa vendar, če je vse v redu, pridno streže vsem električnim napravam v vozilu. Pri tem mu odločilno pomaga alternator, ki je v zadnjem času že povsem spodrinil zastareli dinamo, deluje pa le tedaj, kadar motor teče. Alternator elektriko ustvarja, akumulator pa skrbi za zalogo.

Ko mraz močno pritisne, marsikateri avtomobil obtiči. Zagnjalnik se le dvakrat ali trikrat zasuče, potem pa obnemi. Akumulator je torej prešibak za mrzlo jutranjo nalogo.

Na akumulator je potrebno pomisliti ves čas po malem, ne šele tedaj, ko odpove in ga morate odnesti v električarsko oziroma akumulatorsko popravilnico. Dobro je treba vedeti, da je zima tej električni škatli dosti manj po volji kot poletna toplota in da se tudi sicer akumulator sam po sebi stara. Njegova običajna življenjska doba je poprečno tri leta. Tistemu, ki je bolj malomarne sorte, ki se vozi le na kratko, sem in tja po mestu, in morebiti nima garaže za svoj avtomobil, je treba dosti prej stopiti v trgovino.

Da bi akumulator vsak večer nosili na toplo, pod domačo posteljo, ne gre. Je pa vredno kdaj pa kdaj odviti zamaške na njem in po potrebi doliti destilirano vodo. Če je akumulator že nekaj let star, ga je pametno — dokler se lahko še peljete — pokazati strokovnjaku, da bo ugotovil gostoto kisline v njem pa tudi stanje nasplah. Če bo rekel, da je akumulator zanič, mu verjemite, kajti tudi, če je jutraj še junaško pomagal motor, se vam lahko pripeti, da bo popolnoma otrpnil.

Če imate v avtomobilu nov akumulator, pazite nanj! Nikar ga ne obremenjujete s preveč porabniki hkrati. Torej vsakič razmislite, kaj v avtomobilu boste vključili. Ker pozimi z lučmi ni pametno varčevati, premišljeno vklaplajte brisalnice, notranji ventilator in ogrevanje zadnjega stekla. In če nimate vsaj enkrat na teden možnosti za malce daljšo vožnjo, med katero bi akumulator na novo zajel sapo, mu privoščite vsaj temeljito polnjenje. To delo opravijo v akumulatorski delavnici. Lahko pa si akumulator napolnite tudi sami, seveda, če imate polnilec akumulatorjev.

bonton

Na cesti pogosto srečujete znanca in prijatelja. Vljudno jih pozdravite, saj je to znak spoštovanja in prijateljstva.

Če ste šli mimo znanca ali prijatelja, ne da bi ga opazili, bo morda užaljen. In prav bo imel, saj je pozdrav dolžnost kulturnega človeka.

Za pozdrav se pripravite, ko ste se približali tri metre od znanca ali prijatelja. Ne presenečajte ga s pozdravljanjem zadnji trenutek, ko ste že tik ob njem, saj bo šel prej mimo.

Če ste srečali znanca, ki vas ni opazil in šel mimo vas in če ste ga tudi vi spoznali zadnji hip, ga ne kličite. Če ga potrebujete, stopita za njim in ga dohitite ter šele tedaj tiho ustavite.

Klicati prijatelja na drugi strani ceste ali pa ga opozarjati

Srečavanje in pozdravljanje

nase z zvižganjem ni dovoljeno. Če se želite z njim pogovoriti, pospešite korak in ga dohitite ter vljudno ustavite.

Kadar pri pozdravljanju snamate klobuk (to je obvezno), ne počnite tega tako, da bi se s pokrivalom globoko priklanjali ali da bi ga komaj dvignili z glave. Snamite ga do ramena, se počasi priklonite in izrecite pozdrav.

Nekateri moški pri pozdravljanju že od daleč snemajo klobuk, se po večkrat priklonijo, prisiljeno nasmihajo in se spakujejo, povrh pa so prepričani, da izkazujejo posebno ljubeznivost, a dosežejo prav nasproten učinek.

Pazite, da si s klobukom, kadar ga pri pozdravljanju snamate, ne zakrijete obraza,

saj vas bo tisti, kateremu je pozdrav namenjen želel videti. Klobuk snemite z roko, ki je na nasprotni strani od človeka, katerega pozdravljate.

Baretko vam pri pozdravljanju na cesti ni treba snemati z glave. Pozdrav naj bo izrečen razločno, roko, ki je na nasprotni strani od človeka, kateremu je pozdrav namenjen, pa malo dvignite.

Pri pozdravljanju potegnite roke iz žepov, čeprav je hladno, saj je pozdrav znak spoštovanja in mora biti vaše vedenje uskladen s pozornostjo, ki jo izkazujejete.

Dovolj, da komu izrecite pozornost, bosta razločno izgovorjena „zdravo“ ali „dober dan“. Ne uporabljajte pozdrav „poljubljam roko“ ali „kla-

njam se“, saj so taki vljudnosti izrazi danes preživeli in smešni.

Mlajši praviloma pozdravljajo starejše. A če ste na cesti srečali znanca, mlajšega od sebe, v ženski družbi, ga prvi pozdravite; s tem izkazujejete spoštovanje ženski.

Kadar je pozdrav namenjen ženski, bo ta odzvala z rahlim priklonom glave in ljubeznivim nasmehom. Nevljudno je ozdravljati z obrazom, ki je kot negibna maska.

Če je v družbi znanca ali prijatelja, katerega pozdravljate, še kdo, ki ga ne poznate, morate pozdraviti tudi tega človeka in mu izkazati spoštovanje. Neznanec pa je dolžan odgovoriti na vaš pozdrav.

Kadar srečate na ulici žensko, katere predstojnik ste v podjetju, jo morate pozdraviti, četudi je precej mlajša od vas.

Ob pozdravu, srečanju in seznanjanju na ulici bo dovolj stisk roke. Na cesti ne poljubljajte roke, saj to ni dokaz kakega posebnega spoštovanja, temveč nepoznavanje pravil o lepem vedenju.

Pri pozdravljanju bo dovolj srednje močan stisk roke. Ne trestite tuje roke, ne izkazujejete svoje moči, pa tudi ne ponujajte desnice tako, da bo imel tisti, s katerim se rokujete, vtis, kot da je prijel za junjo.

Če se želite z znancem, ki ste ga srečali na ulici, ustaviti, upočasnite korak in mu tako dajte vedeti, da bi radi z njim govorili. Ob srečanju moških ni važno, kdo je dal za to pobudo.

Srečali ste znanko in bi se radi ustavili z njo, a za to pobude ne smete dajati vi. Če imate vtis ali ste po čem opazili, da bi tudi ona rada za hip postala, stopite bliže.

In ko ste se z žensko ustavili na cesti, ji ne ponujajte roke; sama mora to prva storiti. Pri rokovanju snemite rokavice, ženski pa tega ni treba.

Če srečate na ulici znani zakonski par ali fanta z dekleto, se jima ne približujte, če niso nedvoumno pokazali želje, da bi se ustavili; pravico imajo do nemotenosti.

Prijatelj, s katerim greste po cesti, sreča znanca in rad bi z njim spregovoril nekaj besed; obzirno stopite par korakov naprej, če vas prijatelj ne namerava predstaviti in zaplesti v pogovor.

za razvedrilo

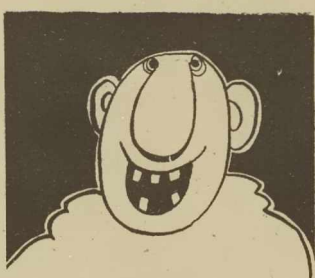
PROFESOR ŠTUDENTKI
— Ste bili sinoči na predstavi?
— Ne, tovariš profesor, bila sem v postelji.
— A tako. Je bila kaj obiskana?
— Samo eden je prišel.

TEŽJI PRIMER
Objokan otrok pred izložbo:
— Zakaj jokaš, mali? — vpraša starejša ženska.
— Zgubil sem se!
— Ja, kje pa stanuješ?
— Ne vem, danes smo se preselili.
— Pa povej vsaj to, kako se pišeš.
— Tudi tega ne vem; mama se je včeraj poročila...

— Predlagal bi mu drugačno prehrano.

ZA OMIZJEM

— Pijete?
— Ne, hvala.
— Bi kaj toplega pojedli?
— Hvala, ne.
— Kaj pa seno bi vam teknilo?
— Nisem vegetarijanec.
— Očitno. Potem pa ne sodite v človeško, ne v živalsko družbo.

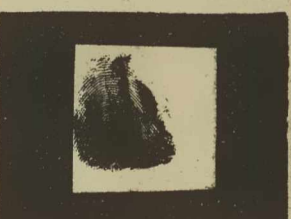

ŽEJA
— Žejen sem, draga.
— Tam imaš vodo.
— Ni mi do kopanja, žejen sem.

PRODAJALČEV ODGOVOR

— Imate pri vas bučno olje?
— Nimamo.
— Sladkor?
— Zmanjkal je.
— Pa ananas?
— Ga ne „držimo“.
— Morda zavitek kave?
— Žal, nimamo.
— Kaj pa sploh imate?
— Oprostite, tu je trgovina in ne urad za informacije!

KATERI JE BOLJŠI?

— Veš, mojega moža so včeraj fotografirali — se hvali soseda.
— Mojega tudi, pa še prstne odtise so mu vzeli.

PREDAVATELJ ŠTUDENTU MEDICINE
— Povejte, kaj bi naredili s pacientom, ki je zažul strupene gobe?

Sestavi! Marko Napast	Sodobni slovenski pisatelj (-Lukarji-)	Obcestni kamen	Vrsta osmerovrstične pesmi	Napoved časa slabega	Načelnik nekdanje banovine	Del mesta	Škod, kjer se kupuje in prodaja
Velik avtomobil							
Pravokotnice							
Doba treh let, triletje							
Reka med Mongolijo in SZ					Celje	Pritok Pada v Italiji	
Največja afriška reka					Tovarna kamionov	Žensko ime	
Nekdanji japonski premier							Nedorasli ljudje
Avtomobilska oznaka Norveške		Igra s kartami	Jadransko letovišče				
George Byron				Glasbeni znak			
Vrsta pingvina				Množični tek			Rihard Jakopič
Ze umrli gospodarstvenik iz BiH (Bela)						Potomec	
Vrsta zemlje					Brkata riba	Virovitiča	
Oficir							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: skladba, premier, radiant, etan, ne, Mór, ker, IV, rovi, nobelji, J, elisa, Arnič, Na, knap, justica, Ela, kos.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNKA

Tanok maou pačut je, če te na sobotnem brigitfi prijme na malo gostilno. Dokle je na blizanjof njeni kukarca raba ti se eice nikak lejko emajfo. Zaj v rimskom eafi pa moreš trinok gaziti, ka boš delo, ga kama boš sov. Ci bi se šlo od gozelnistke fiana kamiso, bi kar lejko mikni amar, ka k kako malo kolhanco v kakni kout postavo, pa bi nas fčati z mevoule rejfo.

PRIURI MATEMATIKE

Z učitelji se zelo dobro razumemo. V razredu imamo veliko takšnih šalivcev, ki se včasih radi šalijo, morda preveč. Take in podobne stvari rešujemo na razrednih urah. Tudi med sabo se zelo dobro razumemo. Večkrat se nam pripeti kaj smešnega. Tak dogodek se je nekoč pripetil.

Zazvonilo je. Usuli smo se iz razreda in odšli v učilnico matematike. Pričeli smo s poukom. Tovarišica nam je razlagala seštevanje ulomkov. Poslušali smo. Tonček pa ni poslušal in je zelo pridno vrtel v rokah uro. Štefan jo je dal Tončku, da mu jo popravi, ker se mu je strgal

pas. Med tem neutrudnim delom ga je opazila tovarišica: „Oho, Tonček, kaj pa delaš tako vneto?“ „Ja, uro popravljam, ko pa nimam drugega dela,“ je odvrnil. „A tako, jaz pa razlagam tistemu iz šestega a, kajne?“ „Jaz nisem kriv, ne morem pomagati,“ je povedal Tonček. „Čigava pa sploh je ta ura?“ je zanimalo tovarišico.

„Pišteková. Bernarda ga je udarila po roki in pas se mu je strgal. Domov pa s pokvarjeno uro ne sme priti,“ je še naprej pojasnjeval Tonček. Tedaj pa je tovarišica vprašala Tončka: „Kaj pa ste spet imeli?“ Zatem se je og-

lasila Bernarda: „On je mene brnil, jaz pa sem ga udarila.“ „Ni res, tovarišica, ne verjemite ji!“ se je oglasil Pišteček. „No, dobro, da se ne bomo celo uro kregali. Pišteček, to uro boš lepo odnesel k urarju in jo plačal. V redu?“ je vprašala tovarišica. „Ne, ne bom! Ne bom je plačal, ker je nisem jaz uničil!“ je povedal Pišteček. „Dobro,“ je dejala tovarišica, „potem jo pa vsaj odnesi in reci, da jo bo tovarišica plačala.“ „Odnese jo bom, plačal pa ne!“ je pritrdil Pišteček. Tedaj je v razredu zavreščalo. Med seboj smo začeli klepetati. „No, pa jo bo plačal tisti, ki je sedaj najbolj glasen,“ nas je prekinila tovarišica. „Ja, to sem pa spet jaz!“ je dejal Drašek. Tako bi se razprava verjetno še nadaljevala, če nas ne bi prekinil šolski zvonec. Po dolgem času smo se vsi od srca nasmejali.

Upam, da se nam bo pripetilo še več šaljivih dogodkov, kjer se bomo pristržno nasmejali. Želim pa tudi, da bi se v razredu še naprej tako dobro razumeli, da se ne bi veliko prepirali ter da bi bili dobri prijatelji in prijateljice.

Helena Ružič, 6. B
OŠ 17. oktober Beltinci

RADA OPAZUJEM NEBO

Večer. Stopim pred hišo. Tema. Nikjer nikogar. Vzajem stol in sedem. Vse tiho, le ptički v daljavi pojejo. Včasih zašumi listje na drevesu. Po cesti včasih pripelje kakšen avtomobil. Jaz pa sedim in opazujem nebo.

Pomislim na fiziko. Katera je Severnica, Veliki in Mali voz? Gledam, opazujem, toda ločiti jih ne morem. Po daljšem opazovanju se mi porodi misel, kako bi bilo, ko bi živel na eni izmed zvezd. Tam morda žive čisto

KRIŽEMKRAŽEM

po naših solah

UREJA JOŽE GRAJ

ŠAHOVSKO TEKMOVANJE

Nestrpno sem pričakovala trinajsti januar, dan, ko smo šle starejše in mlajše pionirke na medobčinski šahovski tekmovanje v Gornjo Radgono. Končno je ta dan prišel.

Začelo se je tekmovanje. Bile so štiri ekipe in me smo najprej igrale z ekipo iz Kobilja. Srce mi je razbijalo, vendar sem premagala strah in z lahkoto zmagala. Pogledala sem druge naše igralko in videla, da smo tri zmagale, ena pa je izgubila. Zadovoljne smo bile z uspehom, vendar nas je zdaj čakala težja naloga, ker smo se morale pomeriti z najboljšo ekipo, dekleti iz Gornje Radgone. S strahom sem sedla za mizo in začela z igro. Dolgo sva igrali z Vesno, tako je bilo namreč ime moji nasprotnici, vendar nobena ni mogla zmagati. Končno se mi je pokazala priložnost. Čez nekaj minut sem se že z našimi igralkami veselila svoje zmage in tudi rezultata 3:1, s katerim smo premagale ekipo iz Radgone. Zdaj je prišla na vrsto najtežja naloga. Igrale smo z ekipo iz Stroče vasi. Če smo hotele biti prve, smo morale igrati z rezultatom 2:2. Tudi tu me je čakala težka naloga, saj je bila nasprotnica zelo dobra. Dolgo sva igrali in ko sem slišala, da sta naši dve igralki izgubili, ena pa je zmagala, sem vedela, da moram zmagati, drugače ne bomo prve. Potrudila sem se in končno zmagala. Veselila sem se, ker so tudi naše mlajše pionirke bile prve. Z veseljem sem šla po pokal in ga ponosno sprejela. V meni pa se je pojavilo veliko upanje, upanje na dobro uvrstitev na republiškem tekmovanju, na katerega bomo šli v februarju ali marcu.

Brigita Kučan, 8. raz. OŠ Prosenjakovci

SPRAŠEVAL SEM LOVCA

Kako postaneš lovec?

Lovec lahko postane vsakdo, kdor ljubi naravo in živali ter se včlani v lovsko društvo.

Kaj dela lovec spomladi?

V gozdu in na polju je to čas porok in pletenja gnezd. Lovci takrat streljamo klatežke pse, mačke in ptice roparice, da ne pokončajo mladi zarod poleti.

Kaj pa jeseni?

Tedaj hodimo na lov za srnami, zajci, fazani, racami.

In pozimi?

Krmimo divjad, ptice pevke in lovimo lisice.

Kristjan Strah, 1. b
COŠ G. Radgona

MOJA DOMAČA KNJIŽNICA

Knjiga je moja največja prijateljica. Vzljudil sem jo že zelo majhen, ko mi je mamica čitala pravljice. Zaželel sem si knjigo in mama mi jo je kupila. Tako sem dobival knjige in danes jim imam že precej. Ker jih je že veliko, sem moral zanje poiskati kotiček. Na omario sem zložil vse knjige in jih poimenoval knjižnica. Veliko knjig iz moje knjižnice sem že prebral, a veliko jih tudi nisem.

Knjige zelo rad berem, ker se iz njih naučim veliko novega. Želim si, da bi se moja domača knjižnica še bolj povečala. Iztok Ritonja, 7. b
OŠ Videm ob Ščavnici

IZBRANA RISBA: »Partizanki« — Narisala Majda Jašovec, 6. a COŠ Gornja Radgona.

ko so cvetele marelice

FERDO GODINA

Sama se nisem njegove preteklosti in njegovih ljubezni nikoli dotaknila. Čeprav mi ni bilo vseeno.

Tudi drugi v edinici se v tistih težkih trenutkih niso mogli rešiti najintimnejših problemov. Narava nas ni niti za trenutek puščala brez ljubezni, brez ljubosumnosti, brez načrtov o družinskem življenju, ko se bo vojna končala. A nas tudi ni puščala brez mržnje in ločitev. Čustvovali smo tako, kakor če vojne ne bi bilo. Celu bolj smo bili občutljivi.

Bili so trenutki, ko mi je bilo žal, da sem Darku nekoč razkrila svojo preteklost, kakor delajo ponavadi zaljubljeni. Če mu ne bi povedala, bi mu bilo mogoče manj težko. Namesto da bi bila oba srečna, ker je naneslo, da sva bila skupaj po edinicah, ko je bil na poti otrok, pa je bilo včasih hudo, da nisem vedela, če bo življenje z njim po vojni sploh možno. Mislila sem, da ne bom vzdržala. A spet je minilo in spet mi je izkazoval toliko ljubezni in natrosil toliko načrtov z otrokom, da sem postajala negotova, kam vse pelje to in kje bova pristala, če ostaneva živa.

Otrok seveda ni čakal. Rasel je v meni in opozarjal, da je zdaj najbolj pametno razmišljati o tem, kje bo prišel na svet. Končno so o tem odločili drugi in me poslali v Ljubljano.

Nobena izmed noči v Ljubljani ni bila najbrž tako vznemirljiva in težka kot prva v Heleninem brlogu. Pri Jerebicu je bilo laže. Tu pa prava grobnica. Misli so mi neprestano obstale pri istem problemu: kam naj se dam, če Helene ne bo.

Nazadnje so mi ostali še ljudje v hiši, kjer sem stanovala, preden sem odšla v ilegalo. Bila je blizu na Gosposki ulici. Z nekaterimi stanovalci v hiši sem imela sestanke že v začetku vojne. Bolje sem se poznala s Francko in njenim možem. Z njima sem se zblížala zaradi njunega kake tri leta starega sina, ki me je rad počakal na širokem hodniku stare hiše, ko sem prihajala iz službe. Večkrat sem mu dala bonbon. Franckin mož je šel v partizane pred menoj. Najbrž bi me Francka sprejela že zato.

V razpeloženju, ko se mi je življenjski prostor zožil samo na ta brlog, se mi je v misli začela vtihotapljati čudna užaljenost, ker sem ženska. V edinici se je o ženski enakopravnosti dosti govorilo, a so jo primitivni povsem zmaličili: ker je moral vsak nositi vodo za četo, vsak stražiti, vsak hoditi po živež, vsak iti v akcijo žena, tudi noseča žena; vse zaradi enakopravnosti. Noseča pa ni bil še noben možki, noben še ni rodil, noben ni šel zaradi porodca čez blok v mesto in mu ni bilo treba zapustiti edinice, ki je najbolj varno

zatočišče. Ženski je napravila narava krivico in prav zato ne bo mogla biti nikoli enakopravna.

Zunaj je noč. Ljubljanska teče, kakor je tekla stoletja in nikoli ji ni bilo mar bridkosti in stisk ljudi na njenih bregovih. S kostanjev drsijo listi. Patrole so edino življenje na praznih ulicah.

Dan, ki je napačil po moreči noči, je prinesel mnogo sprememb. Vstala sem zgodaj in šla na hodnik po vodo. Gospodinja je bila v kuhinji. Čarovnika ni bilo čutiti. Kmalu ko sem se v svoji čumnatosti umila, je prišla Helena. Viharno in s smehom se je ustavila v kuhinji. Vsa teža, ki se mi je nabirala ponoči, je padla z mene. Toliko radosti sem občutila ob njenem prihodu, da bi se najrajši smejala in jokala hkrati.

Pravi semenj je Helena uprizorila z gospodinjo, ki jo je prepričevala, da je zaradi dela v salonu zamudila čas pred policijsko uro in zato je morala tam prespati. Potem se je hrup v kuhinji polegel. Kmalu je privihrala v čumnatost.

„Kako je, mami! Najprej zajtrk, saj nisi še nič jedla, ne?“ Njena „mami“ se me je prijela. Vsi, s katerimi sem se odslej srečevala, so mi rekli „mami“.

Ko je stvari, ki jih je prinesla, polagala na posteljo, je čebbljala, kakor da bi prinašala najboljše novice, a so bile zame kar tragične.

„Še preden greva v kuhinjo, ti moram nekaj povedati: tu nisi zaželen, da boš vedela.“

Samo gledala sem jo. Kaj hujšega mi ne bi mogla povedati.

„Gospodinja bi se te rada rešila. Noseča si in tudi njen tip nisi.“

Postalo mi je tesno, a Helena se je naprej zabavala.

„Kaj bo zdaj?“

„Poglej klofedre. Z njimi jo bova osvojili.“

Odvijala je paket, v katerem je bilo pet, šest ženskih klobukov, ki so imeli za njeno in zdaj tudi za moje bivanje v tem brlogu velik pomen. Imela je namreč teto na Starem trgu, ki je bila res modistka. Najina gospodinja pa je bila mahnjena na klobuke! K sreči ni ločila stare mode od nove, zato je vsako staro klofedro, kakršnih je Helena dobila pri teti, kolikor je hotela, vzela za čisto zlato. Seveda se je Helena prelevila v modistko in gospodinjini rekla, da je pri teti v službi. Njuno zavezništvo, ki sta ga zgradili na starih ženskih klobukih, je bilo trdno in polno ljubkih neumnosti. V te neumnosti je snoči povežala tudi mene.

Kako naj se kot modistka obnašam, nisem imela pojma. Skrbelo me je samo, če bo gospodinja odkrila resnico. Helena si seveda zaradi tega ni delala skrbi. Privajala sem se na njene nagle odločitve. Naj se potem zgodi, kar se pač mora zgoditi.

Svojo podolgovato torbo, naloženo s solato, je položila na posteljo. Potem sva šli zajtrkovat v kuhinjo. Gospodinja nama je skuhala nekako čorbo, ki bi naj bila črna kava, zraven pa polento. Čorba je bila sladka, zato mi je bila všeč. Material za najin razkošen zajtrk je prinesla Helena.

Bila sem sestradana. Komaj sem se zadrževala, da nisem hlastnila po hrani, da ne bi gospodinja dobila še slabšega vtisa o meni.

Po zajtrku je Helena v čumnatosti razstavila po postelji vsebino svoje skrivnostne torbe. Na vrhu je imela solato. Pod solato je bilo nekaj riža in moke. Razen tega je prinesla od tete še kombineže, hlačke, krilo iz temnega blaga in čevlje. Teh sem se posebno razveselila, ker z gozjerji ne bi mogla več na ulico.

„Ta tvoja teta je čudovita.“

„In še res je,“ se je smejala Helena. „Niti sanja si ji ne, za koga je dala te reči. Škoda, da te ji ne morem predstaviti. Veš, kaj mi je danes rekla, ko mi je dajal te reči?“

— Nekaj te bom vprašala, Helena.

— Kar daj.

— Nič te ne bom spraševala, kaj delaš in kam vse to nosiš. Nekaj pa mi povej.

— Bom, teta, ti kar vprašaj.

— Ali je boljši komunizem ali fašizem? Ti mi odkrito povej, saj veš, da sem jaz naša.

— Teta, glavno je, da si naša, sem ji rekla in ona je bila s tem zadovoljna.“

Smejala sva se tej njeni teti, ki je bila po humorju in dobroti gotovo podobna Heleni.

Pomerila sem čevlje in ostalo garderobo. Vse mi je bilo prav. Majhen trebušček je imela gotovo tudi teta, kar je pri krilu prišlo prav. Posebno všeč so mi bili čevlji iz semiša, rjavi, lepo ohranjeni. Tetin okus na višku. Oblačenje je bilo zame pravi praznik in Helena, ki mi je pri tem pomagala, je sijala od zadovoljstva in kar naprej razpredala o tetinem razmišljanju, kaj je boljši: ali komunizem ali fašizem.

(nadaljevanje prihodnjic)

USMERITEV TELESNE KULTURE V LENDAVSKI OBČINI

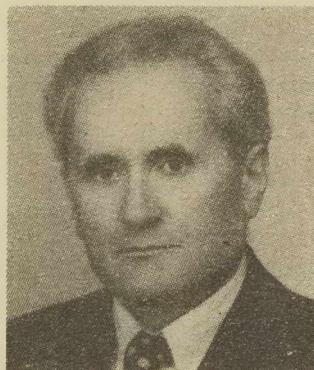
Vedno manj sredstev za telesno kulturo

V lendavski občini so v preteklem obdobju razvili nekateri dejavnosti na področju športne rekreacije in tekmovalnega športa, vendar se pri svojem delu srečujejo s finančnimi težavami. Kako pa so si začrtali nadaljnji razvoj telesne kulture v občini, o tem smo se pogovarjali s predsednikom IO TKS Lendava Radetom Nešovičem.

— Kakšna so izhodišča nadaljnega razvoja telesne kulture v letošnjem letu?

»Naša osnovna in najpomembnejša naloga pri nadaljnjem razvoju telesne kulture v občini je povečati število aktivnih udeležencev. Prizadevamo si tudi povečati število nosilcev aktivnosti športne rekreacije tako v krajevnih skupnostih kakor tudi v organizacijah združenega dela, hkrati pa tudi število strokovnih delavcev vseh profilov. Nadalje bomo morali izboljšati uporabnost telesnokulturnih objektov ter skrbeti za njihovo vzdrževanje in obnavljanje. Vse to seveda z interesu občanov. Zavzemali se bomo tudi za čim cenejše oblike tekmovalnih sistemov in za dosledno uveljavljanje samoupravnih odnosov ter podružbljanja telesne kulture. Delovni ljudje in občani morajo imeti pri nadaljnjem razvoju telesne kulture in oblikovanju programov odločujoč vpliv. Žal pa moram ugotoviti, da v lendavski občini ni pravega razumevanja za telesno kulturo pri ljudeh, ki nam odmerjajo sredstva, saj ugotavljam, da je teh vedno manj. To lahko podkrepim z ugotovitvijo, da se je prispevna stopnja za telesno kulturo v lendavski občini, ki je pred leti znašala 0,52 odstotkov, znižala na 0,19 odstotkov.«

— S kakšnimi sredstvi boste torej letos razpolagali

za dejavnost telesne kulture v občini Lendava?

»V letošnjem letu je za telesnokulturno dejavnost v občini predvideno 2.781.000 dinarjev. To pomeni, da imamo letos na razpolago sicer za okrog 254.000 dinarjev več sredstev kot v lanskem letu, vendar pa nam po obveznostih iz pogodb ostane za celotno telesnokulturno dejavnost le 1.358.000 dinarjev, kar pa je zdaleč premalo, da bi lahko dosti več dosegli.«

— Ali razmišljate o spremembi sistema tekmovanj?

»V naši občini imamo skoraj v sleherni vasi nogometni klub in čeprav gre za rekreacijsko tekmovanje, to precej štane. Zato smo že razmišljali o nekaterih spremembah, vendar se še zaenkrat nismo dogovorili. Vsekakor bomo o tem morali razmisliti.«

Feri Maučec

STRELSTVO

Najboljši Ljutomerčani

V organizaciji občinske strelske zveze Murska Sobota in na strelišču v Murski Soboti je bilo prvenstvo Pomurja v streljanju z različno puško, na katerem je nastopilo 9 ekip iz vseh štirih pomurskih in ormoške občine. Največ uspeha so imeli strelci iz Ljutomerke občine, ki so zmagali v ekipni in posamični konkurenci.

V ekipnem tekmovanju je zmagala prva ekipa SD Ljutomer s 1425 krogi pred SD Panonija iz Murske Sobote 1395, drugo ekipo SD Ljutomer 1370, SD Elrad Gornja Radgona 1365, SD Kovinar Ormož 1364, SD Podgorci 1327, SD Mura iz Murske Sobote 1325, SD INA Lendava 1305 in SD Štefan Kovač Turnišče 1242 krogov. Med posamezniki je bil najboljši Spindler (Ljutomer) s 368 krogi pred Horvatom (Panonija) 359 in Tergarjem (Gornja Radgona) 359 krogov.

LEDAVA

Letos že 8. delavske igre

Komisija za šport, rekreacijo in oddih pri občinskem svetu zveze sindikatov v Lendavi je te dni razpisala 8. delavske športne igre, čigar pokrovitelj bo tudi letos občinski svet. Pri organizaciji in izvedbi pa bo pomagal tudi strokovni odbor pri telesno kulturni skupnosti Lendava. Delavske športne igre v lendavski občini so iz leta v leto bolj zanimive, pa ne samo to, bolj množične postajajo, to pa je predvsem njihov največji pomen. Letos bodo delavci in delavke delovnih in dru-

DRUŠTVO ZA REKREACIJO IN ŠPORT INVALIDOV SOBOTA

USPEŠNO DVOLETNO DELO

Pred dvema letoma je bilo v Murski Soboti ustanovljeno društvo za rekreacijo in šport invalidov »Sobota« z namenom, da združuje vse vrste invalidov in jim omogoča njihovo vključevanje v rekreacijske dejavnosti. V tem času je društvo v svoje vrste pritegnilo nad 100 članov in razvilo dejavnosti v devetih športnih panogah, hkrati pa se tudi uveljavilo kot odličen organizator. To so ugotovili na nedeljski delovni konferenci, kateri so poleg članov prisostvovali tudi številni družbenopolitični in telesnokulturni delavci. Tako v bogatih poročilih, ki sta jih podala predsednik Ladislav Kuhar in vodja rekreacije Štefan Ambroš, ki imata tudi največ zaslug za uspešno delo društva, kakor tudi v razpravi je bilo ugotovljeno, da je društvo v času svojega delovanja opravi-

lo pomembno poslanstvo in je lahko za zgled drugim. Čeprav ni cilj dosegati vrhunskih rezultatov, so se člani društva uveljavili na najrazličnejših tekmovanjih z osvojenimi prvimi mesti, kar jim daje novih spodbud za nadaljnje delo. Pomembna pridobitev za društvo je tudi novo balinišče v Murski Soboti, ki je bilo zgrajeno s skupnimi močmi in katerega nosilec je bilo društvo upokojencev. Društvo za šport in rekreacijo invalidov »Sobota« je tudi razvilo sodelovanje s sorodnimi društvi v Beogradu in na Madžarskem, s krajevno skupnostjo Bakovci in še nekaterimi drugimi. Pridobitev predstavlja tudi ustanovitev aktivna v tovarni Mura, ki šteje 18 članov. Tako so s svojim aktivnim delom počastili tudi mednarodno leto invalidov, ki je potekalo pod geslom »Popolno sodelovanje

in enakost invalidov«. Na delovni konferenci so sprejeli obsežen program dela, ki ga bodo prav gotovo uspešno uresničili tako kot so prejšnjega. Dosedanje delo društva so nadvse ugodno ocenili tudi predstavniki družbenopolitičnih in telesnokulturnih organizacij, hkrati pa tudi obljubili vsestransko pomoč. Ob tej priložnosti so šest občanov sprejeli za častne člane društva: Rudija Rapla, Franja Šonajo, Štefana Flisarja, Antonija Iliča, Franca Bencica in Franca Šrimfa. Društvena priznanja pa so podelili: OK SZDL Murska Sobota, Društvu Upokojencev Murska Sobota, Skupnosti KS Murska Sobota, Telesnokulturni skupnosti Murska Sobota, ZTKO Murska Sobota, Partizanu Bakovci in Zavodu za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota. F. Maučec

KK POMURJE IZ BELTINEC

Proslavili bodo 35-letnico delovanja

Kljub finančnim težavam, s katerimi se srečujejo pri svojem delu, so člani kolesarskega kluba Pomurje iz Beltincev v preteklem letu dosegli zadovoljive rezultate tako na področju rekreacijske dejavnosti, kakor tekmovalnega športa. To so ugotovili na letnem občnem zboru, ko so ocenjevali svoje delo in se dogovarjali o bodočih nalogah. Zlasti so zadovoljni z uvrstitvami mladincev Kapuna, Sreša in Titana ter pionirjev Berdena, Bokana, Ciguta, Sereca in Donša.

Na občnem zboru so največ razprave namenili pripravam na letošnjo sezono, kar je razumljivo, saj praznujejo 35-letnico obstoja, kar je prav gotovo lep jubilej tega edinega tovrstnega društva v Pomurju. Zato želijo v letošnji sezoni doseči čimveč uspehov na tekmovalnem področju, kjer bo klub tokrat sodeloval z vsemi kategorijami in to s člani B in C, starejšimi mladinci, mlajšimi mladinci, ter pionirji A, B, C in D. Kolesarski klub Pomurje iz Beltincev pa bo letos tudi organizator številnih tekmovalj. Tako bodo pripravili najmanj osem lokalnih dirk v Pomurju, kjer bodo lahko sodelovali vsi, ki to želijo. Tekmovanja bodo na Tišini, Veržeju, Bratoncih, Bunčani, Beltincih, Turnišču, Bakovcih in Gornji Radgoni. Za rekreativce pa bodo spomladi pripravili akcijo »Vsi na kolo za zdravo telo« in III. kolesarski maraton, ki bo avgusta. V programu imajo organizacijo medklubске dirke, na kateri bodo sodelovali klubi iz Slovenije, Hrvaške, ČSSR in Madžarske. Vrhunec praznovanja letošnjega jubileja naj bi bilo državno cestno prvenstvo, ki bo meseca avgusta in za katero je KK Pomurje iz Beltincev tudi poslal kandidature. Ob praznovanju 35-letnice bodo dolgoletnim in zaslužnim delavcem podelili priznanje.

Kolesarski klub Pomurje iz Beltincev posveča posebno skrb tudi šolskim športnim društvom. Tako namerava organizirati v mesecu aprilu kolesarska tekmovalna po šolah, v programu pa ima tudi občinsko pionirsko prvenstvo ter pomursko tekmovalje. Nadalje si bodo prizadevali v klub pritegniti nove člane. Izdelali so tudi rang listo tekmovalcev kluba za sezono 1981. Vrstni red je naslednji: 1. Kapun, 2-3 Sreš in Titan, 4. Berden, 5. Kalamar, 6. Petek, 7. Bokan, 8. Cigut itd. Š. T.

SMUČANJE

Štirideset otrok na snegu v Avstriji

Skupina 40 otrok iz soboške občine, med katerimi je večina socialno ogroženih, je v nedeljo odpotovala v avstrijski Reichenfels, kjer bodo teden dni preživeli na snegu in se učili smučarskih veščin pod strokovnim vodstvom profesorjev in učiteljev telesne vzgoje: Babiča, Preloga, Janže in Davidovskega.

Soboška občina že nekaj let sodeluje z Jugoslovansko-avstrijskim društvom v Celovcu, saj so avstrijski otroci že štiri leta letovali v Baški na otoku Krku skupaj z otroci iz soboške občine. Letos pa so razširili izmenjavo otrok, tako da bodo naši otroci v Avstriji na snegu, njihovi otroci pa pri nas na morju. Ker pa se večina otrok ne bi mogla udeležiti smučarskega tečaja v Avstriji, so samoupravne interesne skupnosti za telesno kulturo, izobraževanje in otroško varstvo omogočile nabavo 30 kompletov športne opreme za alpsko smučanje, kar je veljalo 300.000 dinarjev. To je vsekakor velika pridobitev tako glede izmenjave otrok, kakor tudi možnosti izposojenja opreme. Udeleženci smučarskega tečaja so razdeljeni v 4 skupine in sicer v dve skupini začetnikov in dve skupini nadaljevalne šole smučanja. Hkrati pa bo to priložnost za izmenjavo izkušenj tudi na strokovnem področju med vaditelji tečajev.

KEGLJANJE

Kegljači Čarde v Ingolstadtu

V okviru kulturnega praznika so kegljači Čarde iz Murske Sobote gostovali v Ingolstadtu in odigrali prijateljsko tekmo s kegljači slovenskega društva Lastovka. Srečanje se je končalo z zmago Čarde 5.012 : 4.656 podrtimi keglji. (Čarda: Prelog 787, Kovačič 792, Hari Steržaj 843, Smodiš 852, Drvarič 860 in Miro Steržaj 878; Lastovka: Cifer 743, Mauser 754, Cmrečnjak 779, Kranjčan 790, Dumičič 791 in Škrinjar 799). Naši delavci na začasnem delu v Ingolstadtu v ZR Nemčiji so zlasti navdušeno pozdravili rekorderja steze Mira Steržaja, našega najboljšega kegljača, s čimer se jim je izpolnila dolgoletna želja, da ga vidijo v svoji sredi. F. M.

BAKOVCI

SMUČARSKI IZLET

Krajevna skupnost Bakovci organizira v soboto, 13. februarja 1982 enodnevni smučarski izlet z avtobusom na Roglo. Odhod bo ob 7.00 uri, prijave pa zbirajo na osnovni šoli. Partizan Bakovci tudi vsak dan izposoja drsalke za drsanje ob nogometnem igrišču.

NAMIZNI TENIS

Pokal BRANEK Partizanu

V Ljutomeru je bilo namiznoteniško tekmovalje za pokal »Brane« . Največ uspeha je imela ekipa Partizana iz Ljutomerke, ki je v finalu premagala Branoslavce s 3:1 in osvojila prvo mesto. Tretja je bila ekipa Grlave. Najboljši posameznik je bil Dušan Rajnar.

V povratnem prijateljskem srečanju med namiznoteniškimi ekipami Ljutomer in Gornje Radgone so bili doseženi naslednji izidi: Radgona I: Ljutomer II. 8:1, Ljutomer I: Radgona II. 9:0, Radgona I: Ljutomer I. 6:3, Ljutomer II: Radgona II. 7:2. Med posamezniki je bil najboljši Droždek. T. Ficko

NOGOMET

Mura—Rudar 2:0

V prijateljski nogometni tekmi je Mura v Murski Soboti premagala slovenskega drugoligaša Rudarja iz Titovega Velenja. Gola za Muro sta dosegla: Šavel in Cifer. Sodil je Botjak iz Murske Sobote.

II. SKL — VZHOD

Pomurje četrto

V drugi slovenski moški košarkarski — vzhodna skupina so doslej odigrali 10. kol. Ekipa Pomurja iz Murske Sobote je trenutno na četrtem mestu.

Dravograd	10	10	9	962:771	20
Litija	10	8	2	947:763	16
Podbočje	10	6	4	682:672	12
Pomurje (—) I	10	6	4	712:730	11
Drava	10	5	5	831:808	10
Zlatorog	10	4	6	857:858	8
Šentjur	10	4	6	720:775	8
Straža	10	4	6	689:717	6
Kamnik (—) I	10	3	7	762:869	5
Brežice	10	1	9	768:967	2

ŠSD ENOTNOST

Štihec in Gregorjeva športnika leta

Na srednješolskem centru tehniško-pedagoške usmeritve v Murski soboti so delegati razrednih skupnosti in izvršnega odbora šolskega športnega društva izbirali že 9. najboljšega športnika in športnice na šoli. Za najboljšo športnico je bila izbrana Simona Gregor pred Alenko Žitek in Nadjo Koren. Za najboljšega športnika pa Anton Štihec pred Stojanom Fišerjem in Robertom Belovičem. Za najboljšega sodnika je bil izbran Jože Berden, za najboljšega organizatorja pa Simona Potočnik.

IZŠLO JE

Smučarska šola Bojana Križaja

Pred kratkim je izšla knjiga direktorja naše alpske smučarske reprezentance Toneta Vogrinca z naslovom Smučarska šola Bojana Križaja. Knjiga, ki jo bodo prodajali v vseh knjigarnah, po posebni klubski ceni pa tudi v Svetu knjige, je prav gotovo pomembna pridobitev za vse, ki jih privlači alpsko smučanje, saj prinaša vrsto strokovnih nasvetov.

Prikaz vzpona

Planinsko društvo Hotiza je povabilo na obisk člana himalajske odprave na 8511 metrov visoko gorjo Lhotse. Članom planinskega društva in drugim obiskovalcem bosta pripovedovala o vzponu Stane Belak in Ivan Kotnik. Predavanje bo v petek, 12. februarja, ob 17.30 uri v zadrudnem domu na Hotizi. Člana naše himalajske odprave bosta predvajala film in nekaj sto barvnih diapozitivov.

DRUŠTVO ZA REKREACIJO IN ŠPORT INVALIDOV SOBOTA

RAZPORED TRENINGOV

Nedelja: 6 — 10 ure hoja, kolesarjenje
Ponedeljek: 16 — 18 ure kegljanje
Torek: 17 — 19 ure plavanje, balinanje
Sreda: 16 — 18 ure kegljanje, streljanje
Četrtek: 16 — 18 ure balinanje, atletika, šah
Petek: 16 — 18 ure sedeča odbojka, nam. tenis
Sobota: Tekmovalja

ŠPORTNI OBRAZI

Bo mladi Steržaj dohitel očeta?

„S športom sem se začel ukvarjati od mladih nog, torej že v osnovni šoli, kjer sem igral nogomet, roket, odbojko in košarko. Potem sem se najbolj navdušil za odbojko in nekaj časa igral pri odbojkarskem klubu Ljutomer, ki je nastopal tudi v slovenski ligi. Naposled pa sem se odločil za kegljaški šport, za kar me je navdušil oče, ki je menil, da imam več možnosti v kegljanju kot v odbojki. Poslušal sem ga in kot kaže je imel prav.“ Tako pripoveduje enaindvajsetletni Hari Steržaj iz Ljutomerke, sin znanega kegljača Mira Steržaja, sicer pa študent druge stopnje Visoke ekonomsko-komercialne šole v Mariboru, o svojem športnem udejstvovanju.

tom. Pomembne rezultate je dosegel v ekipiki Čarde, kjer nastopa kot edini mladinec v članski vrsti, na raznih tekmovaljih. Prav gotovo pa je tudi njegova zasluga, da se je članska ekipa Čarde iz Murske Sobote uvrstila v prvo slovenski ligo, med šest najboljših moštev v republiki.

Feri Maučec

Izvoz jim prinaša uspehe

V 120-članskem kolektivu Slovenijaceste-Tehnika TOZD Mehanični obrati Ljubljana delovna enota v Murski Soboti so prav gotovo lahko zadovoljni z doseženimi poslovnimi rezultati v minulem letu, saj so v mnogočem presegle planske cilje, proizvodni program pa je večji celo za četrtno nad predvidevanji. Tako so izdelali 8 tisoč tekočih metrov transportnih trakov, 2500 kvadratnih metrov odpraševalnih naprav in okrog 700 ton različnih vrst opreme za kamnolome, separacije in asfaltne baze. Vsekakor dosežek, vreden vse naše pozornosti.

NOVA HALA — UPRAVIČENA NALOŽBA

Najprej je treba povedati, da je glavni proizvodni program v eni najmlajših delovnih organizacij v murskosoboški občini predvsem izdelava transportnih trakov različnih zmogljivosti, in sicer od 400 do tisoč milimetrov širine traku. Hkrati pa proizvajajo tudi druge odpraševalne naprave-filtre, s katerimi opremljajo kamnolome, asfaltne baze in ostale industrijske objekte, ki s svojim delovanjem onesnažujejo okolje. Proizvodne možnosti pa so razširjene tudi na celovito izdelavo in s tem na ponudbo druge opreme za potrebe separacij in kamnolomov. Med drugim po posebnih naročilih izdelujejo tudi vse vrste jeklenih konstrukcij.

In čemu pripisujejo tako ugodne poslovne rezultate? To je bilo vprašanje za vodjo delovne enote Slovenijaceste-Tehnika TOZD Mehanični obrati v Murski Soboti Franca Pucka. »Takšne ugodne dosežke pripisujemo zlasti posodabljanju tehnoloških postopkov in dvigu produktivnosti, racionalni izrabi delovnega časa, velik

IZVOZ JE NJIHOVA PERSPEKTIVA — Tako pravi vodja delovne enote Slovenijaceste-Tehnika TOZD Mehanični obrati v Murski Soboti Franca Pucka, ko omenja prodor na zahodnonemško in iraško tržišče.

ZUNANJOST PROIZVODNE HALE — Nova proizvodna hala, ki meri 2100 kvadratnih metrov, predstavlja s sodobno strojno opremo pomembno pridobitev. V ospredju so poslovni prostori. Foto: M. Jerše.

vpliv pa je imela tudi sama priprava proizvodnje. V mislih imam nove proizvodne prostore, ki smo jih odprli oktobra lanskega leta. Nova proizvodna hala je velika 2100 kvadratnih metrov, v njej pa je postavljena sodobna strojna oprema. Pretežni del naših proizvodov smo izvozili, predvsem v Irak, kjer naša delovna organizacija izvaja velika investicijska dela. Imamo pa tudi sklenjeno pogodbo o poslovnotehničnem sodelovanju z zahodnonemško firmo BHS, s katero že doslej dokaj uspešno sodelujemo.

prihodnje. Podatek, da imajo v letošnjem prvem polletju zasledene že vse proizvodne zmogljivosti, o tem najbolj zgovorno priča. Hkrati pa je za drugo polletje leta 1982 v teku sklepanje pogodb, s čimer računajo, da bodo izrabili razpoložljive proizvodne zmogljivosti. Pa čeprav se vendarle soočajo z manjšim povpraševanjem na domačem trgu, kar dokaj uspešno nadomeščajo z izvozom — tem poglavitnim imperativom nadaljnega razvoja gospodarstva. Predvsem so uspeli z izvoznimi posli v Zvezni republik Nemčiji in v Iraku. Zato upravičeno pričakujejo, da bodo realizacijo iz lanskega leta, ki je znašala 120 milijonov dinarjev, v mnogočem še presegle. V letu 1982 namreč računajo že na 150 milijonov dinarjev realizacije.

In kaj še dodati k tem, prav gotovo dokazanim pozitivnim izvoznim prizadevanjem kolektiva Slovenijaceste-Tehnika TOZD Mehanični obrati Ljubljana delovne enote v Murski Soboti? Predvsem to, da bi tudi drugi delovni kolektivi v murskosoboški občini in drugje sledili njihovim pozitivnim izkušnjam na področju izvoza, saj so na konvertibilni trg prodali velik del svoje proizvodnje. Temu cilju se velja brez dvoma čimprej približati. Milan Jerše

Radi bi lovsko koč

Lovska družina Prosenjakovci vključuje 45 članov. Le-ti upravljajo s 5.700 hektarjih lovnih površin, na katerih je največ srnjadi, jelenjadi in divjih svinj. Plan odstrela v lanskem letu so uresničili, saj so lovci uplenili 110 fazanov, 92 srnjadi, 50 zajcev in 14 divjih svinj. Prosenjakovski lovci si prizadevajo najti skupen jezik s kmetovalci, saj se zavedajo, da je treba poravnati škodo, ki jo povzroči divjad. Zlasti divje svinje so v prejšnjem

letu marsikje pobrale precej pridelka, zato so se lovci posebej prizadevali, da bi jih čimveč uplenili. Rezultat ni slab.

Aleksander Kološa, dolgoletni član lovske družine Prosenjakovci, nam je povedal, da si lovci želijo čimprej urediti lovsko koč. Ali bodo šli v novogradnjo, ali pa bodo adaptirali nekdanjo karavlo, o tem se bodo v kratkem odločili. Zadnja rešitev bi bila cenejša.

Časi, ko je bila lovska organizacija »zaprta« za nove člane, so minili. Tako tudi lovska družina posveča sprejemanju novih članov precejšnjo skrb. Zelena bratovščina se je v zadnjih nekaj letih precej pomladila. Seveda pa lovsstvo ni le uplenjanje divjadi, ampak predvsem varstvo narave. Tega se tudi prosenjakovski lovci vse bolj zavedajo. Uspelo jim je stalež divjadi precej povečati.

Š. S.

„KUPINARJI“ SO BILI MED

NAMI

ČLOVEK IN NJEGOV POKLIC

Ali veste, kdo je bil kupinar? Ne? Potem pa vam pač moram povedati: To je bil človek, ki je po vaseh kupoval jajca in perutnino in jo prodajal »velikemu« kupinarju. In kdaj se je začelo kupinarstvo? 82-letni Franc Magdič, nekdanji veliki kupinar, na to vprašanje takole odgovarja:

„Kupinarstvo se je v Prekmurju začelo v prejšnjem stoletju. Že leta 1885 so prišli v naše kraje kupinarji iz Soprna na Madžarskem in kupovali jajca ter perutnino. V prvih letih tega stoletja so se v Renkovcih pojavili prvi domači »pitarji«: Toplakov Štef, Režonjev Janči, Kiraljev Matjaž... Jaz, ki sem pozneje postal veliki kupinar, pa sem se začel ukvarjati z nakupovanjem jajc, ko sem imel 12 let. Z manjšo košaro sem hodil od hiše do hiše, kupoval jajca in jih prodajal Roženjevemu Štefu, ki je imel kupca v Gradcu. Po letu 1919, ko sem se vrnil iz prve svetovne vojne, pa sem prenehal biti navaden nakupovalec; kupil sem konja in voz, najel ljudi, ki so kupovali jajca zame, jaz pa sem jih preprodal Vajdi v Čakovcu. Leta 1922 pa sem ustanovil neke vrste lastno firmo: imel sem svoje kupinarje na Goričkem v Petrovcih, Šalovcih, Fokovcih... in seveda v Renkovcih. Krog kupcev sem razširil; jajca sem prodajal v Maribor, pa v Radgono, Gradec.“

Kot že zapisano, Franc Magdič je star 82 let. Res je sicer, da mu zdravje ni ravno naklonjeno, saj ima težave s prebavo, vendar se kljub temu še dobro drži. Spomin mu sploh še ni opešal, ampak se prav dobro spominja vseh podrobnosti. Tako tudi ni pozabil, da je med drugo svetovno vojno bilo s prodajo bolj težko, akoravno kupcev ni manjkalo. Jajca je pretežno prodajal v Zalaszentu na Madžarsko. Po osvoboditvi pa je kupce za jajca in perutnino našel v Ljubljani, Jesenicah, Tržiču, pa na Ptuj. Tedaj je dejavnost celo razširil; perutnino je doma klal in kupcem dostavljal piščančje meso. Seveda pa le po zimih, torej ko ni bilo nevarnosti, da bi se meso pokvarilo. Bili so to pač časi, ko še ni bilo hladilnikov, vsaj veliki kupinar Magdič si ga ni mogel omisliti. Če je bilo res tako, kot nam je Franc povedal, potem njegova živilska industrija niti ni bila tako mala; ženske, ki jih je najel, so v zimskih mesecih dnevno zaklale, oskuble in očistile do 200 piščancev, ki so jih velikemu kupinarju dobavili mali kupinarji oziroma »pitarji«. Ščesoma pa je njegova kupinarska dejavnost usahnila, saj je perutnino in jajca začela odkupovati domača kmetijska zadruga.

„Vsi so kupinarji, samo »rihtar« je »pitar«! Tako so trdili za Renkovčane. Res je bilo kupinarstvo v tej vasi zelo močno razvito. Skoraj ni bilo hiše, od koder ne bi bil kateri od družinskih članov kupinar. Seveda se postavlja vprašanje, zakaj toliko zanimanja za to prekupčevanje? Štefan Režonja, ki je bil mali kupinar, nam je nekako takole pripovedoval:

„Bili so hudi časi. Tedaj pač ni bilo zaposlitve, tudi s prodajo živine se je zatikalo. Nemalekrat bikov in svinj sploh ni bilo mogoče prodati. Kmet, ki je začel v finančne težave, je bil večkrat prisiljen tele ali bika zaklati kar doma in je prodajal meso. Že res, da vaščani niso imeli denarja, toda izpričali so neke vrste solidarnost in šli kupiti meso. Marsikdo je tako potrošil denar za pečenko, čeprav bi si je drugače ne privoščil. Renkovčani smo torej

tlačnik montiral »klunjo« (neke vrste škatlo). Tudi v njej je v spodnji predal dajal piščance in kure, zgoraj pa jajca.

„Sem eden izmed »najmlajših« kupinarjev,“ je s ponosom povedal Štefan. To svojo trditve je dokumentiral; opozoril nas je, da ima najnazadnje izdani obrti list. Kupinarjenje namreč ni bilo nobeno šušmarstvo, ampak resno delo; možje niso hodili po terenu »na črno«, ampak so imeli v žepu dovoljenje, ki so ga morali pokazati na zahtevo miličnikov ali tržnih inšpektorjev.

„Kod vse pa ste kupovali jajca?“ smo ob obisku vprašali Štefana Režonja.

„Moje delovno območje ni bil le spodnji del Prekmurja, ampak tudi Medimurje; vse tja do Čakovca sem hodil. Pa

kupovali jajca in perutnino in prodajali velikim kupinarjem zato, ker smo na ta način nekaj zaslužili. Moram pa povedati, da je bil ta zaslužek sila skromen: dnevno 10 do 12 dinarjev. Pa vendarle nekaj pa je le bilo. Boljše nekaj kot nič!“

Štefan Režonja je postal kupinar, ko je imel 12 let. Povedal nam je, da je kot kratkohladek vzel »korblec« in začel kupovati jajca. Ko je bil star 15 let, pa je že imel »püto«; v spodnjem prostoru je nosil perutnino, v zgornjem pa jajca. Tedaj, ko pa je že nekaj zaslužil, si je kupil kolo in na pr-

Tale posnetek pa je nastal v Trnju. Tudi v tej vasi so bili kupinarji. S slike je razvidno, kako so ženske oddajale jajca.

Foto: Š. S.

82-letni Franc Magdič je bil do 1950. leta veliki kupinar. Še več: imel je tudi manjši živilski obrat, kjer so pripravljali piščančje meso.

Štefan Režonja je prvi dinar zaslužil, ko se je s »korblecem« podal po vasi in kupoval jajca. Pozneje pa je imel na kolesu »klunjo«.

ne sam! Večkrat se nas je na lov za jajci podalo več kupinarjev; teren smo si nekako razdelili in po medimurskih vaseh kričali: »Lovi majka pičke!«. Medimurke, med njimi so bile nekatere kar lepe ženske, so nam prinašale perutnino in jajca. Medtem ko smo jajca kupovali po ceni, ki nam jo je določil veliki kupinar, seveda je bila nižja kot pa onale, po kateri smo kupljena jajca prodajali našemu kupcu, pa smo perutnino kupovali »na vago«. To pa ni bila nobena tehtnica, ampak smo perjat »stekali« kar z rokami. Tu in tam se je kateri sicer »vsekal«, v glavnem pa smo naredili še kar dobro kupčijo.“

Res je, da so bili Renkovčani kupinarji, drži pa tudi, da so tudi sami redili perutnino. Dokazano je, da so tedaj sejali veliko več prosa in ajde, kar seveda niso porabili le za ljudsko prehrano, ampak so to zrnce metali tudi piščancem. Zdaj je seveda tudi v Renkovcih povsem drugače, kot je bilo nekoč; kupinarjev ni več, pač pa je nanje ostal le spomin. Perutnine je v vasi zdaj prav gotovo več, s tem pa ni rečeno, da je prireja večja kot pa so vaše potrebe. Če bi bilo tako, potem pač v vaški samopostrežnici ne bi prodajali svežih piščancev iz framske vzreje. Ni malo domačij, koder domače piščance hitro »pospravijo« (pojejo) in je tako treba pač ponje v trgovino. Časi se pač spreminjajo.

„Vsi so kupinarji, samo »rihtar« (mali župan) je »pitar«,“ so nekoč rekli za Renkovčane. Zdaj ni več ne kupinarjev, ne malega rihtarja, pa vendarle je v vasi izreden napredek: nove hiše, množica traktorjev in priključkov, pri vsaki hiši televizijski sprejemnik in radio, pri vsaki drugi hiši avto, mnoge domačije so se preusmerile v tržno proizvodnjo (Matjaševci imajo celo 600 svinj!), skozi vas pelje asfaltirana cesta... Vaščani se ne sramujejo, da so bili nekoč kupinaji med njimi.

ŠTEFAN SOBOCAN

Produktivnejše zaposlovanje daje možnosti

Spremenjeni pogoji gospodarjenja so v murskosoboški občini bistveno vplivali na manjšo rast zaposlenosti v minulemu letu, ki je celo počasnejša kot v prejšnjem srednjeročnem obdobju.

Podatek, da predvideno zaposlovanje ni bilo prekoračeno, ampak se je upočasnilo, bi bil na prvi pogled morda razveseljavljiva, če ne bi imel tudi druge strani medalje, ki pa ni niti malo spodbudna. Kljub vsem dobrim načrtom na področju zaposlovanja, ki ga je natančneje opredeljevala tudi občinska resoluta, so temeljne organizacije združenega dela in druge delovne skupnosti z lastnimi plani zaposlovanja načrtovale celo 3,6-odstotno

rast zaposlenosti, kar je za 1,1 odstotek višje kot je predvideno z resolucijskim dokumentom. Dokaz več, da so delovne organizacije znova načrtovale nerealno. Posebej zato, ker so plane zaposlovanja uresničili le okrog 70-odstotno, to pa pomeni le 2,2-odstotno rast zaposlenosti v letu 1981, s čimer so za 0,3 odstotka zaostali za resolucijsko stopnjo. Po ocenah iz združenega dela pa se je zaposlilo okrog 416 delavcev, kar pomeni, da je bilo v lanskem letu v povprečju zaposlenih v murskosoboški občini 17851 delavcev (skupno s samostojnim osebnim delom pa 18431) ali 2,4 odstotka več kot leto poprej.

In če pogledamo še podatke o nadurnem in pogodbenem

delu za prvih devet mesecev lanskega leta, dobimo jasnejšo podobo o problematiki zaposlovanja v tej največji pomurski občini. Tako je na področju gospodarskih dejavnosti v omejenem obdobju delalo preko polnega delovnega časa 8419 delavcev, ki so na ta način opravili blizu 281 tisoč delovnih ur, medtem ko je v negospodarskih organizacijah bilo v takšno delo vključenih 892 delavcev z več kot 115 tisoč delovnih ur. Zanimivo je tudi to, da so bile v negospodarstvu pogodbe o delu sklenjene s 131 delavci. Po zbranih podatkih pa je v prvih devetih mesecih krajši ali daljši čas delalo v gospodarstvu 40 upokojevcem, v negospodarstvu pa 34. Razlogi za tovrstno zaposlovanje v organizacijah združenega dela so dokaj različni, saj so se marsikje le-tega posluževali zaradi specifičnosti svoje dejavnosti, medtem ko je bilo večje število organizacij, ki so imeli takšno rešitev za najenostavnejšo, pri čemer jim tudi zunanji dejavniki niso „vsiljevali“ drugačnih možnosti.

Slejkoprej pa je treba omenjene podatke videti v luči možnosti zaposlovanja v letošnjem letu, ko bi se naj vprašanje zaposlovanja, zlasti mladih delavcev, še bolj zaostrojilo. Predvidevajo namreč, da se bo število iskalcev zaposlitve povzpelo čez tisoč. Od tega bo okrog 600 mladih, ki bodo končali šolanje na različnih izobrazbenih stopnjah, 318 je že sedaj prijavljenih za prvo zaposlitev, računati pa moramo tudi na 50 delavcev, ki se bodo vrnili z začasnega dela v tujini, in na 40 mladih ob vrnitvi z odslužitve kadrovskega roka v JLA. V mursko soboško občini pa resno opozarjajo, da bo možno zaposliti kvečjemu 570 delavcev, kar pomeni, da bo presežek med prilivom kadrov in možnostjo njihovega zaposlovanja okrog 500 delavcev.

Takšno stanje pa bo seveda zahtevalo iskanje dodatnih možnosti zaposlovanja večjega števila pripravnikov, dosledno spoštovanje obveznosti organizacij združenega dela do štipendistov, kakor tudi omejevanje vseh oblik dela po pogodbi, nadurnega dela in drugih oblik dela, daljšega od polnega delovnega časa. Zato usmeritve o nujnosti višje stopnje produktivne zaposlenosti, ki bodo zagotavljale hitrejšo uveljavljanje domačega znanja in rezultatov raziskovalnega dela kot temeljnih dejavnikov dolgoročne razvojne politike občine, ne smejo ostati le želje. Posebej zato, ker kvalifikacijska struktura zaposlenih v murskosoboškem gospodarstvu še vedno ni zadovoljiva in je v primerjavi z negospodarstvom dokaj nizka.

Milan Jerše

Politično opredeljevanje mladih

Posebna skrb mora v prihodnje veljati predvsem širši politični akciji v osnovnih organizacijah zveze socialistične mladine na območju krajevnih skupnosti murskosoboške občine, da bi mladi čimveč prispevali k večji proizvodnje hrane. To pa bi lahko dosegli s še boljšo organizacijo proizvodnje na melioriranih in komasiranih zemljiščih družbenega in zasebnega sektorja ter z drugimi agrotehničnimi ukrepi. Na ta način se je treba zavzeti za hitrejšo spreminjanje družbeno-ekonomskih razmer na vasi, kjer mora prav zveza socialistične mladine, kot ena izmed subjektivnih sil, odigrati pomembnejšo vlogo.

To je prišlo do izraza na razširjeni seji predsedstva občinske

konference zveze socialistične mladine in konference mladih v kmetijstvu v Murski Soboti, ko so razpravljali o zemljiški politiki in izvajanju zakonov s področja kmetijstva v murskosoboški občini. Precej tvorna razprava je opozorila na vrsto vprašanj, s katerimi se morajo soočiti mladi kmetovalci, ki se med drugim odločno zavzemajo za dosledno uresničevanje kmetijske zakonodaje, predvsem pa zakona o kmetijskih zemljiščih. Mladi so dokaj kritično opozorili, da je bilo v preteklem obdobju še premalo storjenega za njihovo uveljavitev v samoupravnem življenju kmetijske zadruge. Ob dejstvu, da je nekaj kmetijskih tehnikov celo brez zaposlitve, bo treba očitno več narediti na področju štipendijske politike, saj so

doslej pogrešali večje vlaganje sredstev v kadre. Podprli so tudi stališče, da mora zemlja hitreje prehajati v roke tistih, ki jo bodo tudi ustrezno obdelovali, saj je trenutno v občini okrog 123 hektarov neobdelanih površin, zlasti na Goričkem.

Ob naštevanju konkretne problematike s področja kmetijstva pa je prodrlo spoznanje, da se mora mladinska organizacija zlasti politično opredeljevati do posameznih družbenih vprašanj, da bi v praksi dosegli še boljše rezultate glede socialistične preobrazbe vasi.

Milan Jerše

dopisniki so zabeležili

BELTINCI

Predvolilna aktivnost

Na nedavni temeljni kandidacijski konferenci v Beltincih so poleg obravnave, sprejema in določitve kandidatske liste za delegate delegacij za skupščine družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti razpravljali o dosedanjih družbenopolitičnih aktivnostih v pripravah na volitve in o delu delegacij sedanjega mandata.

Ugotovili so, da je bila dosedanja predvolilna aktivnost dobro zastavljena in se dogovorili za nadaljnje delo vseh subjektivnih dejavnikov za uspešno izvedbo volitev. V ta namen bodo, poleg drugega, občane seznanili o volitvah s posebno izdajo Poročevalca, ki izhaja v krajevni skupnosti.

V razpravi o dosedanjem delu delegacij so ugotavljali, da je bilo njihovo delo dobro, predvsem velja omeniti uspešno delo delegacije krajevnih skupnosti v občinskem zboru krajevnih skupnosti. Izpostavili so tudi pomanjkljivosti v delu delegacij. Uspešno je bilo tudi sodelovanje družbenopolitičnih organizacij, predvsem krajevnih organizacij SZDL in samoupravnih organov krajevnih skupnosti, za kar so se zavzeli tudi v prihodnje.

A. M.

LENDAVA

Vsak četrti je krvodajalec

V Ina-Nafti v Lendavi imajo dokaj aktivno društvo krvodajalcev, saj je vsak četrti član kolektiva reden krvodajalec. Ko so pregledali delo minulega obdobja, so poudarili, da so tesno sodelovali z občinskim odborom Rdečega križa. Udeležili so se dveh krvodajalskih akcij. Ena je bila spomlad v soboški bolnišnici, naslednja pa v decembru, predvsem za potrebe Zavoda za transfuzijo v Ljubljani. Na skupščini so sprejeli tudi okvirni program dela za letošnje leto. Le-ta vsebuje dve organizirani krvodajalski akciji, enodnevni izlet, srečanje z aktivom krvodajalcev v okviru SOZD, pripravljajo pa tudi nekaj zanimivih predavanj o krvodajalstvu.

J. Žerdin

Zakonca Franc in Marija Borovič iz Sitarovec sta pred dnevi proslavila zlato poroko. Zlatoporočno listino jima je izročil delegat občinske skupščine Alojz Makoter in zaželel še mnogo skupnih let.

MURSKA SOBOTA

Pripravljajo glasilo

Mladi v delovni skupnosti Pomurskega zdravstvenega centra Murska Sobota pripravljajo prvo letošnje številko informativno-literarnega glasila Stičišča, ki bo izšla konec februarja.

Ker lansko leto niso izpeljali zadane akcije — obiska gledališke predstave v Mariboru, to akcijo načrtujejo za dan žena.

Otok

ŠULINCI

Nova odkupna postaja

Kljub nasprotovanju nekaterih gasilcev so v Šulincih v gasilskem domu začeli preurejati eno od sob za novo odkupno postajo mleka. To bo brez dvoma velika pridobitev za šulinske živinorejce, saj bodo lahko prodajali mleko tudi od večerne molze. Tovarna mlečnega prahu iz Murske Sobotice bo brezplačno montirala hladilno cisterno in poskrbela za vsa montažna dela, medtem ko bodo vaščani s prostovoljnim delom in sredstvi do nove odkupne postaje napeljali tekočo vodo in odtok.

Podobne hladilne cisterne bo TMP iz M. Sobotice montirala tudi v drugih vaseh.

Milan Gašpar

Lebarjeva sta imela zlato poroko

Preteklo soboto sta zakonca Štefan (75) in Marija (71) Lebar iz Žiberc praznovala 50. obletnico poroke. Zakonca sta v zakonski zvezi imela deset otrok, katerih živi še devet. Skozi življenje sta se s težavo prebijala. Štefan je bil namreč delavec, Marija pa gospodinja. Sedaj prejema Štefan pokojnino; nazadnje je delal v Kmetijskem kombinatu Gornja Radgona.

Franci Klemenčič

ŽENAVLJE

Kako dolgo še brez sirene?

Ženaveljski gasilci, ki imajo na strehi gasilskega doma le majhno tovarniško sireno, se upravičeno sprašujejo, kako dolgo bodo še čakali na pravo sireno. Pred več kot dvema letoma so domačini, ki so na začasnem delu v Avstriji, zbrali sredstva in kot darilo vasi kupili prepotrebno sireno, vendar se je zataknilo pri carinskih formalnostih, pri uvozu. Carina je namreč zahtevala visoko carinsko dajatev. Ne bodo stroški administracije prerasli vrednosti sirene?

Na sliki je ženaveljski gasilski dom.

Milan Gašpar

Ribolov ima vse več privrženecv

Ribiški turizem si tudi v Pomurju vse bolj utira pot. Trnke namakajo že kratkohladičniki, predvsem pa starejši si po napornem delu v tovarni ali na kmetiji ukradejo urice, da odidejo v naravo. Ribiška družina se je zato odločila, da bo za leto 1982 prodajala ribolovnice, kupiti jih je bilo moč na Hotizi, v Petišovcih, v Murski Soboti in Lendavi. Ribiči namakajo trnke v rokavih Mure, v Ledavi in v nekaterih manjših potokih.

Ljubitelji ribolova so se tudi zbrali na občnih zborih, pri čemer so pregledali svoje minulo delo, potrdili finančni načrt ter sprejeli gospodarski načrt za letošnje leto.

J. Žerdin

SPODNJI IVANJCI

Še več dela in spodbud

Osnovna organizacija ZSMS v Spodnjih Ivanjcih se pripravlja na volilno konferenco. Dogovorili so se že o nadaljnjih delih in poudarili, da bodo v prihodnje temu posvetili večjo skrb kot lansko leto. Mladi so v preteklem letu pomagali pri obnovi gasilskega doma in pripravili več kulturnih večerov, vendar vseh načrtovanih nalog niso opravili. Naprej bodo morali spodbuditi tiste mlade, ki se še niso dovolj uveljavili.

GRADIŠČE

Ustanovili bodo društvo Partizan

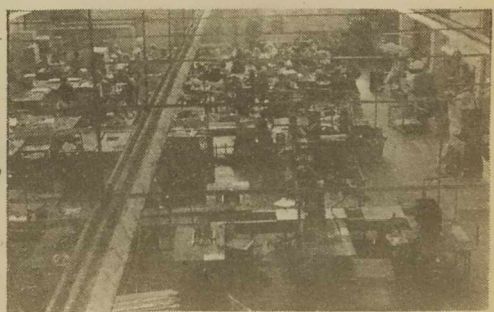
V Gradišču v Slovenskih goricah bodo na pobudo krajevnih skupnosti še ta mesec ustanovili društvo Partizan. Pred kratkim so se že dogovorili in predlagali vodstvo. Društvo bo prav gotovo velikega pomena še posebej za mlajše, ki že več let aktivno delajo v raznih sekcijah, pa niso imeli potrebnih sredstev.

Janez Lorber

Občni zbor SD Gančani

Na občnem zboru so se pred dnevi zbrali člani strelske družine Gančani, v kateri je že 90 članov. V nekaj letih je dosegla nekaj vidnih uspehov. Ena največjih nalog je prav gotovo gradnja sodobnega strelišča na prostem, ki ga bodo letos tudi dokončno uredili.

T. Horvat

V delovni organizaciji Gorenje-Elrad v Gornji Radgoni si prizadevajo, da bi proizvodnja tekla brez zastojev. Tako je tudi v TOZD Anten in kablov, ki je največji proizvajalec teh izdelkov v Jugoslaviji. Pri doseganju še boljših rezultatov jih ovira stalno pomanjkanje materialov, zlasti aluminijevih profilov in bakrene žice. Na sliki so trakovi za sestavo anten. Veliko jih izvozijo na vse konce sveta.

L. K.

TISKOVNA KONFERENCA NA UPRAVI ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTO

Varnost in samozaščita

NAČELNIK UNZ LOJZE ŠPINDLER S SODELAVCI POROČAL O BILANCI PRETEKLEGA LETA

Preden bom poročal o vsebini petkove tiskovne konference na UNZ, bi rad zapisal tole: pomurski novinarji zelo dobro sodelujemo z delavci UNZ, saj nam leti ne dajejo le sprtnih informacij o dogodkih (npr. prometnih nesrečah), ampak nas opozarjajo tudi na razne pojave, o katerih kaže pisati, vse to pa v cilju preventivnega delovanja. Tiskovna konferenca v začetku leta, na kateri UNZ poda obširno poročilo o delu na svojem področju, pa je že tradicionalna. Seveda si časnikarji želimo takega sodelovanja tudi z drugimi institucijami. Ugotavljamo, da so nekatere še vedno nekam zaprte.

ln sedaj k vsebini tiskovne konference! Načelnik Lojze Špindler je povedal, da so delavci UNZ v preteklem letu prvi s svojim delovanju dali poseben poudarek razvijanju in krepitvi varnostne kulture in družbene samozaščite v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela. Preventivno so delovali na področju prometne varnosti, varstva pred požari in zaščiti družbenega in zasebnega premoženja. Seveda pa so vsa pozornost posvetili tudi odkrivanju družbeno negativnih ravnanj in prijavi storilcev, ki so zakrivila kazniva dejanja. Delo delavcev UNZ je bilo dokaj uspešno tudi zato, ker niso bili osamljeni, ampak so jim pomagali tudi občani krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela, služba

družbenega knjigovodstva, občinski upravni organi in pripadniki JLA.

Sedaj pa nekaj konkretnih podatkov! Delavci UNZ in z njimi vred mi vsi smo lahko zadovoljni, da smo v Pomurju s širšo družbeno akcijo dosegli zmanjšanje kršitev javnega reda in miru. Ta prekršek, tudi kaznivo dejanje, je v preteklosti nemalokrat hudo zaskrboval. Tedaj ni minilo veselice, da ne bi bilo pretepo. Zdaj pa je stanje precej boljše, saj kršitve javnega reda in miru na javnem prostoru niso tako pogoste, s tem pa seveda ni rečeno, da jih ni; delavci UNZ so lani evidentirali 1470 takih prekrškov (6 odstotkov manj kot leta 1980). Največkrat so občani JRM kršili v zasebnih prostorih. Pogosti so torej družinski pepiri, kjer je precej „vroče“, zato je potrebna intervencija miličnikov in pridržanje do iztreznitve.

Gospodarski kriminal. Delavci organov za notranje zadeve so lani zabeležili 207 primerov tega protipravnega dejanja. Gre predvsem za kazniva dejanja kot so grabež, zloraba položaja, poneverbe in gozdne tatvine. Organi za notranje zadeve so s tega področja posredovali inšpekcijskim organom, carini, SDK in drugim 287 poročil. Lani se je zmanjšalo število kaznivih dejanj nevestnega gospodarjenja in zlorab položaja.

Ko so na petkovi tiskovni konferenci analizirali delo in zapažanja v preteklem letu,

so opozorili tudi na dejanja, ki jih uvrščajo v tako imenovano splošno kriminaliteto. Našteli so jih 1524, kar je za 15 odstotkov več kot leto prej. Ugotovitev, da se je povečal delež kaznivih dejanj otrok (71) in mladoletnikov (168), zelo zaskrbljuje. Gre predvsem za premoženjske delikte, torej tatvine, poškodevanje tujih stvari, odvzem avtomobilov in drugih prevoznih sredstev ...

Stanje v prometu v lanskem letu je bilo na splošno slabše kot leto prej. Vzroki za to so objektivni (gost mešan promet in slabe ceste) ter seveda subjektivni: neupoštevanje cestnoprometnih predpisov. Vseh prometnih nesreč je bilo 510, nastale pa so zaradi vinjenosti (133), prekoračene hitrosti (128), izsiljevanja prednosti (60), tesnega prehitavanja (40) in tako naprej. Pomurske ceste so lani terjale 34 življenj: 14 kolesarjev, 11 sopotnikov v avtomobilih, 4 pešcev, 2 traktoristov, 1 avtomobilista, 1 voznika kolesa z motorjem in 1 vodiča kravje vprege.

Dve tretjini udeležencev v prometnih nesrečah je bilo pod učinkom alkohola. Prav tako dve tretjini nesreč se je zgodilo v naseljenih krajih. Zaradi posledic, dobljenih v nesreči, so poleg odraslih umrli tudi 4 otroci. Kruta resnica je tudi, da je lani 50 povzročiteljev prometne nesreče s kraja dogodka pobegnilo, vendar so jih pozneje izsledili. Med pobeglimi so bili trije, ki so povzročili smrtno nesrečo, 34

jih je pobegnilo s kraja nesreče, kjer so bile hude poškodbe in tako dalje. Ukrepi, ki jih izvajajo miličniki, so torej potrebni in nimamo prav, ko tu in tam trdimo, češ, da so prestrogi. Vse to, o čemer poročamo, se je zgodilo, akoravno je bila preventivna dejavnost milice lani zelo obsežna: pomurski miličniki so namreč opozorili kar 15.441 udeležencev cestnega prometa (5.371 več kot predlani), izrekli so 13.000 mandatih kazni, 8.800 udeležencev cestnega prometa so zaradi hujših kršitev predlagali v postopek pri sodniku za prekrške (1.703 je bilo vinjenih!), odvzeli pa so tudi 1.799 vozniških dovoljenj. Kaže, da pa se še vedno nekateri vozijo brez izpita, saj so lani prijeli 759 takih „šoferjev“.

V Pomurju je razmeroma zelo gost promet. Poleg nešteto domačih voznikov, se skozi naše kraje vijejo tudi kolone drugih. K temu seveda prispevajo naši mejni prehodi. Čeznje je lani potovalo 5.112.000 potnikov. Obmejni organi so našli tudi 1.242.000 osebnih avtomobilov, 9.800 avtobusov (25 odstotkov več kot predlani) itd.

Za konec pa še tole: pogoji za delo organov za notranje zadeve so se v lanskem letu precej izboljšali, saj sta bila odprta dva nova mejna prehoda (Kuzma in Hodoš), ob koncu leta pa je bila v Murški Soboti predana svojemu namenu še poslovna stavba.

Š. SOBOČAN

za boj proti raku

- 600.— Družina Benkovič iz M. Sobote Mala-nova ul. namesto venca na grob pok. mamce Casar Ane iz Bogojine,
- 2000.— Stanovanci „starega bloka“ G. Radgona, namesto venca na grob pok. Kos Antona iz Radgona,
- 500.— Osn. org. sindikata SO M. Sobota, namesto venca na grob pok. Gyerek Kolomana iz Rakičana,
- 700.— VGE „Mura“ TOZD VE M. Sobota, namesto venca na grob pok. Kociper Štefana iz Melincev,
- 500.— Družina Benkovič iz M. Sobote, Mala-nova ul. namesto venca na grob pok. Rožman Marije iz Čopove ul.,
- 600.— Družina dr. Palancsajia iz M. Sobote, namesto venca na grob pok. Hujs Jožeta iz M. Sobote, Mladinska ul.,
- 500.— Sindikat osn. šole „17. oktober“ Beltinci, namesto venca na grob pok. Ilovar Ivana iz Ptujia.

Vsem darovalcem iskrena hvala!

Prispevke nakazujte: 51900-679-65849 Pomursko društvo za boj proti raku M. Sobota.

Pomursko društvo za boj proti raku MURSKA SOBOTA

umrli

Janez Hujs, 59 let, Murška Sobota, Alija Kardoša 4; Ludvik Flegar, 66 let, Murška Sobota, Kidričeva 4; Janez Horvat, 68 let, Murška Sobota, Partizanska 22; Ivan Ratnik, 76 let, Rakičan; Jožefa Horvat, 54 let, Rakičan 47; Barbara Baligač, 95 let, Lipovci 38; Nikolaj Kološa, 38 let, Ivanovci 3; Martin Zorko, 44 let, Lipa 101; Viktor Gjergjek, 46 let, Krašiči 41; Leopold Kosednar, 47 let, Krašiči 24; Janez Pörs, 48 let, Radovci 72; Karel Gaber, 50 let, Serdica 7; Karel Šebjanič, 52 let, Murška Sobota, Lendavska 14; Bela Beznec, 55 let, Murška Sobota, Čopova 24; Nikolaj Kardoš, 60 let, Murška Sobota, Razlagova 11; Jože Kumini, 60 let, Satahovič 54; Franc Perdikal, 65 let, Dokležovje 44; Jože Kovač, 65 let, Adrijanci 60; Anton Bencic, 66 let, Murška Sobota, Kroška 36; Franciček Toplak, 69 let, Noršinci 24; Viljem Celec, 71 let, Gornji Slaveči 47; Geza Kulič, 71 let, Vaneča 40; Franc Granfol, 72 let, Bakovci, Stara ulica 4; Alojz Marič, 73 let, Murški Črnci 20; Viljem Bauer, 73 let, Grad 24; Ludvik Gašpar, 74 let, Lucova 35; Geza Gorza, 74 let, Ivanovci 9; Štefan Kociper, 76 let, Melinci 197; Jože Varga, 77 let, Gradišče 7; Matija Sajnovič, 77 let, Melinci 49; Karel Krpič, 77 let, Gornji Slaveči 53; Karel Mešič, 79 let, Dolenci 115; Alojz Kous, 80 let, Beltinci, Panonska 52; Aleksander Roudi, 80 let, Kovačevci 13; Ivan Mariša, 82 let, Lipovci 53; Aleksander Sedonja, 84 let, Vaneča 5; Lovrenc Ropoš, 85 let, Čepinci 58; Anton Kral, 88 let, Gerlinci 36; Marija Rožman, 35 let, Murška Sobota, Čopova 12; Katarina Horvat, 50 let, Beltinci, Poljska 14; Terezija Gomboc, 60 let, Sodišinci 49; Gizela Kukoja, 60 let, Krnci 11; Jolanka Kočič, 61 let, Lončarovi 52; Ljudmila Manhart, 64 let, Hrastje-Mota 33; Elizabeta Kovač, 66 let, Prosenjakovič 34; Helena Beznec, 67 let, Poznanovci 13; Marija Sadi, 67 let, Kruplivnik 35; Marija Miholič, 68 let, Černelavci 17; Terezija Rous, 71 let, Melinci 124; Ilka Horvat, 72 let, Nůskaova 19; Marija Kokaš, 72 let, Vadarci 101; Marija Banfi, 73 let, Puonci 83; Rozalija Vild, 74 let, Murška Sobota, Kroška 38; Verona Rac, 75 let, Radovci 17; Karolina Horvat, 75 let, Središče 1; Jožefa Cizel, 76 let, Noršinci 12; Terezija Gubič, 76 let, Trdkova 63; Helena Orban, 79 let, Hodoš 39; Helena Čontala, 80 let, Dolnji Slaveči 130; Katarina Apačić, 81 let, Ižakovič 123; Eteka Kolmanko, 81 let, Cankova 49; Julijana Fartek, 82 let, Trdkova 90; Pavla Rehn, 84 let, Murška Sobota, Cirlmetodova 24; Terezija Kovač, 84 let, Dolič 138; Rozalija Baragi, 85 let, Rakičan 142; Frančiška Kocjan, 86 let, Krog 76; Marija Šoštarec, 86 let, Krajna 34; Terezija Glažar, 91 let, Korovci 16; Ana Pozvek, 92 let, Dolnji Slaveči 155; Terezija Gojdina, 93 let, Murška Sobota, Ivana Regenta 11.

Janez Sovec, 46 let, Moravci 12; Janez Žganjar, 69 let, Ljutomer, Partizanska 1; Alojzija Bratina, 85 let, Križevci 39; Denis Babič, 1 dan, Logarovci 42; Jože Šef, 45 let, Plešivca 28; Franc Brunčič, 71 let, Iljaševci 53; Franc Hanžič, 72 let, Lukavci 81; Viktor Kranjc, 75 let, Cven 32; Franc Bohinec, 76 let, Šprinc 22; Franc Cimerman, 79 let, Globoka 58; Franc Belc, 81 let, Nunska graba 43; Maksimilijan Kapfer, 81 let, Gresovčak 31; Jože Čurič, 85 let, Prečetinci 3; Martin Šonaja, 97 let, Veržej 23; Julijana Horvat, 16 let, Kopriva 7; Barbara Bedekovič, 46 let, Šprinc 30; Klara Benko, 56 let, Bučkovič 110; Marta Sodec, 59 let, Prečetinci 42; Alojzija Petkovič, 72 let, Vučija vas 45; Marija Golob, 74 let, Cuber 20; Marija Horvat, 78 let, Mota 10; Katarina Tratnik, 79 let, Ljutomer, Zacherlova 12; Ana Potočnik, 82 let, Gresovčak 1; Katarina Trstenjak, 82 let, Stara Nova vas 54.

prispevki za kirurgijo

Potrošnik TO IZ (namesto venca na grob pok. očetu Flisar Marjane) — din 500,00; Franko Karel Puonci 33 (namesto venca pok. Kuhar Terezije iz Markičavec) — din 500,00; Franko Franc — Olga, Puonci 79 (namesto venca za pok. Kuhar Terezijo iz Markičavec) — din 500,00; Agrotehnika — Gruda — din 1.000,00; OO Sind. občine Murška Sobota (namesto venca na grob pok. delavca SO M. Sobota v pokoju Hujs Jožeta iz M. Sobote, Mladinska ulica) — din 500,00; Otrošnik iz M. Sobota (namesto venca na grob pok. očetu Kovač Marjane) — din 500,00; OOS ABC Pomurka TOZD Predelava M. Sobota (namesto venca na grob pok. Džuban Štefana) — din 700,00; Družina dr. Kastelic, M. Sobota, St. Kovača 2 (namesto venca na grob pok. Hujs Jožeta iz M. Sobote) — din 1.000,00; OO; OOS Zavod za časopisno in radijsko dejavnost M. Sobota (sodelavci — namesto venca na grob pok. tastu Štefana Dravca) — din 500,00; Hirsil Magda, Temlinova ul. 3, M. Sobota (za uspešno operacijo in nego) — din 600,00; Pavel Terezija, Temlinova ul. 1, M. Sobota (namesto cvetja na grob pok. Kovač Kristjana, M. Sobota, Lendavska 10) — din 500,00; Klepec Božo M. Sobota, Mikloš Kuzmiča 14 (namesto venca na grob pok. bratu Šnurer Avgusta iz Skakovec) — din 500,00; Otrošnik TO IZ (namesto venca na grob pok. očetu od Kovač Majde) — din 500,00;

Darovalcem se zahvaljujemo!

Prispevek nakazujte na račun: 51900—763—30297

poroke

Marjan HORVAT, vodovodni instalater, Otovci 14, in Cvetka BARBER, medicinska sestra, Peskovci 29; Vujadin VRHOVAČ, ključavničar, Čivčije 12, in Marijana MAČEK, natararica, Vadarci 74; Drago KOZAR, šofer, Okoslavci 29, in Majda BAGARI, administratorka, Bakovci, Cvetna 30; Evgen LEANDRES, delavec, Černelavci 74, in Frančiška BARANJA, delavka, Černelavci 74.

ČESTITAMO!

krvodajalci

VADARCI — Marija Gjergjek (4), Milan Vukan (2), Dani Milan (2), Elek Vukan (5), Leopold Tanacek (9), Terezija Baranja (16), Gizela Horvat (2), Marjeta Horvat (1), Milan Merklin (1), Sarika Merklin (1), Veronika Gjergjek (1), Jože Gjergjek (2), Milan Vogrinčič (3).

Š. S.

Se dovolj zavedamo posledic alkoholizma?

Alkoholizem med ženskami

Problem alkoholizma med ženskami je iz dneva v dan bolj pereč, saj je alkoholizem čedalje več, posebno med mladino. Razmerje med alkoholiki moškega in ženskega spola se stalno spreminja (pri nas se zdravi ena alkoholičarka na 7 do 8 alkoholikov), ker alkoholizem med ženskami narašča relativno hitreje kot med moškimi.

Zakaj je prišlo do tega? Vzrokov je več, našli bomo le glavne. Na prvem mestu bi omenili preobremenjenost žena, ki kljub redni zaposlitvi opravljajo še večino domačih del. Zdravljena, ki že več let abstinja, nam je tako opisala svoja občutja: „Večina žensk je danes zaposlenih, marsikatera je preobremenjena, saj jo poleg naporenega dela v tovarni ali pisarni čaka še delo doma, skrb za otroke in družino. Vedno hiti, vendar kljub temu ne more vsega postoriti. Nima časa za sebe, nima časa za razvedrilo, večkrat se že utrujena odpravi na delo. Ženske rade sanjarimo, že v rani mladosti si delamo načrte za prihodnost, vendar se nam ti načrti in življenjski upi radi izjalovijo. Neizpolnjeni življenjski načrti in cilji, nesoglasja v družini, nerazumevanje v službi marsikatero žensko pripeljejo na rob obupa in v trenutku slabosti prvič poseže po alkoholu.“

Kot drugi vzrok bi navedli spremenjen položaj ženske v družbi. Stari ljudski rek pravi, da ni grše stvari na svetu kot je pijana ženska. Že iz tega lahko sklepamo, kako je okolje gledalo na

pijanke. Danes, ko je ženska vedno bolj enakopravna, se zdi nam vsem samoumevno, da tudi dekleta posedajo po lokalih, kadijo in pijejo žgane pijače. Praznovanja v delovnih kolektivih se vse prerada sprevržejo v tekmovanja „katera ga več prenese“.

Ostali vzroki, ki vplivajo na porast ženskega alkoholizma, so v glavnem podobni kot za alkoholizem na splošno.

Zakaj pišemo posebej o ženskem alkoholizmu? Zato, ker ima ta razvada med ženskami svoje posebne lastnosti, ki se odražajo na družini in okolici. Ženske ponavadi pijejo skrivaj, same in svojo odvisnost zelo dolgo sprtno prikrivajo. Šele ko zaradi odvisnosti začno zanemarjati svojo zunanost in prihajajo v spore z okoljem, postanemo nanje pozorni. Od takrat pa do zdravljenja pa navadno preteče še dosti časa.

Če je alkoholik mož in oče, je to za družino hudo, če pa je zasvojen žena in mati, je to strašno. Oče je le redkokdaj sposoben prevzeti poleg svoje očetovske vloge v družini še materinsko. Do svoje žene alkoholičarke je manj strpen kot žena do moža alkoholika, zato hitro pride do ločitve in razpada družine. Pri tem so najbolj prizadeti otroci, saj pri nobenem od roditeljev ne najdejo pravega zavetja in ljubezni. Pogosto so čustveno in vzgojno zamemarjeni in često zaidejo na kriva pota. Razmere v družini, kjer je bila

mati, nam je doživeto opisala ena od zdravljenc: „Prav otroci pri žedah alkoholičarkah najbolj trpijo. Često se dogaja, da se mati napije, pozabi na otroke, ne skuha jim in morajo lačni v šolo ali v posteljo. Marsikatera se tudi znaša nad njimi, jih pretapa ali celo podi od doma. Otroci ne morejo verjeti, da je to njihova nekoč tako ljubeča mamica.“

Alkoholičarka zanemarija svojo zunanost, ne pazi na čistočo in osebno higieno, postaja ji vseeno, kakšna je, izgublja svoje dostojanstvo. Pod vplivom alkohola sklepa občasna poznanstva in često zaide v prostitucijo.

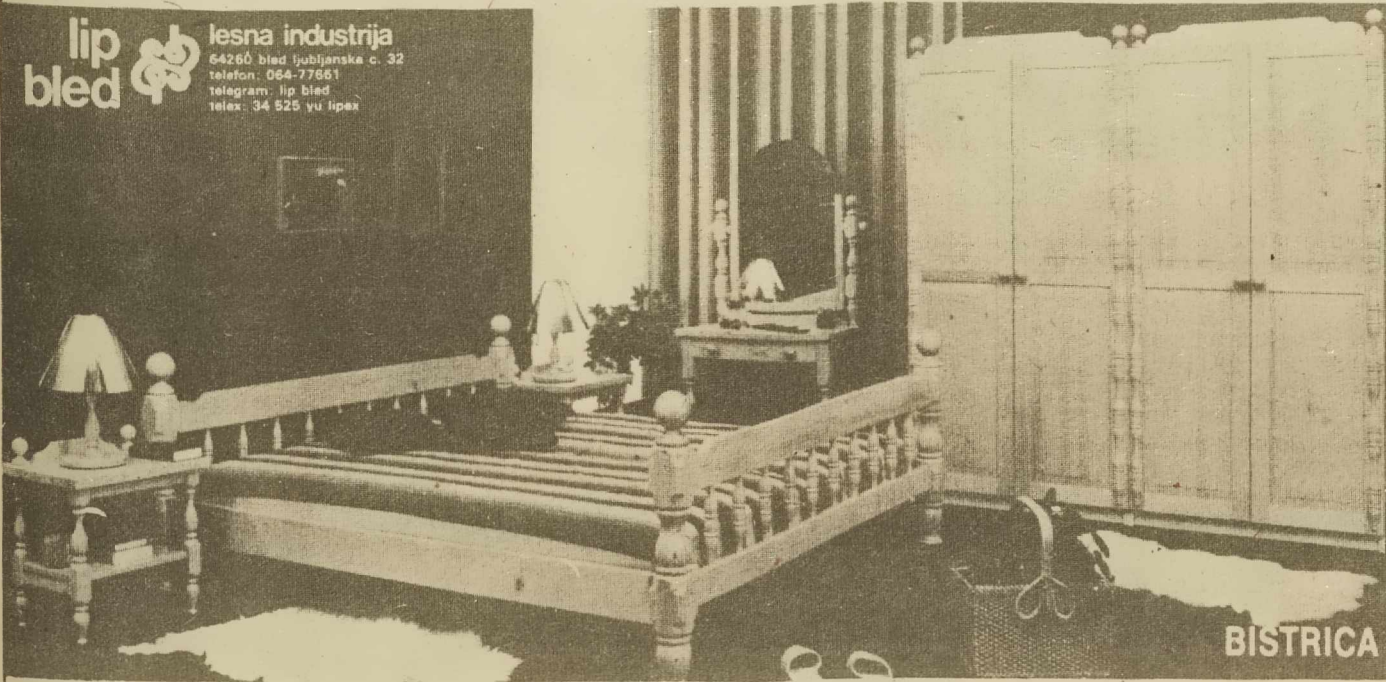
Omeniti moramo še, da je več alkoholičark med samskimi ženskami, ki niso uspele izpolniti svojih življenjskih načrtov in poklicnih ambicij. Zdravljenje alkoholičark je težavno, saj jim pri zdravljenju redkokdaj stoji ob strani mož. Brez partnerja, brez človeka, ki mu lahko zaupa, pa je rehabilitacija neuspešna in kmalu pride do recidiva.

Za konec preberimo misel, ki naj bo v premislek vsem, ki so zašle na pot alkoholizma: „Želim, da bi moji otroci lahko nekoč s ponosom dejali, da je njihova mamica zdravljeni alkoholik. In če me bo moja cela družina razumela takšno kot sem bila in takšno kot želim biti, sem na svojo abstinenco lahko samo ponosna.“

V sodelovanju z zdravljenkama G. K. in G. I. pripravila dr. Zdenka Čebašek-Travnik

POHIŠTVO LIP BLED

lip
bled
lesna industrija
64260 Bled ljubljanska c. 32
telefon: 064-77861
telegram: lip bled
telex: 34 525 yu lipex

Naraven les s svojo strukturo in barvo daje toplino in svojstveno prijetnost pohištvo LIP Bled, ki s svojo bogato obliko sprošča in osvobaja človeka v domačem ambientu. Pohištvo LIP Bled z razkošnimi oblikami in dimenzijami poudarja trdnost in trpežnost, z barvami pa nam pomaga pri usklajevanju in poživitvi prostora. Pohištvo LIP Bled je izdelano iz prvovrstnega masivnega smrekovega lesa, površinsko obdelano v naravni barvi lesa ali z lužili in lakirano s prozornim nitrolakom v polovični mat izvedbi. Pohištvo LIP Bled prodajajo v vseh večjih trgovinah s pohištvo. Prepričajte se in zadovoljni boste!

HOTELSKA FAKULTETA OPATIJA — ŠOLSKI CENTER RADOVLJICA — DISLOCIRANI ODDELEK BLED

RAZPISUJE

vpis v 1. letnik Hotelske fakultete Opatija — Dislocirani oddelek Bled (študij ob delu).

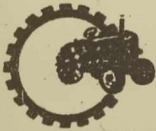
Pogoj: za vpis: končana srednja šola.

Prijave sprejema Šolski center Radovljica, Gorenjska c. 13 do 22. februarja 1982.

Informacije po telefonu št.:
064 / 75-871 in
064 / 77-331

PREMURKA

DELOVNA ORGANIZACIJA

AGROSERVIS, p. o.
Murska Sobota

Če vaše vozilo ni tehnično brezhibno, če čutite posledice zime ali če z rednim vzdrževanjem želite podaljšati njegovo uporabno dobo, vam priporočamo naše

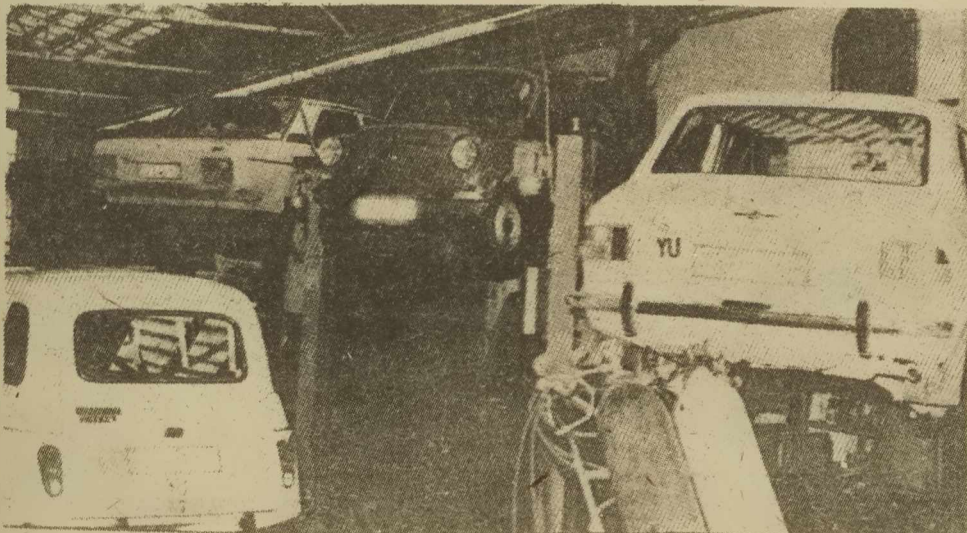
SERVISNO — PRODAJNE USLUGE, ki zajemajo programe:

POTNIŠKI
ZASTAVA
IMV-RENAULT
CIMOS
TAS

TOVORNI
TAM
ZASTAVA
IN OSTALO

KMETIJSKI
IMT
ŠTORE
SIP
TORPEDO DEUTZ
URSUS
ZETOR

Specializirani oddelki, specialna orodja, originalni rezervni deli ter hitra in kvalitetna usluga, so porok, da bo vaša odločitev pravilna in obrestovana! Prodajamo tudi rezervne dele in vsa vozila iz programa ZASTAVA. Opravljamo vleko vozil s specialnim vozilom. Opravljamo tehnične preglede in podaljšujemo registracije vozil za vse pomurske občine!

Vestno in strokovno delo mehanikov, bo podaljšalo uporabno dobo vašega vozila.

1. Razpisna komisija za imenovanje individualnega poslovnega organa **Zavoda za ekonomiko in urbanizem Murska Sobota**

RAZPISUJE v skladu z določbami statuta zavoda

Individualno poslovnega organa — direktorja

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visokošolsko izobrazbo ekonomske ali pravne smeri;
- da imajo 5 let delovnih izkušenj na vodilnih nalogah OZD;
- da imajo ustrezne moralno-politične vrline;
- da imajo potrebne organizacijske in poslovne sposobnosti;
- da imajo določene izkušnje na področju dejavnosti, ki jih opravlja organizacija.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4-letni mandat.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa v zaprti kuverti na naslov: Zavod za ekonomiko in urbanizem, p. o. Murska Sobota, Staneta Rozmana 5, z oznako: „Za razpisno komisijo“.

Kandidati bodo obveščeni o izidu razpisa v 15 dneh po opravljeni izbiri.

2. Komisija za delovna razmerja **Zavoda za ekonomiko in urbanizem Murska Sobota RAZPISUJE** prosta dela in naloge

Računovodje

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo končano I. ali II. stopnjo fakultete ekonomske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj.

Delo in delovne naloge razpisujemo za 4 leta.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Zavod za ekonomiko in urbanizem, p. o. Murska Sobota, Staneta Rozmana 5 pod oznako: „Komisija za delovna razmerja“.

vaš
tednik

VESTNIK

Športna sekcija namiznega tenisa Kluba mladih M. Sobota organizira

odprto prvenstvo za pokal kluba mladih.

Prvenstvo bo v soboto, dne 20. februarja 1982 ob 8,00 uri v prostorih kluba mladih. Prijavijo se lahko vsi, ki niso registrirani za ligaška tekmovanja.

Prijave sprejema klub mladih, Trubarjev drevored 4 vključno do 20. februarja 1982 do 7.30 ure, ko bo tudi žrebanje parov.

PROIZVODNO TRANSPORTNO PODJETJE
AUTORADGONA
GORNJA RADGONA

Proizvodno transportno podjetje AVTORADGONA n. sol. o., Gornja Radgona, Ljutomerska 26,

RAZPISUJE

na osnovi sklepa delavskega sveta TOZD Transport prosta dela in naloge za dobo 4 let

direktorja TOZD Transport

Pogoji: visoka ali višja strokovna izobrazba, znanje tujega jezika in tri oz. pet let delovnih izkušenj na delovnih mestih s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

Poleg navedenih pogojev morajo imeti kandidati ustrezne moralno-politične kvalitete, ki se kažejo v odnosu do samoupravne družbene ureditve in sposobnosti za razvijanje samoupravnih odnosov ter razvit čut odgovornosti do dela in delovnih ljudi.

Prijave se vložijo v kadrovskem oddelku delovne organizacije v 15 dneh od dneva objave razpisa.

Prijavljene kandidate bomo obvestili o izbiri v 60 dneh od poteka roka za sprejem prijav.

STROKOVNA TRGOVINA ZA VODOVOD, CENTRALNO KURJAVO IN GORILNIKE

- rezervni deli za vse vrste gorilnikov, črpalke za centralne peči,
- tanki za gorivo vseh velikosti,
- gospodinjске potrebščine, razstava kopalnic,
- štedilniki z možnostjo priključitve na centralno kurjavo.

J. PRASSL

Radgona — Glavni trg 6
Radkersburg, Hauptplatz 6

OBVESTILO

Komisija za izvedbo komasacije zemljišč v k. o. Slaptinci in k. o. Lomanoše obvešča, da je na sedežu krajevne skupnosti Videm ob Ščavnici in krajevne skupnosti Spodnja Ščavnica razgrnjen predlog projekta razdelitve zemljišč na komasacijskem območju k. o. Slaptinci in k. o. Lomanoše. Predlog projekta je razgrnjen od 10. februarja do 12. marca 1982. Komisija poziva komasacijske udeležence in druge, ki imajo v komasacijskem postopku kakšen na zakon oprt pravni interes, da dajo pripombe in predloge pismeno na sedežu Kmetijske zemljiške skupnosti občine Gornja Radgona od vstevši 22. februarja do vključno 26. februarja 1982, in sicer vsak dan od 13. do 15. ure. V tem času se lahko podajo pripombe in predlogi tudi ustmeno na zapisnik na istem mestu.

Predsednik komisije
Dipl. iur. Anton Novak, l. r.

SGP KONSTRUKTOR MARIBOR n. sol. o., TOZD GRADBENIŠTVO POMURJE MURSKA SOBOTA, n. sol. o. STEFANA KOVAČA 10

OBJAVA

Obveščamo interesente, da gradimo na stanovanjskem kompleksu Lendavska — sever v Murški Soboti lokale, namenjene za preskrbo in usluge občanov naslednjih ali sličnih dejavnosti:

- pediker, maniker
- ekspres čevljarstvo
- zlatarstvo in graverstvo
- prodaja časopisov in revij
- knjigovoznica
- urarstvo
- torbarstvo in krznarstvo
- servis radio in TV
- kozmetika in maserstvo
- šiviljstvo, krojaštvo
- prodaja spominkov in časopisa
- izdelava štampiljk in ključev
- ali slične dejavnosti, ki služijo za preskrbo in usluge občanov.

Za nakup oziroma pridobitev lokalov je dana možnost najetja kredita pri LB — Pomurski banki M. Sobota na osnovi veljavnega pravilnika za kreditiranje občanov za razvoj malega gospodarstva.

Vsi zainteresirani, ki so zainteresirani za nakup, naj se prijavijo na sedežu podjetja do 15. II. 1982, kjer dobijo podrobnejše informacije.

INA Nafta Lendava, delovna skupnost skupnih služb,

preklicuje

javno licitacijo za rabljeno cisterno 10.000 l, ki je bila med ostalim objavljena v 4. št. Vestnika, dne 4. februarja 1982.

PZC TOZD Splošna bolnišnica Murska Sobota objavlja

javno licitacijo

za prodajo odpadkov hrane (pomij).

Licitacija se bo vršila v ponedeljek dne 15. 2. 1982 ob 10.00 uri v skladiščni pisarni bolnišnice v Murški Soboti. Cenik bo predložen na licitaciji.

Za vse, ki kupujete za industrijo, obrt in za organizacije, ki v svojih delavnicah potrebujejo stroje, opremo in rezervne dele, bo

ENOSTAVNO, A UČINKOVITO,

če nas boste obiskali in si ogledali našo bogato ponudbo:

orodij za obrtništvo, orodjarstvo in industrijo, diamantnih rezalk za kamen in drugih diamantnih brusnih orodij, ležajev, vijakov in elektrod in drugega blaga iz naše specializirane ponudbe strojev, opreme in nadomestnih delov.

Priporočamo posebne usluge: naročanje po telefonu, dobava blaga po

povzetju, strokovno svetovanje in prospekte.

Blagovnica v Mariboru, prodajalna v Ptuj, predstavništvi v Mariboru in v Celju, grosistični oddelki in predstavništvo v Ljubljani na Dalmatinovi 2, Blagovnica v Ljubljani, prodajalni na Topniški in v Hali VIII na Šmartinski 152, ter prodajalni v Domžalah in v Kamniku,

predstavništvo v Kopru in prodajalna v Metliki, predstavništva v Zagrebu, Pulju, na Reki in v Splitu, predstavništvo in prodajalna v Sarajevu, imajo na zalogi vse, kar potrebujete.

Metalka, tudi za vas!

 metalka

Vzela te je kruta zemlja črna,
tihe solze nam teko,
dragega očeta
nikdar z nami več ne bo.

ZAHVALA

V 53. letu starosti nas je po hudi in dolgotrajni bolezni zapustil naš dragi mož, oče, sin, brat in dedek

Jože Forjan

iz Lipovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje ter nam z besedami tolažbe pomagali premagati neizmerno žalost in bolečino. Posebno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, njegov mnogo prerani grob pa zasuli z vencami in cvetjem. Hvala vsem pevcem za odpete žalostinke in tov. Tratnjeku za ganljive besede ob odprtem grobu. Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, zdravniškemu osebju internega oddelka v Rakičanu, ki so se do zadnjega trenutka borili za njegovo življenje, mu pomagali lajšati bol v tej težki bolezni in kolektivu GD Konstruktor TOZD Pomurje.

Še enkrat vsem — iskrena hvala!

Žalujoci: žena, sinovi Marjan z družino, Drago, Boris in Stanko, mama, brat Alojz in sestra Marija z družino ter ostalo sorodstvo

V bolečinah si živela,
zmeraj bila si vesela,
zdaj te črna zemlja krije,
srce tvoje več ne bije.

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prežgodaj nas je v 10. letu starosti za vedno zapustila naša draga hčerka, sestra in vnukinja

Simonca Felkar

iz Serdice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste našo drago hčerko pospremili v tako velikem številu na njeni zadnji poti, darovali vence in šopke, nam pa izrekli sožalje. Iskrena hvala g. župniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter mladinkam, ki so jo ob krsti spremljali do njenega preranega groba in ji izrekli zadnje slovo. Zahvala tudi dr. Kocjančičevi ter ostalemu medicinskemu osebju otroškega oddelka bolnišnice v Rakičanu.

Serdica, 30. januarja 1982

Žalujoci: očka, mamica, sestra Jožica, bratec Darko, stari starši in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in nepričakovani izgubi dragega moža, očeta, sina, brata in strica

Antona Prša

iz Ižakovec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: žena Ana, hčerki Ivanka in Stanka ter sin Zvonko

S cvetjem ti grob krasimo,
v trajno ljubezen in spomin,
cvetje s solzami svežimo,
a v srcu je polno bolečin

V SPOMIN

5. februarja sta minili dve leti tihega žalovanja, odkar je neusmiljena usoda pretrgala nit mladega življenja

Jožeta Barbariča

iz Dolencec

Ljubi mož, očka in zet — zelo te pogrešamo. Naš dom je ostal pust in prazen. S solznimi očmi gledamo sledove tvojih pridnih rok in v naših mislih je topla misel nate, katero nam nihče ne more vzeti. Iskrena hvala vsem, ki se ga še spominjate in ohranjate v lepem spominu.

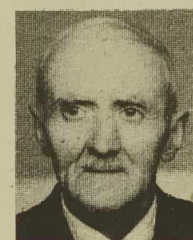
VSI TVOJI, KI SMO TE IMELI RADI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta in dedka

Štefana Hauka

iz Rankovec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sovaščanom in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, izrekli sožalje ter nam v najtežjih trenutkih pomagali. Iskrena hvala predstavnikom Mestne geodetske uprave Ljubljana in kolektivu Jugobanke M. Sobota. Hvala govorniku tov. Kosu za poslovilne besede, duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 15.30-Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00-DNEVNIK, 16.10-Ob koncu tedna (Kulturni koledar, šport ob koncu tedna, Povabilo), 17.00-Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00-Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30-Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00-DNEVNIK, Prijetno soboto vam želimo (Naš nasvet, Sobotna reportaža, Iz naših časopisov), 16.45-Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00-Prenos sporeda RLJ.	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05-Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00-Srečanje na pomurskem valu, 12.00-Spored v madžarskem jeziku, 13.00-Doma in onkraj meja, 13.30-V NEDELJO POPOLDNE, 14.30-Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00-Vključitev sporeda RLJ. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon 21-232)	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30-Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00-DNEVNIK, 16.10-Spored slovenske narodnozabavne glasbe, 16.30-Športna oddaja, 16.40-Najbolj iskane plošče prejšnjega tedna, 17.00-Prenos sporeda RLJ.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30-Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00-DNEVNIK, 16.10-Glasbena oddaja, POTA MLADIH, 17.30-Radijski disco club, 18.00-SOTOČJE, 18.45-Prijetni glasbeni utrinki, 19.00-Prenos sporeda RLJ.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30-Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00-DNEVNIK, 16.10-Nekaj minut z... 16.30-Koncert na domačem valu, 17.00-Prenos sporeda Radia Ljubljana.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30-Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00-DNEVNIK, 16.10-Glasbena oddaja, 16.30 Delegateska tribuna, 17.00-Prenos sporeda RLJ.
TV LJUBLJANA 8.50 TV v šoli: TV koledar, Francoščina, Književnost v NOB, 10.00 Poročila, 10.05 TV v šoli (do 12.10), 15.30 TV v šoli: Francoščina, TV gledališče (do 16.30), 17.25 Poročila, 17.30 Kaj je novega na podstrešju, otroška serija TV Zagreb, 18.00 Slovenski pihalni orkestri, 18.30 Obzornik, 18.45 Človekovo telo: Kaj človeka drži pokonci, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 A. Marodič: Naša krajevna skupnost - podnajemniki, 20.50 Propagandna oddaja, 20.55 Ne prezrite, 21.10 Ti dnevi, ta leta: Filmska kronika 1951 - 2. del dokumentarna serija, 21.55 Poročila, 22.00 Spremljajmo - sodelujmo! športna oddaja, 22.10 Nočni kino: Valentino, angleški film.	TV LJUBLJANA 8.10 Poročila, 8.15 Potovanje škrlata Špančkolina češka risana serija, 8.25 Ciciban dober dan: Cív, živ, še dolgo bom živ - 2. del, 8.40 ZBIS - S. Rozman: Oblaček Pohajaček, 8.55 Kuhinja pri violinskem ključu: Peter in volk, 9.25 Kaj je novega na podstrešju otroška serija TV Zagreb, 9.55 Pustolovščina, otroška serija TV Beograd, 10.25 Zgodovina letalstva, francoska serija, 11.20 Za zdravo življenje, 2. del, 11.30 Otrok in igra: Igrajva se, 11.50 Propagandna oddaja, 11.55 Garmisch-Partenkirchen: SLALOM ZA MOŠKE, prenos 1. teka, 11.00 TV kažipot, 11.20 Propagandna oddaja, 11.25 Garmisch-Partenkirchen: SLALOM ZA MOŠKE, prenos 2. teka, 12.30 Poročila (do 12.35), 13.10 Prebujajoča se dežela, ameriška nadaljevanje, 14.45 SP v bobu Štirisedu, posnetek iz St. Moritza, 15.30 Zgodnja pomlad, kitajski film, 17.20 Poročila, 17.25 625, 17.55 Športna poročila, 18.10 Tričkovci Ljubzenko pismo, drama TV Skopje, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.22 TV in radio noč, 19.24 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 S. Pavič: Zadnje dejanje, nadaljevanje TV Beograd, 21.35 Športni pregled, 22.20 Poročila	TV LJUBLJANA 8.25 Poročila, 8.30 Živ zav. otroška matineja, 9.20 Propagandna oddaja, 9.25 Garmisch-Partenkirchen: SLALOM ZA MOŠKE, prenos 1. teka, 11.00 TV kažipot, 11.20 Propagandna oddaja, 11.25 Garmisch-Partenkirchen: SLALOM ZA MOŠKE, prenos 2. teka, 12.30 Poročila (do 12.35), 13.10 Prebujajoča se dežela, ameriška nadaljevanje, 14.45 SP v bobu Štirisedu, posnetek iz St. Moritza, 15.30 Zgodnja pomlad, kitajski film, 17.20 Poročila, 17.25 625, 17.55 Športna poročila, 18.10 Tričkovci Ljubzenko pismo, drama TV Skopje, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.22 TV in radio noč, 19.24 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 S. Pavič: Zadnje dejanje, nadaljevanje TV Beograd, 21.35 Športni pregled, 22.20 Poročila	TV LJUBLJANA 8.45 Tv v šoli: TV koledar, Tri basni, Prica: Balada o Romih, Od Kolpe do Velebita, 10.00 Poročila, 10.05 TV v šoli: Materinščina, Risanka Naši kraji, Mali program, Risanka, Iz arhiva šolske TV, Zadnje minute (do 12.10), 15.55 Kmetijska oddaja TV Novi Sad, 16.55 Poročila, 17.00 Zgodovina letalstva, francoska serija, 17.55 Delegatski vodnik: Druženopolitične organizacije v delegatskem sistemu, 18.30 Obzornik, 18.45 Kontra ritem, mladinska oddaja, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 A. Foerster: GORENJSKI SLAVČEK, lično-komična opera, 21.15 KULTURNE DIAGONALE, 22.00 V znamenju.	TV LJUBLJANA 8.55 TV v šoli: TV koledar, Varnost v prometu, Gorstva Jugoslavije, Dnevnik 10, 10.00 Poročila, 10.05 TV v šoli: Zeliščni laboratorij, Risanka, Književnost in jezik, Mali program, Risanka, Glasbeni pouk, Zadnje minute (do 12.00), 15.45 Solska TV: Ustvarjanje federacije, Pod snežno streho, 17.15 Poročila, 17.20 Potovanje Škrlata Špančkolina, češka risana serija, 17.30 Plesi iz Gvajane, 18.00 Pisani svet: Nenavadni dogodek v gozdu, 18.30 Obzornik, 18.45 Mostovi-Hidak, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost, 19.00 Književna, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.53 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Soočanja, 21.00 Propagandna oddaja, 21.05 E. Zola: NANA, 1. del francoske nadaljevanke, 22.00 V znamenju	TV LJUBLJANA 9.00 TV v šoli: TV koledar, Peta državna konferenca KPJ, Glamoč, 10.00 Poročila, 10.05 TV v šoli: Biologija, Risanka, Kocka, kockica, Mali program, Risanka, Telesna vzgoja, Zadnje minute (do 12.10), 17.25 Poročila, 17.30 Ciciban, Dober dan: Pekarna, 17.45 Katka, poljska otroška nadaljevanje, 18.15 Pozdravljen, Makedonija, 18.30 Obzornik, 18.45 Zapisi za mlade: Jurij Gregorc, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Film tedna: J. A. Martin-FOTOGRAF, kanadski film, 21.40 Miniature: Fran Tratinč, 22.00 V znamenju	TV LJUBLJANA 8.55 TV v šoli: TV koledar, Dijak ali vprašaj, Luna, Biologija, 10.00 Poročila, 10.05 TV v šoli: Kemija, Risanka, Združeni narodi, Mali program, Risanka, Pravljica, Zadnje minute (do 12.40), 15.35 Solska TV: Ustvarjanje federacije, Pod snežno streho, 17.05 Poročila, 17.10 ZBIS - S. Rozman: Oblaček pohajaček, otroška risana serija, 17.25 Kuhinja pri violinskem ključu: O gramofonski plošči, 18.00 Mozaik kratkega filma, 18.30 Obzornik, 18.45 Na sedmi stezi, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Glasbeni četrtak, 21.30 Sodobnik: I. Jože Javoršek, 22.00 V znamenju.
VESTNIK ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 17.10 TV dnevnik v madžarsčini, 17.30 TV dnevnik, 17.45 Nihče kakor jaz, otroška oddaja, 18.15 Beseda mladim, 18.45 Zvezde, ki ne ugasnejo, zabavno glasbena serija, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Moj svet glasbe, 20.50 Zagrebška panorama, 21.05 Porota, dokumentarna oddaja, 22.10 Veronike, francoski film (do 23.30).	VESTNIK ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 16.35 Otroški Slager „Zagreb 81“, 17.35 Vroč veter humoristična serija, 18.30 Glasbena oddaja, 19.00 Narodna glasba, 19.30 TV dnevnik, 20.00 TV kasete: Alma Ekmečić, 20.30 Poezija, 21.05 Poročila, 21.10 Feljton, 21.55 Športna sobota, 22.15 Iziz novega, dokumentarna serija (do 23.15)	VESTNIK ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 15.45 Mednarodni turnir v boksu »Beograjski zmagovalec«, 18.30 Glasbena oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Čas jazza, 20.45 Večera danes, jutri, 21.05 Mongolski cirkus, mongolski dokumentarni film, 21.35 H. Fallada: ČLOVEK HOČE NAVZGOR, TV nadaljevanje (do 22.30).	VESTNIK ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 17.10 TV dnevnik v madžarsčini, 17.30 TV dnevnik, 17.45 Lukičada, otroška oddaja, 18.00 Miti in legende, otroška serija, 18.15 Tudi ti so naši otroci, izobraževalna oddaja, 18.45 Telesport, 19.30 TV dnevnik, 10.00 Znanost in mi, 20.55 Zagrebška panorama, 21.15 Lice ob licu, ponovitev zabavno glasbene oddaje (do 22.05)	VESTNIK ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 17.10 TV dnevnik v madžarsčini, 17.30 TV dnevnik, 17.45 Palčki nemajo pojma, otroška oddaja, 18.15 Odprta knjiga, 18.45 Prijatelji glasbe: 19.30 TV dnevnik, 20.00 Narodna glasba, 20.45 Čas podvigo, dokumentarna oddaja, 21.35 Zagrebška panorama, 21.50 Izviri (do 22.20). OPOMBA: Košarka - polfinalna pokala evropskih pokalov	VESTNIK ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 17.10 TV dnevnik v madžarsčini, 17.30 TV dnevnik, 17.45 Prvi cvetovi, otroška serija TV Skopje, 18.15 Znanost, 18.45 Banatske pripovedi, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Življenje je masovni pojav, oddaja o filmu, 22.05 Poročila (do 22.10)	
TV ZAGREB Prvi program 8.50 do 12.05 Mladinski program, 15.45 do 16.30 Mladinski program, 17.35 Zabavna oddaja, 17.40 Poročila, 17.45 Nihče kot jaz, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Rijeke, 18.45 Beseda mladim, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Potovanje Charlesa Darwina, 21.05 Zabavno-glasbena oddaja, 21.50 Dnevnik, 22.05 Film.	TV ZAGREB Prvi program 9.30 do 11.50 Izobraževalni spored, 11.55 Smučanje, 14.05 Poročila, 14.15 TV koledar, 14.25 Nogomet: OFK Beograd-Dinamo, 16.15 Bob (prenos), 16.45 Košarka: Iskra Olimpija-Cibona, 18.15 Naj se sliši glasba, 18.30 Ti dnevi, ta leta, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevi, 20.00 Smrt na Nilu (film), 21.40 Dnevnik, 22.00 V soboto zvečer.	TV ZAGREB Prvi program 9.50 Mladinski program, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Svetovnica za starše, 13.30 Otok Hvar, 14.00 Studio 041, 14.30 Smučanje, 15.15 Kozmos, 16.15 Nož v glavi (film), 17.45 Pretežno jasno, 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zadnje dejanje (dramska ser.), 21.35 Športni pregled, 22.20 Dnevnik.	TV ZAGREB Prvi program 8.45 do 12.10 Izobraževalni spored, 15.30 do 16.35 Izobraževalni spored, 17.40 Poročila, 17.45 Palčki ne vedo, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Osijek, 18.45 Prijatelji glasbe, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Ujetnik 2. avenije (film), 22.40 Dnevnik.	TV ZAGREB Prvi program 8.55 do 12.10 Izobraževalni spored, 15.30 do 16.20 Izobraževalni spored, 17.40 Poročila, 17.45 Palčki ne vedo, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Osijek, 18.45 Prijatelji glasbe, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Ujetnik 2. avenije (film), 22.40 Dnevnik.	TV ZAGREB Prvi program 9.00 do 12.10 Izobraževalni spored, 17.40 Poročila, 17.45 Minute za pravljico, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Varaždina, 18.45 Aktualnosti, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zabavna sredi, 22.15 Dnevnik.	
TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 10.30 Jane Eyre (film), 12.15 Ljudje in opice, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Mladinski program, 18.00 Pan-optikum, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Stari (ser. film), 21.20 Dokumentarna oddaja, 22.20 Nočni studio Drugi program 20.15 Srečanje s 3. tisočletjem, 21.00 Raziskovanja danes, 21.15 Politika v petek in 10 pred 10, 22.20 Odštevavanje (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 10.30 Opoldanska redakcija, 15.20 Amfitrion (film), 17.00 Abeceda športa, 17.30 Mladinski program, 18.25 Dober večer v soboto, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Nora dvojica, 21.00 Zabava z vampirji, 21.55 Šport, 22.15 Liberace.	TV AVSTRIJA Prvi program 11.00 Uvod v koncert, 11.15 ORF stereokonzert, 12.25 Vzgojna oddaja, 15.10 Večno pojo gozdovi (film), 16.45 Mladinski program, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 Srečanje človeka in živali, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Spoznanja prevaranta Felixa Krulla, 21.15 Balet, 22.05 Šport.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 10.30 Večno pojo gozdovi (film), 12.05 Kako rešiti Galapagos, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Mladinski program, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport v ponedeljek, 21.00 Kaz and Co (film), 21.50 Večerni šport.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 10.30 Amfitrion (film), 12.15 Klub seniorjev, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Mladinski program, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Argumenti, 21.15 Dan življenja. Drugi program 17.45 Solska TV, 18.00 Usmeritve, 18.30 Čisto navadna neumnost, 19.20 Reklame, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Avstrijski kviz, 21.03 Svoječas, 21.50 10 pred 10 in klub 2.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 10.30 SOS v oblakih (film), 12.10 Romanca, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.30 Mladinski program, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Truplo na počitnicah (film), 21.50 Stalinovo zlato, 22.35 Večerni šport. Drugi program 16.30 Iz parlamenta, 17.45 Solska TV, 18.00 Potovanje po Avstriji, 18.30 Čisto normalna neumnost, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dober večer Mireille, 21.45 Reklame, 21.50 10 pred 10 in klub 2.	
TV MADŽARSKA 8.05 in 14.15 Solska TV, 16.30 Vihar dotakne hišo, TV film, 18.05 5 minut meteorologije, 18.10 Inspektorjeva izpoved, razgovor, 18.40 Športna dvorana Budimpešta; načrti in stvarnost, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Delta, znanstveni magazin, 20.25 Še pol ni res, kviz, 20.55 Risanka, 21.10 Pijana noč, 22.05 Kriminalka, 23.25 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.05 Solska TV, 8.40 Za narodnosti, 9.00 TV repriže, 14.20 Risanka, 14.45 Živalski svet Iberije, 15.25 Filatelija, 16.20 Zvestoba do poklica, 17.05 Ob Dnepru, 17.35 Feleki Kamill, 18.15 Dok. film, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Filmski koktajl: 1. Klovni, akrobati, 2. Homor Harold, 3. Frapantne povesti, 4. Kriminalka, 5. Disko, 6. Srčni utrip, TV film, 23.15 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.25 Šola za vsakogar, 9.25 Spored za otroke, 11.50 Glasbeni butik, 14.25 Folklor za mladino, 14.55 Železi ste, spored po želji gledalcev, 17.30 Spored prihodnjega tedna, 17.55 Kviz, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.00 Oklahomska nafta, ameriški film, 21.50 Športne vesti, 22.00 Pogovor o operi: Puccini, Pepelka, 22.35 Poročila.	TV MADŽARSKA Drugi program 18.00 Vidiki, 18.30 Čisto normalna neumnost, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ljuba družina, 21.05 Grenka zrna, 21.50 10 pred 10, 22.20 M. A. S. H. (film).	TV MADŽARSKA 8.00 in 14.00 Solska TV, 16.10 Miniature iz Mozartovega življenja, 17.15 Sedanjost in bodočnost medicinske znanosti, 18.00 Operetni spored Roberta Ratonija, 18.30 Spored študija - Szeged, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Kavir ni vedno potreben, nadaljevanje, 20.55 Studio 82, kulturni tednik, 21.55 Psi-fi, biologija duševnih pojavov, 22.35 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.05 in 13.15 Solska TV, 10.20 Charliejevi angelčki, kriminalka, 11.35 Glasbeni film, 14.15 Strogo nadzorovani vlaki, češki film, 16.00 Začetek, TV igra, 17.00 Športni muzej, 17.20 Za naše zdravje, 17.30 Svet jezika, 18.15 Zlato našega stoletja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Filmska komedija, 21.20 Zapoimo, 21.30 Portreti; delavska straža, 22.10 Namenjam... 22.50 TV dnevnik.	

tedenski koledar

PETEK, 12. februar — Damjan SOBOTA, 13. februar — Katarina NEDELJA, 14. februar — Valentin PONEDELJEK, 15. februar — Jovita TOREK, 16. februar — Julijana SREDA, 17. februar — Aleš ČETRTEK, 18. februar — Si-meon

kinó

»PARK« MURSKA SOBOTA

12. februarja ob 17. in 19. uri ter 14. februarja ob 15., 17. in 19. uri zahodno nemški barvni televizijski film: »RESNICNE ZGODBE« IV. del. Ogljed filma mladini do 16. leta prepovedan. 15. februarja ob 17. in 19. uri češki barvni televizijski film: »SENCE VROČEGA POLETJA«; 16. do 18. februarja ob 17. in 19. uri italijanski barvni televizijski film: »NEMORALNE NUNE«; ogled filma mladini do 16. leta prepovedan.

ŠALOVCI

12. februarja ob 19. uri ameriški film: »INVAZIJA TRETJIH BITIJ«; 13. februarja ob 19. uri, 14. februarja ob 17. uri ameriški film: »GLASBE NIKOLI DOVOLJ« in od 19. uri ameriški film: »INVAZIJA TRETJIH BITIJ«; 17. in 18. februarja ob 19. uri nemški film: »POROČILO IZ ST. PAULIJA«.

prodam

MOTOKULTIVATOR SPECIAL s kosilnico in obračalnikom prodam. Marjana Magdič, Radomerje 7/A, p. Ljutomer. In-45
WARTBURG, letnik 1974, v voz-nem stanju, ugodno prodam. Košalec, Prešernova 9/A, telefon 81-191. In-43
HLADILNIK IN KAVČ PRODAM. Edita Šarkanj, Černelavci n. h. M-368
RENAULT 6 TL, letnik 1970, registriran, v voznem stanju, ugodno prodam. Leo Jagerič, Police 18, p. Gornja Radgona. M-369
VW 1300, letnik 1969, škoda 110 L, letnik 1980 in peč za centralno kurjavo, 35.000 kalorij, prodam. Vzajem tudi ček. Trnje 150, p. Črenšovci. M-370
KOMBINIRANO PEČ za kopalnico — italijansko, prodam. Dobrovnik 166. M-371
RENAULT — 4 SPECIAL, nujno prodam. Naslov v upravi lista. M-372
DVOREDNE ORGLE z ojačevalcem tiger in ojačevalec za kitaro, prodam. Krog 132. M-373
TRAKTOR STEYER, 15 KM, s priključki, prodam. Roman Salaj, Plitvice 5, p. Apače. M-374
TRAKTOR STEYER 180 s koso in motorno kolo MZ 150 ccm, letnik 1980, prodam. Lainšček, Dolenci 25. M-375
FIAT 1300, registriran do konca leta, ugodno prodam. Ludvik Novak, St. Rozmana 4, M. Sobota. M-376
HRASTOVE PLOHE PRODAM. Borejci 20. M-378
SVINJO ZA ZAKOL, krmljeno z domačo krmo, prodam. Naslov v upravi lista. M-274
ŠPORTNI VOZIČEK za dvojčke prodam. Miholič, Borejci 17. M-398
STANOVANJSKO HIŠO z go-spodarskim poslopljem v Lipi, vse-ljivo takoj, prodam. Cena po dogovoru. Ogljed je možen vsak dan. Interesenti se naj oglasijo v Renkvcih 60, p. Turnišče. M-400
MAJHNE PSE PRODAM. Krajna 56. M-401

ČELNI TRAKTORSKI NAKLA-DALEC ZA IMT 533 (35 KS), prodam. Milan Nemeč, Boračeva 46, p. Radenci, telefon 73-090. M-402
MOŠKO KOLO, zelo dobro ohran-jeno, prodam. Markišavci 361B. M-405
ŽETVENO NAPRAVO za kosilnico BCS in kmečko stiskal-nico (2 x 3 kv metre), prodam. Bratonce 10, telefon 71-142. M-406
7 AROV VINOGRADA v Bokra-či, rumena šmarnica, žični nasad, odlična rodnost, prodam. Telefon 22-953. M-409
KAVČ GARNITURO PRODAM. Olga Broder, Naselje 14. divizije 30, Murska Sobota. M-379
ZASTAVO 750 in fiat 124 — po delih, prodam po ugodni ceni. Roman Črešnjojnjak, Ciril Metodova 18, M. Sobota. M-380
STROJ Z LIČKANJE KORUZE z enofaznim motorjem ugodno prodam. Franc Kralj, Črešnjevci 87, p. Gornja Radgona. M-381
CCA 1000 KG SENA PRODAM. Murska Sobota, telefon 22-467 — po 15. uri. M-383
AMI 8 PRODAM. Telefon 23-672. M-FH
ENODRUŽINSKO HIŠO z garažo (telefon) v centru Murske Sobote, primerno tudi za pisarniške prostore ali obrtno dejavnost, prodam. Ponudbe na upravo lista. M-286
HONDA F 400, skoraj novo, ugo-dno, prodam. Mačkoviči 18. M-384
OSTREŠJE z opeko, v odličnem stanju, ugodno prodam. Večeslavci 126. M-365
AVTO WARTBURG, lahko tudi po delih, prodam. Polana 37, p. Puconci. M-386
KOSILNICO ALPINA, v zelo do-brem stanju, prodam. Khar, Neradnovci 41. M-388
KOMBINIRANI ŠTEDILNIK (2 plin, 2 elektrika), prodam. Jelen, Štefana Kovača 15 — v popoldan-skem času. M-389
KVALITETNO BUČNO OLJE PRODAM. Rakičan 53. M-390
AVTO R-4 SPECIAL in motorno kolo HONDA 750 CB prodam. Čurič, Žiški 126. M-392
STISKALNICO ZA BALIRANJE SENA IN SLAME, visokotlačno, prodam. Strukovci 51. M-393
PARCELA (njiva in sadovnjak), primerna za vinograd in vikend ter 16 arov vinograda v Dolgovaških gorah (blizu Šveca), ob asfaltni cesti naprodaj. Pavel Jakob, Mostje 16, p. Lendava. M-395
OSEBNI AVTO POLONEZ, letnik 1980, prevoženih 14.000 km, ugodno prodam. Telefon (069) 70-066. M-397
GOZD V MORAVCIH pri Bučkovcih (52 arov), prodam. Horvat, Šercerjevo naselje 9, M. Sobota, telefon, popoldne 23-108. M-410
BUČNO OLJE PRODAM. Ivanovci 21, p. Fokovci. M-411
NOVO ZAMRZOVALNO OMA-RO prodam zaradi selitve. Naslov v upravi lista. M-413
TELECO, staro dve leti, 8 mesecev brejo in borove plohe (5 cm), prodam. Stanjevci 2. M-414
KRAVO, brejo pet mesecev, prodam. Mačkoviči 14, telefon 77-001. M-417
26 AROV VINOGRADA v centru Strehovskega brega z zidnico, elektrika v zidnici, prodam. Jožef Ternar, Turnišče 181. M-420
NSU 1000 C, generalno popravljeno, ugodno prodam. Jože Šömen, Ravenska 55, Beltinci, telefon 71-107 po 15. uri. M-421
125 PZ, ohranjen, obnovljen, registriran do januarja 1983, prodam. Dušan Cvetko, Štefana Kovača 3, M. Sobota, telefon 23-488. M-422
MOSKVIČ, letnik 1977, prevože-nih 24.000 km in motor za moskvič, prevoženih 13.000 km ter raz-ne dele prodam. Radenci, Gubčeva cesta 12. M-424
MLADI NASAD RIZLINGA, delno sadovnjak, v Murščaku-Murski vrh, prodam. Informacije: Flegar, Gradišče 39/A, p. Tišina. M-425
TRAKTOR FERGUSON 575, generalno popravljen, prodam. Jože Lukač, Krog 158/A. M-426
RODOVNIŠKO KRAVO PRODAM. Ogljed popoldne. Noršinci 47, p. Murska Sobota. M-427

MALE PUJSKE PRODAM. Borejci 33, p. Tišina. M-428
ŽITNI KOMBAIN ZNAMKE BAUZ, kosa 2 m, dobro ohranjen in generalno popravljen, ugodno prodam. Franc Zamuda, Zasadi 11, p. Križevci pri Ljutomeru. In-47
TOVORNI AVTO ZASTAVA 619 N, star eno leto, registriran do 14. II. 1982, kasko zavarovan, prodam. Tone Herbjaj, Ormoška cesta 11/A, p. Ljutomer. In-40
MOTORNO ŽAGO, novo, prodam. Stanko Srša, Banovci 1, p. Veržej. In-48
VIKEND HIŠO, vinograd s kletjo ter sadovnjak, skupaj 33 arov, v Banfiju 238, p. Štrigova, ugodno prodam. Informacije: Branovič, telefon 042 48-522 Varaždin. In-49
ŠKODO 120 LS, registrirano do 20. marca 82, potrebna manjšega popravila, prodam. Oto Rogajč, Serdica 46. M-448
SILOKOMBAIN MEX II in kombajn zmaj 780 prodam. Noršinci 62. M-450
KMEČKO HIŠO z nekaj zemlje prodam. Naslov v upravi lista. M-451
MLADO KRAVO, brejo z drugim teletom in dva prašiča za zakol prodam. Predanovci 54. M-452
FORD ESCORT, odlično ohranjen, malo karamboliran, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-453
TRAVNIK (14 arov) pri Veliki Polani prodam ter dvobrazdni fergusonov plug prodam ali menjam za oltovega. Hozjan, Trnje 101. M-454
KOMBINIRANI ŠTEDILNIK (4 plin, 2 elektrika), dobro ohranjen in mizo »DRAGICO« za dnevno sobo prodam. Sraka, Lendavska 10. M-456
ELEKTROMOTOR RADE KONČAR, 14 KW, 1400 obratov, prodam ali menjam za manjšega, 6 do 8 KW. Rakičan 85. M-458
TOVORNI AVTO MAGIRUS, ki-per, troosovinec, letnik 1972, registriran do septembra 1982, prodam. Naslov v upravi lista. M-426
HIŠO z 20 arov zemlje v Murski Soboti prodam. Naslov v upravi lista. M-341
ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK, štedilnik KABINET na trda goriva in radioaparar SOČA prodam. Černe-tič, Prežihova 4, Murska Sobota. M-433
MOTORNO ŽAGO STIHL 041, dobro ohranjeno in prage za austi-na prodam. Ogljed v petek in soboto popoldne. Franc Kurbus, Radenski vrh 43, p. Radenci. M-435
DYNACORD OZVOČENJE z 12-kanalno mešalno mizo, ojačevalcem in digitronskim echom ter 2 zvočnika po 150 W, prodam. Franc Cvetko, 62274 Velika Nedelja št. 11. M-436
ZASTAVO 101 prodam. Kous, Lipovci 196. M-437
MLADO KRAVO z enim teletom, ugodno prodam. Odranci 299. M-439
KOMBI PEČ (italijansko), novo, prodam. Naslov v upravi lista. M-440
PLINSKO PEČ z jeklenko, in radio-kasetofon prodam. Majda Olas, Cvetkova 43, M. Sobota. M-441
KRAVO s teletom, staro sedem let, prodam. Naslov v upravi lista. M-444
LESENE, HRASTOVE SVINJ-SKE HLEVE (5 kom.), skoraj nove, prodam. Benko, Domajinci 41. M-445
TRAKTOR ZETOR, 42 KS, s kabino, 1800 delovnih ur, prodam. Pertoča 43, p. Rogašovci. M-446
KRAVO, brejo osem mesecev, vozno, prodam. Vprašati pri Štefanu Sudcu, Kopriva 16, Ljutomer. M-447
TELIČKO, staro osem mesecev, prodam. Andrejci 13, p. Martjanci. M-459
LEPO HRASTJE, les primeren za sode, prodam. Brezovci 40. M-460
OMARO ZA SPALNICO (3,30 x 2,20), obloženo z oranžnim žametom, prodam. Antič, Lendavska 17/C. M-462
ZASTAVO 101, letnik 1976, prodam. Prosenjakovci 71. Informaci-je po telefonu 72-717. M-474
HIŠO ZA RUŠENJE V NEMČAVCIH prodam. Nemčavci 24. M-475

LASTNIKOM IN GRADITE-LJEM HIŠ!

Čenjenim strankam se s svojo zidarsko-fasadersko dejavnostjo toplo priporočam. Delo opravimo hitro, kvalitetno in po solidni ceni.

Karel Balek, Neradnovci 17, p. Petrovci

MARIJI PRELOG iz Dobrave, ki slavi te dni 78. rojstni dan, iskreno čestitajo ter želijo še mnoga zdrava leta, srečno in zadovoljno jesen življenja ter še veliko praznovanj — hčerki Francka in Micika ter sinu Milan z družino.

kupim

LAHKI, KRAVJI GUMI VOZ KUPIM, Khar, Neradnovci 41 ali Murska Sobota, Cankarjeva 17. M-388
ENOREDNI KURUZNI SEJAL-NIK na vprego, izdelan v Panoniji, kupim. Naslov v upravi lista. M-396
JERMENICO za traktor zetor kupim. Pepca Sovec, Bodislavci 53, p. Bučkovci. In-42

sobe

SOBO s kopalnico, centralno ogrevano, oddam fantoma. Naslov v upravi lista. M-283
KUHINJO s sobo ali večjo sobo iščeta zakonca z otrokom. Naslov v upravi lista. M-418
PRAZNO SOBO po možnosti s kuhinjo išče upokojenka. Naslov v upravi lista. M-461

zaposlitve

DELAVCA KOVINSKE STROKE sprejemam za samostojno delo na stroju za brizganje plastike. Informacije: telefon 23-887. M-416

ZAHVALA

23. januarja naš je v 76. letu starosti za vedno zapustil naš dragi in skrbni mož, oče, brat in dedek

Štefan Berden

iz Filovci

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki so dragega pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Posebna hvala guberniku Štefanu Malačiču č. g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Zahvaljujemo se tudi kolektivoma Pivovarne Laško in AVTOHIŠA Ljubljana.

Filovci, 28. 1. 1982

Žalujoči: žena Klara, hčerke Rozika, Anica in Ivanka ter sinovi Štefan, Ivan, Jože in Janez z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, starega očeta in pradedka

Vincenca Perša

iz M. Sobote

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala g. župniku za opravljeni pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, kolektivom Pomurski tisk TOZD Tiskarna, Pekarna Grosuplje, OŠ II M. Sobota in kolektiviu internegega odelka bolnišnice v Rakičanu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

M. Sobota, 6. 2. 1982

Žalujoči: sinovi Vince, Jože in Lojze ter hčerki Marija in Ana z družinami, vnuki z družinami in pravniki

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

Ivana Kranjca

iz Velike Polane

ki nas je v 69. letu starosti zapustil, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali, nam izrekli sožalje ter položili vence in cvetje na pokojnikov grob. Posebej se zahvaljujemo osebnju pljučnega odelka bolnišnice v Rakičanu za večletno zdravljenje, dr. Korošcu in patronažnim sestram pa tudi za zdravljenje na domu. Naša iskrena zahvala velja tudi župniku Veleberju za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS tov. Tompi za poslovlilne besede.

Vsem, prav vsem, še enkrat hvala!

Velika Polana, 29. januarja 1982

Žalujoči: žena Kristina, sinova Štefan in Ivan ter hčerki Angela in Marija z družinami

VESTNIK

Glasiló občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/I — Ureja uredniški odbor:

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominiko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Góntér Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I — Telefon: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelak, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74 597, dopisništvo Lendava tel. 75 085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81 317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščan plačila temeljnega davka od prometa proizvođev.

• Male oglase in zahvale, objavljene v četrtek, sprejemamo še v ponedeljek do 13. ure. Naročniki imajo pri objavah 20-odstotni popust.

To kar smo najbolj ljubili, smo za vedno izgubili...

ZAHVALA

Prerano in nepričakovano nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama in stara mama

Marija Barbarič

roj. Gašpar
iz Salovec 195

V težkih trenutkih, ko skušamo dojeti kruto resnico, da drage pokojnice ni več med nami in premagati veliko praznino, ki je ostala za njo, izrekamo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, nam izrekli sožalje, pokojnico pa počastili s številnimi vencami in šopki, prisrčno zahvalo. Hvala duhovniku za obred, predstavniku KS Salovci za poslovilne besede in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: mož Arpad, sin Arpad in hčerka Marija z družinama, mama, sestre in bratje z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame in stare mame

Ljudmile Vöröš

roj. Dolamič
iz Beltinec, Mladinska 7

ki nas je po 16. letih težke bolezni nepričakovano v 76. letu starosti zapustila, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ji v času dolgotrajne bolezni lajšali bolečine in jo bodrili, sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam nesebično pomagali ter ustno ali pismeno izrazili sožalje, delovnim organizacijam in ustanovam ter vsem ostalim za darovano cvetje in vence ter druge prispevke v dobre namene.

Posebna zahvala vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti, govorniku za besede slovesa, g. župniku za lepo opravljeni pogreb ter pevcem za odpete žalostinke.

Ohranili jo bomo v trajnem spominu!

Beltinci, Ormož, 28. I. 1982

Žalujoči: mož Andrej, hčerka Tilčka, sin Andrej z družino, hčerka Marija z družino, sin Ladislav z družino ter ostalo sorodstvo

Solze se bodo posušile, a srčne rane nikoli zacelile

ZAHVALA

Ob boleči resnici, da nas je prerano in nepričakovano, v 52. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, brat, bratranec, boter in vujec

Jože Horvat

iz Kupšinec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, dragega pokojnika pa v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ali kakorkoli počastili njegov spomin.

Iskrena hvala kolektivu LB Pomurske banke, predstavniku KS, gasilskim društvom iz Kupšinec, Veščice in Borejci, duhovniku za opravljeni obred, pevcem za odpete in godbi za odigrane žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Anica, sin Danilo, sestre Hedvika z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega in nepozabnega moža, brata, svaka in botra

Alojza Zvera

iz Lipovec 161

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so mi v času njegove bolezni kakorkoli pomagali in mi v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč.

Posebna zahvala dr. Zadravcu za obiske na domu, hvala tudi zdravnikom in ostalemu osebju pljučnega oddelka v Rakičanu za vso pomoč v času njegove bolezni. Prisrčna hvala vsem, ki so mi darovali vence in cvetje, mi izrekli sožalje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala tudi g. kaplanu za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Lipovci, 29. januarja 1982

Žalujoči: žena Anika, mama, brat Martin z družino, brat Štefan z družino, sestra Marija z možem in ostalo sorodstvo

Ah, kako nam sonce milo sije, ker smo vedno žalostni. Smo najdražje na svetu izgubili, tebe, sin ljubljani...

V SPOMIN

12. februarja mineva žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi sin, brat, stric in boter

Janez Török

iz Bokrača

Ljubi sin! Ne čas, ne solze, ne ublažijo težke bolečine ob krutem spoznanju, kako težko nam je brez tebe. Tvoja mnogo prerana smrt je pustila v naših srcih veliko praznino in globoko rano. S solznimi očmi gledamo tvojo gomilo in se ne zavedamo resnice, da te ne bo nikoli več med nami. Ostal pa boš v naših mislih in srcih do konca dni. Hvala vsem, ki se ga spominjate, obiskujete njegov prerani grob, ga krasite s cvetjem in prižigate sveče.

Žalujoči: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, tasta in starega očeta

Janeza Sapača

iz Bodonec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrazili sožalje. Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, GD Bodonci ter predstavniku KS Bodonci za poslovilne besede.

Žalujoči: žena Marija, sinova Erni in Rudi z družinama, hčerka Šarika z družino, hčerka Giza in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi drage mame, tašče in sorodnice

Marije Bukvič

roj. Kuhar
iz Nemčavec

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom in znancem, ki ste nam izrazili sožalje, nam v najtežjih trenutkih pomagali in stali ob strani, darovali vence in cvetje ter jo spremljali na njeni zadnji poti.

Zahvaljujemo se kolektivoma Ljubljanske banke in Moravskih toplic, g. duhovniku za opravljeni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS tov. Kuharju za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: hčerka Blanka z možem Ferijem

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega brata in strica

Antona Beloviča

iz Lendave

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.

Posebno se zahvaljujemo dr. Miklošu Tomka za vso zdravniško pomoč v času njegove bolezni in sestri iz Zdravstvenega doma Lendava za nego.

Hvala tudi g. duhovniku za pogrebni obred in pevkam za odpete žalostinke.

Lendava, 27. 1. 1982

Žalujoči: sestra, nečakinje in nečaki

Če bi solza mrtvega zbudila, tebe dragi mož in očka ne bi črna zemlja krila

ZAHVALA

Z bolečino v srcu sporočamo žalostno vest, da je v 50. letu starosti prenehalo biti plemenito srce našega dragega in dobrega moža in očka

Štefana Pozveka

iz Tešanovec

V teh težkih trenutkih, ko skušamo dojeti kruto resnico, da dragega pokojnika ni več med nami in premagati veliko praznino, ki je ostala za njim se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, posebno družinoma Erniša in Kardoš, sosedom, posebno Kočarjevim, sodelavcem in znancem, ki so z nami sočustvovali, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Iskrena hvala zdravnikom in med. osebju kirurškega oddelka, sobe za intenzivno nego, č. g. duhovniku za pogrebni obred, župnijskemu svetu, pevcem za odpete žalostinke, kolektivoma Blagovnice Potrošnik in Agromerur, NK Tešanovci in predstavniku KS za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Tešanovci, 4. 2. 1982

Žalujoči: žena, hčerki, brata z družinama in ostalo sorodstvo

ŠE VEČ USKLA- JEVANJA

Osnovne organizacije ZSMS so v mnogih krajevnih skupnostih premalo povezane, premalo je skupnih dogovorjanj, zato so ponekod ustanovili krajevne svete ZSMS. Za takšen svet so se pred dvema letoma odločili tudi v tišinski krajevni skupnosti. Zdaj ga vodi predsednica Danica Gašpar, ki ugotavlja, da je delo uspešno.

»Svet nima kakšnega posebnega dolgoročnega programa. Sestavljamo ga od seje do seje in pri tem upoštevamo napotke in predloge občinske konference, krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij. Vedno najprej ocenimo minulo delo in se dogovorimo o nalogah, ki jih lahko mladi, skupaj s starejšimi, uredimo v čim krajšem času. Zdaj, ko imamo ta svet, je povezanost z družbenopolitičnimi organizacijami, krajevno skupnostjo in društvu precej

boljša, saj na svoje sestanke povabijo tudi predsednika krajevnega sveta ZSMS, ki potem s člani sveta koordinira delo v vseh enajstih mladinskih osnovnih organizacijah.«

V vseh osnovnih organizacijah se mladi dobro zavedajo nalog, ki jih čakajo v pripravah na volitve, zato jih ne odlagajo. Trudijo se, da bi bili povsod dobro zastopani, to zastopnost pa lahko dosežejo le z vzornim delom in nenehnim izobraževanjem.

»Če je mladinec aktiven v svoji organizaciji, se to precej pozna pozneje v srednjih šolah, posebno še, če ima tam dobrega mentorja marksističnega krožka. Je pa tudi res, vsaj sama menim tako, da so bolj aktivni tisti, ki so bili v mladinski organizaciji komaj sprejeti — če jih seveda kdo spodbuja — z ostalimi pa je treba delati nekoliko drugače. Lahko jih spodbudiš z zabavnimi in kulturnimi prireditvami, potem pa je tudi pri drugih akcijah in uresničevanju nalog manj problemov.«

Zanimalo nas je, če imajo kakšne prav konkretne probleme, ki jih lahko krajevni svet, skupaj z drugimi, pomaga rešiti.

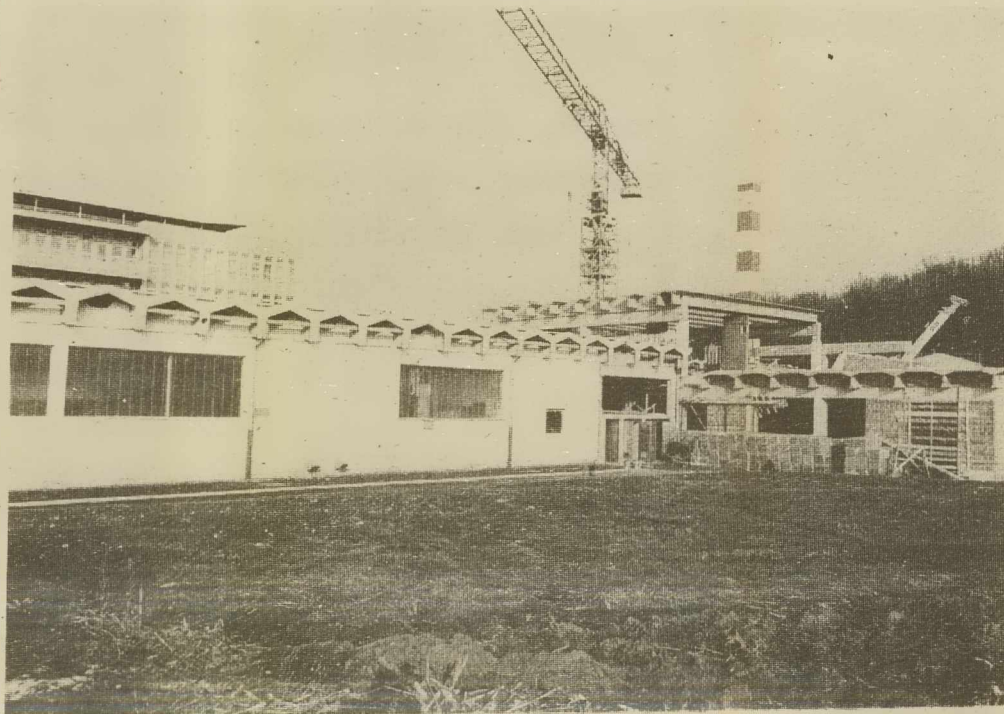
»V Petanjih bomo skušali, skupaj s SZDL, zagotoviti primeren prostor za mlade, v Murskih Crncih se bomo dogovorili, da bodo mladi lažje prišli do ključa, za Rome, ki so združeni v osnovni organizaciji ZSMS Borejci — Vanča vas, pa bomo morali zgraditi vsaj majhen prostor za sestajanje in ker se da nemoteno delo.«

Danica Gašpar je še dodala, da bodo morali mladi na območju tišinske krajevne skupnosti posvetiti še več pozornosti delovnim akcijam in družbenopolitičnemu izobraževanju.

J. S.

INVESTICIJE V ZDRAVSTVU

Kuhinja in plinska postaja pod streho

Kuhinja pri bolnišnici v Rakičanu, ki je v izgradnji je že pod streho. Foto: F. Maučec

Kot je znano, v sklopu bolnišničnega kompleksa v Rakičanu gradijo štiri objekte. To je kirurški blok, kuhinja, plinska postaja in prostor za sežig smeti. Trenutno sta kuhinja in plinska postaja že pod streho, prostor za sežig smeti je napravljen do strehe, medtem ko na objektu kirurškega bloka delajo pasovne temelje. Za gradnjo kirurškega bloka, kuhinje, plinske postaje in prostora za sežiganje smeti je bilo doslej porabljeno 63.852.000 dinarjev. Od investicij regionalnega pomena je bilo v prvem letu drugega srednjeročnega obdobja referendumskega programa porabljeno še za kotlovnico in pralnico 14.530.000 dinarjev. V tem času pa ni bila začeta nobena nova občinska investicija v Pomurju, razen v občini Lendava in sicer gradnja

zdravstvene postaje v Turnišču in čistilne naprave pri zdravstveni postaji v Črenšovcih, za kar je bilo porabljeno 4.300.000 dinarjev. Sredstva so iz prejšnjega referendumskega programa.

Izgradnja bolnišničnega kompleksa v Rakičanu poteka brez posebnih težav. Pomurski zdravstveni center, ki je investitor, trenutno nima težav z dotokom sredstev iz samoprispevka in prispevne stopnje od bruto osebnih dohodkov, ki se zbirajo pri občinskih skupščinah in občinskih zdravstvenih skupnostih, kot je to bilo v preteklem letu. Poleg teh dveh glavnih virov zbiranja sredstev za izgradnjo bolnišničnega kompleksa v Rakičanu pa bodo v zadnjih dveh letih tega srednjeročnega referendumskega programa angažirana tudi sred-

stva republiške solidarnosti. Kirurški blok soboške bolnišnice je namreč v republiškem programu investicij in ima zagotovljenih 50 milijonov dinarjev sredstev iz leta 1979, ki pa se bodo valorizirala in bodo leta 1985 znašala 128 milijonov dinarjev. Pri izgradnji bolnišnice pa so pomemben delež prispevali delovni ljudje in občani s prostovoljnimi prispevki. Doslej je bilo z odstopljenimi obveznicami za ceste zbranih 6.812.000 dinarjev in z denarnimi prispevki 1.513.000 dinarjev ali skupaj 8.325.000 dinarjev.

Po programu bodo v bolnišničnem kompleksu v Rakičanu letos zgradili kuhinjo, plinsko postajo in prostor za sežig smeti. Glavni objekt, to je kirurški blok, pa bo letos pod streho.

F. Maučec

Kam s turistično takso?

Družbeni dogovor o namenski porabi turistične takse do leta 1985 predvideva, da bodo občine 90 odstotkov letno zbranih sredstev turistične takse namenile za financiranje občinskega ali medobčinskega programa s področja turističnih storitev.

Pretežni del zbrane turistične takse bodo skupščine občin usmerjale v kraje, kjer je bila turistična taksa ustvarjena, 10 odstotkov pa bo namenjenih za sofinanciranje nalog s področja splošnih turističnih storitev na ravni republike za celotno območje Slovenije.

Soudeležba pri gradnji transformatorjev

Več krajevnih skupnosti lendavske občine je v svojih letošnjih programih načrtovalo izgradnjo transformatorjev, da bi tako izboljšali slabe napetostne razmere, ki so seveda posledica naraščanje potrošnje električne energije.

Ali so krajevne skupnosti dolžne sofinancirati takšno izgradnjo? To vprašanje je bilo zastavljeno tudi na seji občinske skupščine, odgovor pa bo gotovo zanimiv za vse tiste krajevne skupnosti, ki bodo v bodoče gradile, to pa bodo domala vse, saj se je v vseh močno dvignila poraba električne energije.

Kako je torej s soudeležbo? Elektro Maribor — SIS preskrbovalnega območja pravi, da je osnova za sofinanciranje v samoupravnem sporazumu o združevanju v SIS in samoupravnem sporazumu o temeljnih planov omjenjene IS za obdobje 1981 do 1985, ki so ga med drugimi uporabniki sprejemale tudi vse krajevne skupnosti. Glavni vir financiranja graditve elektrodistribucijskih objektov je sicer amortizacija od osnovnih sredstev, ta pa seveda še zdaleč ne pokriva vseh potreb izgradnje, zato je skupščina SIS za letošnje leto ponovno določila obveznost sofinanciranja. Do novih transformatorjev in s tem do boljše preskrbe bo torej najlažje priti tako, da krajevne skupnosti sofinancirajo gradnjo; tako so namreč nekatere delale tudi doslej.

Jani D.

In za kaj naj bi porabili turistično takso v občini? Gre predvsem za izvajanje krajevne informacijske službe ter propagande, za usposabljanje krajevnih vodnikov in delavcev v turistični informativni dejavnosti, za izvedbo turističnih prireditev, za urejanje turističnih poti, markacij in drugih znamenj, ki so namenjena informiranju turistov, za ureditev zelenih površin, nasadov, za zaščito naravnih in drugih spomenikov in objektov ter za splošno turistično izobraževanje. V lendavski občini bo torej, čeprav seveda veliko sredstev iz tega naslova ni, potrebno vendarle nekaj narediti, zlasti za splošno turistično informiranje. Posebej velja omeniti, da je turistična propaganda slaba, da manjkajo napisi, ki bi turiste obveščali o krajih in znamenitostih, seveda pa manjkajo tudi vodniki oziroma tisti, ki bi znali turistom o znamenitostih tudi nekaj povedati. Zakaj, denimo, ne bi imeli potokaze do Kranjčeve kleti, do njegove rojstne hiše, do drugih znamenitosti občine. Veliko bo torej potrebno postoriti za izboljšanje turistične informiranosti, ta pa je, kot vemo, prvi pogoj, da turisti v določen kraj sploh pridejo. Turistična taksa naj bi k temu pripomogla.

Jani D.

Klub študentov Prekmurja Ljubljana in Klub študentov Pomurja Maribor prirejata tradicionalni

AKADEMSKI PLES Z BRUCOVANJEM

v soboto, 13. feb. ob 20. uri v kavarni hotela Diana v Murski Soboti. Igrala bo skupina Magneti s pevcem Alfijem Ničičem. Predprodaja vstopnic bo v recepciji hotela.

BELTINCI

Kritično ocenili delo

Gasilsko društvo Beltinci, ki ima stoletno tradicijo — ta jubilej naj bi tudi letos proslavili skupaj z ostalimi pridobitvami kraja — je na občnem zboru dokaj kritično ocenilo dosedanje delo. Ugotovili so, da so se v zadnjih letih sodobno opremili, saj razpolagajo z gasilskim avtomobilom, gasilsko cisterno in še drugim sodobnim orodjem, da pa je bilo premalo organiziranega dela, zlasti pa so premalo skrbi posvečali izpopolnjevanju članstva.

Odločno so se zavzeli za to, da je v Beltincih potrebno čimprej organizirati tako gasilsko operativno, ki bo sposobna v vsakem trenutku hitro in učinkovito ukrepati. Zato bodo v svoje društvo pritegnili nove člane, zlasti pa posvečali posebno skrb strokovnemu izpopolnjevanju. Na osnovni šoli v Beltincih bodo ustanovili

gasilsko vrsto, kakor tudi nadaljevali začeto delo z mladimi, ki so se že doslej uveljavili.

Čeprav je gasilsko društvo v Beltincih v preteklem obdobju opravilo pomembno delo na področju požarnega varstva in se tudi uspešno vključevalo v razne akcije, ki so jih organizirali v kraju, prav tako je tudi že nekaj let nosilec tombole, so tokrat bolj kot kdaj koli poprej opozorili na slabosti in se zavzeli za njihovo čimprejšnjo odpravo. Da je bilo gasilsko društvo Beltinci v preteklosti zelo uspešno, potrjuje tudi priznanje Osvobodilne fronte, ki ga je društvo prejelo od občinske konference SZDL Murska Sobotica.

Na občnem zboru so sprejeli program dela in izvolili novo vodstvo. Za predsednika društva so ponovno izbrali Ivana Glavača.

F. Maučec

REFERENDUM V BUČKOVCIH

Nedelja bo v Bučkovcih praznično okrašena. Krajanje bodo na ta dan z referendumom odločali o uvedbi samoprispevka, ki naj bi prispeval še več pomembnih pridobitev za to manj razvito krajevno skupnost.

Letos marca se bo iztekel samoprispevek, ki so ga uvedli pred petimi leti. V petih letih so s tem samoprispevkom zgradili marsikaj, a vendar še premalo, kot ugotavljajo. Z novim samoprispevkom bi radi zgradili predvsem dotrajane krajevne ceste. Del sredstev bi porabili za pripravo zemljišča za bodočo zdravstveno postajo, del pa tudi za razširitev telefonije v celotni krajevni skupnosti.

D. L.

Lopertov Vinci »s Trnofskega brejga« v Bogojini, kljub častitljivi starosti še vedno rad stika po hlevu in opravlja dela po polju. V teh hladnih dneh to zadnje bolj malo, a sam pravi, da bodo toplejši dnevi in z njimi pomlad, kmalu. Seveda se pa zdaj ne dolgočasi! V vedno topli in prijetni kuhinji se vsak dan izpod njegovih spretnih rok porodi kakšna nova »krbülca«, enkrat večja, drugič manjša.

Foto: Dušan Antolin